

SEZATOAREA

DIRECTOR: ARTER GOROVEI

VOLUMUL VI.

1901.

TABLA VOLEMULUI VI.

- ... (Arandalai (*M. Lupescu*), pag. 64.
 ... [*A. Vasiliu*], p. 112.
 ... și superstiții (*Artur Gorovei*), p. 18.
 ... De ură, De desfăcătură, De roșată, De buboiū,
 De ursită (*A. Vasiliu*), p. 90—92.
 De spăriet (*M. Lupescu*), p. 92.
 De somile (*M. T. Adameșteanu*), p. 92.
 De nplecate. De tapă (*Șt. Șt. Tușescu*), p. 93.
 De deochet (*V. Sala*), p. 93; (*Șt. Șt. Tușescu*), p. 94.
 (*D. Drăghicescu și Toma Dragu*), p. 95; (*I. T. Popovici*), p. 96.
 De durere de cap (*I. T. Popovici*), p. 97.
 De surdomași (*Șt. Șt. Tușescu*), p. 97.
 De năji (*D. Drăghicescu și Toma Dragu*), p. 97.
 De mătrice (*M. T. Adameșteanu*), p. 98.
 De obrintit (*D. Drăghicescu și Toma Dragu, M. T. Adameșteanu, D. A. Focșa, M. Lupescu*), p. 98—99.
 De mare sec (*D. Drăghicescu și Toma Dragu*), p. 99.
 De mușcătură de șarpe (*M. Adameșteanu*), p. 100.
 De descăntat mîncitura (*Vasile Sala*), p. 100.
 ... de eliminare (*M. T. Adameșteanu*), p. 149.
 ... de limbă [*S. Teodorescu-Kirileanu*], p. 157.
 ... și picăturile (*M. Lupescu*), p. 179.
 ... Ion Mîlia (*A. Vasiliu*), p. 1.
 Margieuca de sub limbă (*M. Lupescu*), p. 10.
 Povestea Norocului (*A. Vasiliu*), p. 87.
 ... de la iesle (*Șt. Șt. Tușescu*), p. 107.
 ... lui Moș Pescar (*M. Adameșteanu*), p. 139.
 ... sfaturi (*D. Teodorescu*), p. 150.
 ... scris în frunte și-e pus (*M. Lupescu*), p. 154.
 ... Popel (*Gr. N. Coatu*), p. 170.

Ion Creangă, Diacon

Foto făcut cu chelluiala Societății Studentești „Carmen Sylva” din Iași.

Tradiții și legende: Iornorogu (*D. Dan*), p. 102.

De ce cîntă cucul numai pînă la Sînziene [*A. Văduva*]
pag. 104.

Cum se făceau mai de mult cunoscut hotarele (*M. Lupescu*), p. 105.

Sfîntul Petria și Lupul (*M. Lupescu*), p. 106.

Ursita ciobanului (*M. Lupescu*), p. 109.

Cana galileei [*M. Lupescu*], p. 123.

Bimbicul Sucevei (*D. Dan*), p. 130.

Laura [*D. Dan*], p. 133.

Episcopul Dosiftei și Dascalul Ciotaș (*D. Dan*), p. 134.

Povestea scaiului [*M. Lupescu*], p. 147.

Sfîntii (*M. Lupescu*), p. 159.

Povestea lui Hristos [*N. Trofin*], p. 161.

Plușorul [*I. Bordianu*], p. 164.

Trei crai de la răsărit (*M. Lupescu*), p. 167.

Diverse: Spicuirea din „Curierul de Iași”, din timpul cînd era
redactat de Eminescu, p. 124. de *G. T. Kirilcu*

Calicul de la Talpalari, anecdotă de ale lui I. Crețu
(*Ioan S. Ionescu*), p. 168.

Adăugăm la acest volum două clișee: portretul lui Crețu
de pe cînd era diacon, și o pagină din manuscrisul „Anu-
tărilor” lui.

Aceste două clișee trebuiau date în No. 12 din anul
al „Șezătoarei”, dar nu au sosit la timp.

~~...să-lunga iubirei și mișcări de pe deasupra...~~
~~...nostru în așteptarea gândimă în alte rădăci...~~
~~...gândul, honorul și magnificența aspect...~~
~~...câteva părți răsturnând și...~~

~~...un lemn, de care mă rădăcam la...~~
~~...la mână sau la picior, și înțeleg, na...~~
~~...și îndată - mi trecea durerea și...~~
~~...mult de cât atâtea...~~

~~...Asa era mama în vremea copi-~~
~~...lăricii mele, pe cât mi-aduc aminte, și mi-~~
~~...aduc bine a minții: căci bratele ei mi-au le-~~
~~...gănat, când ei sugeam țită cea dulce și mă~~
~~...alintam la sânu-i gâzgăruind și uitându-~~
~~...mă în ochii cu drag! Și sânge din sân-~~
~~...gele ei și carne din carnea ei am impru-~~
~~...mutat; și a vorbi de la dînsa am învățat.~~

Ear înțelepciunea de la Dumnezeu,
când vine vremea de a pricepe omul
ce-i bine și ce-i rău. —

Dar vremea trecea cu amăgeli și cu cre-
stem pe nesimțite; și tot alte gânduri îmi
șburau prin cap și alte plăceri mi se
desteptau în suflet; și înloc de înțelepciune
mă făceam tot mai neastemperat și
dorul meu era acum nemărginit; căci
sprintar și ^{insalator} este gândul omului
pe al cărui aripă ^{te poartă} dorul ne-
conținut și nu te lasă în pace, pînă ce în-
tre în mormînt! —

Încă mai de omul care se iea pe gânduri!

plina de mîncare și

Ion. Milia.

(Poveste).

Amu o o dus intr-o dzi trit oamini la cosit. Apu si vedi
De prins mǎi mul di cosit, ei ș-o facut o colibi, ca si
un durmni pi noapti, și uni sidé pi-o vreme ră.

Amu ntr-o dzi [ba di cătră sari] si string ii la colibi, și
o facut maligni ș-o mîncat, o-nceput si li si pui sfinu
pi ocl, și s-o lasat, cari-ntr-o parti, cari-ntr-alta.

De dicit unu: „Mǎi, cin-aș gasi acasi un cuptiori cu pla-
cinti. Da altu: „Mǎi, eū cin m-oi duci-acasi, si gasās numa
un, ori uni m-oi intoarci, si nu mǎi știū ci si fac cu il-
Celalant o dzis: „Mǎi, eu cin aș gasi acasi o mnii și
di fieri”.

Amu gatesc n di cosit și si pornesc supri castli lor.

Un dicit o gasit un cuptiori cu placinti, ma rog, dupa
o gluit el. Celalant o gasit galbini, di nu era bucuros
di il, daci era plini lumea numa di galbini, pi pat gal-
supaturili era plini di galbini—ci si mǎi vorbesc, oa-
bunt, n-avel uni si ti fereș și uni si ti pul di-atita

celalant, cin o agiuns acasi... maami... mam?... o gasit o
di unu di fieri. Nu mǎi știe-neotro si si ciniasset di-
pajatie; ma rog, doari ci vorbi, era băeș acolo, nu ceva;
si unu... Unu ceré di una, unu di alta, di si ti ci
pi acolo, era ma rog, ca-ntr-o școli jidovasci.

Tati-su di groaza lor, s-o luat și s-o dus într-o padure, trăiască singur, c-amu si lehametuisi di-atita hait.

Cu vremea, baeti o creseut, s-o facut mari și atita mă-sa: „Mami! videm ci ni eş (ești) mami, da cun fos noauă tati, si știm uni ni tatu nost, si videm si ni fel di om ii”.

Da mă-sa di-odati nu si da si spui, da la urma urii, avu ci faci și li-o spus:

— „Măi baet, tatu vost li dus di-acasi, di cin era voi omniel; s-o dus di rău vostru, din pricini ci sinteț ash di omniel”.

— Da uni s-o dus mami? — „Da ia-m pădurea voșă, și li-ț gasi”.

T-ai gasi si nu gasasci. Cin s-o dat ii o muni și un oamini la cantat pim paduri, doar im borti di șadzuț șadzut, si nu ti gasasci. L-o gasit imblind pim paduri, și fari nici on capit. Si salbaticis-amu; li creseusi păr și pi obraz, nu-l măi cunoștel. — Il ieū il și-l adunat și il grijăști mă-sa (fumeia lui) și-l las-acasi, și li si dăsi acolo la triabi.

Lui nu-l dasi alti triabă, di cit si li cari mîncari cu carne. Da am uita si va spun, ci pi cel măi mnic, car-o boști la urmii il cema Ion Milia. El era măi isteț și măi pot și măi agiuns di cap, di cit tăț. El era la lueru pantiș ca un fel di capan. Amu-ntro dzi o vrut ii si ceru niș tătini-su, si vadi dac-o șadzut atita vremi in paduri, și prapadi mintia? Pi cin vine el (tati-su) cu mîncari la el, il s-apuci și pi cin era el cam dipartișor, dă foc la om di fia (ci il, amu era la adunat). Da Ion Milia si dus tati-su și dzici: „Apu! am dat foc la stogu ista, ci flac și trînsu era cam stricat, aprins”.

Da tati-su o dzis: „Nu-l vorbă măi băet, I-aț dat voi da nu-l pricini disupri-aceia; di-aț ci voi sinatoș, și voi altu la loc”.

Amu o vadzut ii c-o grai distul di gospodarești; oști il că-I om in tătă mintia.

Amu di la o vremi o agiuns iestia flacăi; li trabuț și

Da uni si gasăș tu o mnii și una di feti? Si rastorni
 si nu gasăști atita mari di fati. Da ii o dzis cîtra
 „Tati, si ti iei și si ti duci si ni gasăști o mnii și
 o feti, ci noi vrem si ni-naurăm“. D-apu uni v-oi gasi
 „atita fati“.

Dapu funela și faci on cuptori di malai, puni Rumînu-
 si traisti, Rumînu-ș le traista-m băt, ș-apuci-n supri-am-
 Unbli vremi di tri dzili și nu gasăști nimnic; cini
 ca ni abli atitia feti?

Da Rumînu-napoî; da fietori nu-l slabgé; si si duci, si
 si te el și si duci-n supri-asfîntit
 si-ntr-acolu lumta amarî, da nu gasăști nimnica. Si
 acasi. Da fietori di tăt el si nu șad-acasi si si
 si el si nu vii fari raspuns ci li-o gasit feti. Si
 si supri mnedzi-nopți, tot pi ceta urmi; nu gasăști

si di facut? mari lueru atita umblaturi digiaba.

Dapu funela și-I măi faci-on cuptori di malai, și dzici ci
 dac n-a gasi nimnica, nici n-ari ci măi cauta acasi.

Dapu bgetu om insupri răsarita soarilu, și si duci el citi
 ca Dumnedzău si ni ti, ca cuvintu dim povesti,
 măi mult măi esti. Mergi bgetu om și dzi și noapti, nu
 tot hodini, tot întreba și iei și dincolu, di pacatili lui.

Da Dumnedzău și-ntr-o Duminică diminiatî agiungi-
 di-on sat. Cîn colu, vedi arînd um popi c-on cucos
 si rînd.

Dapu bini parinti, in loc sfîntia ta si slujăști az la bi-
 Dapu di arat?

Dapu cum nu m-oi apuca, fiule, ci nu ma rabdi i-
 si te, nici cit te-î ștergi la un ocl, ci-s om năcăjit di
 am o mnii și una di feti, și la atita lumi trăbi
 si strai, ba multî di tătî, și dac-oi șidé digiaba,
 cu socotiala, măi cu sam-amu, cîn li-o vinit
 di maritai?

Da, huce cuscri, si cil sinatos, ci iaci și eū am o mnii
 di fietori, și di cîn imblu ca si li gasas soati la

fişti-cari. Mări-o da Dumnedzău şi ni-am întîlnit unul de altul, e-amu unni acru suflitu di atita umblaturî. Mulţămăs lu Dumnedzău e-am dat pisti sfinţila ta.

— Mulţămăs euseri, di cuvintu cel bun, o dzis popa cu ei cu fetili, citra omu cel cu ficlori. S-o prins euseri, ş-o rumas si vii cu ficlori si dăi mîna, şi si-ş lei fetili, si li duci la casili lor.

Si-ntoarci Rumînu mneî acasî, spuni ficlorilor ei li-o rog soaţi pîntru fişticari, numa si si porniasci la drum dupa ei, si li-aduc-acasî şi di-acole si faci nuntî.

Fac ii tăti gatrili, ma rog ca pîntru o nuntî ca uceste şi si gates di drum. Ion Milla, n-o vrut si margi cu ei, dzis ei şădi-acasî, si faci tăti gatrili pîntru nuntî, şi uceste lui si i-o aduci tatisu.

Da li-o da di grijî Ion Milla, ei amu ein s-or duci, năsi si si duci pi uni s-o dus tată-su; aî si si duci pim padurea di aramî şi ein or agiungi di-or intra lu padurea cea, ei si faci huit, si nu cumva rupi crengi din copaci, e-apul n-o dă cii bini di dînşî.

Si pornesc ii inainti şi mărg ii şi mărg pim ei-ntr-o tîrdziû, agiung im padurea di aramî. Da ein o intrat lu ei, n-o măi tînu samî di ei li-o spus Ion Milla.

— „Hă-hăa, d-apul doar sintem o unni şi unu di oamăli cîn-arî si ni măi poati faci ceva?“ Şi s-apuci di racul, si ciuit pim paduri, di rupt crengi, ma rog di tăti pozvili, tăti si gîndi e-ar da pisti v-o boati.

Cum face huitu şi rupé crengi, numa ei si tredziuo mneî tăt intr-on zidi di pietri şi diasupra şidé un om batîtu cu comanae in cap. Era glavulu, crucei di aur cu noi in cap. Padurea di aramî era a lui, si dacî estia o facut huitu, si i-o-ncis ş-amu nu-i lasa si si duci la popl si-ş lei fişticari soaţa.

— Da dă-ni drumu di-aceale, o dzis tatisu citra glavul.

— Ba nu, la ei v-aţ apucat di facut comedii, di rupt crengi n-aţ ştiut ei-l padurea me?

Si roagi cu tăti la glavul, d-apu digiaba, ei el tînu uceste

„Nu-l lasi. Da măi pi urmî ci-c-o dzis glavulu, ci li dă
 o drăcoiu daei i-or da pi cel ci li-o ramaş acasî. Li u-
 lăi omu ci Ion Milla o fos ramaş acasî. Oamini ci si dzici,
 c-o timp ca acela? O dzis ci li dă, măi cu samî tati-su,
 c-o mîl an si-nţalegê glavulu măi mul din vorbi.

„Ei va dañ drumu de-iei, da vini Dumneta şî puni iei
 pi cum ci ti şîl di cel ce-l fagaduit. Şi scoati dracu o
 palma şî puni omu palma, cu degiti cu tăt, şî di-odati
 o palmă, oamini bunî, cum o fos măi Inainti : slobudz.

„Ei va şî si due hadi hadi, pînî ci-aglung la popi. Măi fac
 o drăcoiu di masî şî pi urmî tati-su luña din feti şî li da
 o drăcoiu. „Asta-I a ta, asta-I a ta” şî tot aşă l-o-mpacat pi
 o drăcoiu. A lu Ion Milla, o ramaş în socotiala tati-
 su o aduel. Da am uitat si spun că Ion Milla era ollaci
 o drăcoiu, ştie tăt ci s-o facut pim padurîa di arami. Cîa
 o drăcoiu însta cu fumeili-acasî, Ion Milla era calari pi cal,
 c-o drăcoiu şî si ducl la glavul, c-aşă o fos fagaduit
 o drăcoiu.

„Da nî ti ducl măi Ioani, di nu vrei şî stai la nuntî?”

„Aşă ma măi întrebat uni ma due? Nu v-am spus eñ si
 o drăcoiu di drum şî pi cîa şî agiungi pim padurîa di arami
 o drăcoiu apucat di comedî; aşă aţ facut?”

„Ei măi mîni la ci m-aţ glurui glavulului?”

„Ei nu ti-am gluruit, nimici, ci măi vorbgeş diglaba ;
 o drăcoiu avu noi grija cea?”

„Ei nu măi îmblat amu cu sopirceli, a măi spuni
 o drăcoiu. Faci nunta măi bini, şî ramineţ sinatoş ci eñ
 o drăcoiu ma due. Di-a ci s-oî avé parti si măi vin înapoi, bini
 o drăcoiu di nu, va luñat grija di mîni.

„Ei nu luñat şî s-o dus cîti lumi-mparati ca Dumnedzău si
 o drăcoiu cîntu dim povesti, ci-nainti mul măi esti.

„Ei nu o apuca di facut nuntî şî el o agluns la glavul.
 o drăcoiu glavul era o fati a drăconci celiî batrini; da frumoasi
 o drăcoiu mama focului; las nu-l vorbi ci nici Ion Milla nu era
 o drăcoiu nîi. Era şî el frumos, di nu măi era altu pi podu
 o drăcoiu.

Cin o agiuns acolo și l-o vadzu fata, l-o ramas bgetu la inima numa la dinsu. Da giavulu, si vedi c-ave di giind cu prapadiasci pi bgetu Ion Milia, ci faci ci l-o spus fata ci ari si-l lest tril dzili si si mai hodiniasci și pi urmi si-l pui la triabi.

Ciar așa l-o și spus giavulu: „Mai ai un popas di tril dzili și pi urmi ai si ti-apuei si-mi grijaști on cal; alti triabi nu si-m faci”.

Da, dzici fata gevuloaiei, citra Ion Milia:

— Dracu ari di giind si ti prapadiasci di pi fata paitate lui; da daci-m fagadueș ci mi-l luia pi mini di fumei, și fugi cu mini, eți ti-oi scapa.

— Da oi faci și triaba asta, numa si ma văd scapat de la.

— Iaci, la tril dzili giavulu ari si si faci el un cal, și si-l grijaști, ș-a si dzici si ti duci calari undeva, da mai dinainti, și pi urmi si-nealici pi dinsu, ș-a si zboari cu un tuma-n nour, și di-acolu a si-t dai drumu glos si fermit. Da tu iaci ci si faci: Intr-aceș tril dzili si ti duci la tigan și si dai si-t fac-om buzdugan di cer și cin a ci si-nealici pi el, și ș-a luia vint cu tini-nsupri nour, tu tot si-l pleasa cu buzduganu-n cap, ci el a si si lest-nectișor glos și-a si duci liniștit la grajd.

S-apuei Ionu mneș și-ș faci-on lucru di buzdugan ca așe cari nu si ma afi.

La tril dzili si duci Ion Milia-n grajd și vedi calu și grijaști, il dă mincari, api; il sărcial și așa cam di oala sari, puni șaua pi el, is te buzduganu-m mini, si-ntapineș bini pi dinsu; și cin o-nealicat, o-nceput calu a-ș faci vint citra nour. — Da Ion Milia nu-l slabgē cu buzduganu, și una-l da in cap, pini ci-n-tr-on tirdziū is da drumu-nealici glos. Il duci Ion Milia la grajd și pi urmi si duci si mincari. Da giavulu s-o prifacut din cal iar giavul și s-o dus la mās.

— Mam ci rău m-o măi buzdugănit flacău ista. Ouleș si măi ci mārș cu dinsu, im facē capitu. Da las ci te giuca eū.

Fata audi tāt ci-o grai giavulu, și si duci și spune IM

„... ca cum pi dupa mnedzi nopti, o ieū ii amîndoi la
 ... si lasi pi giavul si pi dracoaica cei batrini cu budzili
 ... si il s-o ca mîi dus esti lumi-mparații ca Dumne-
 ... ca cuvintu din povesti, ci-nainte mul mîi esti.
 ... si trezâse ii diminiata, Ie fata si flacău, daei ai di uni.
 ... Altargi digrabi dupi dinși, c-ai si-i agiungî, o dzis
 ... cei batrini.

„... si el giavulu si pornești dupi dinși.
 ... merge ii asă pi drum, o dzis fata citri Ion Milla : „Ia
 ... Ioni-napoi, di vedz ei si vedi, parei ma ardi nu-ș
 ...”

„... si vedi-o pari roși din ceri si pînî-m pamînt.
 ... le acelu-i tata; ci-i di facut? Fă m-oi da pisti cap
 ... si faci o bisăriei veci, ca cum ar ci di tril patru suti di
 ... si el cil dranita putridi di pi dînsa, si muștili celi moarti
 ... entuzurati pi ațli painjînilor in gios. Si tu si ti faci
 ... calugr batrin batrin, di tril patru suti di ai, si si ceteș
 ... el oln a viui si ti-ntrebi daei n-ai vazdut o fată ș-on
 ... tu si-i spui ei di mult di mult, di cin si lucra la bi-
 ... este, si di cin eram eū copeil mnic si ma-nvataim a
 ... atunei i-am vazdut eū trecin pe-iei. Or ei di-atunei
 ... patru suti di ai.

„... si facu, cum o dzis.
 ... si facu e o bisăriei veci, veci, di era numa muști moarti,
 ... palatul pîntrînsa, si dranita putridi di pi dînsa, si pi uni
 ... si peicati. Si el s-o facut un calugr batrin batrin, si
 ... pi-o carti acelu-n altari.

„... si dracu la bisăriei, intri-n nuntru; da popa ceteș
 ... si tal, ubge-i audzai gura, numa boscorodé, da nu-i
 ... si talget nimnica.

„... Parinti, parinti! Da popa si faci ei n-audi, el tot ceteș
 ... Parinti, parinti! — Aud fiule! (Dracu si facusa-n
 ... N-ai vazdut trecin pe-iei o fati c-on flacău, amu
 ...”

„... he, hee, he, draagu mneū, ci ma-ntrebgi Dumneta !!
 ... am eū mnic ca di v-o șapti, ori ai, atunei ma-nvataim

a ceti, și bisărica asta, atunci lucra oamini la dînsă și facé... or ei di-atunci v-o tri, patru suti di ai. Atunci vadzut eți trecîn, dragu inneu. Apu îl de mult, abge mul aminti; ti mnera di li măi da di urmi. Du-ti măi bintă și-t cati di triabi.

Cîn o audzit dracu așă, nici n-o măi stat mult și glod și ș-o luăat rîndeașă și s-o pornit acasi.

— El, l-ai gasit? l-ai agluns?

— Da n-am gasit nimnica.

— Cum? nimnica? nimnica?

— Ba am da pisti-o bisărici măi rasupeiti, vezi di lumia măi, și-n ó era um popi batrin batrin și l-am lădă ș-o dzis ei era el copcil di șăpti, opt ai și si-nvata și ș-atunci si lucra la bisărica ceia, cîn o vadzut ei fata și de...

— Vai, trasni-ti-ar, prostule, ei tari măi es prost d-apu doari aceia era! E s-o facut bisărici și el popi. Alina fuga-napoi dupa dînși, ei-ntr-on scurt îi aglungi.

Si e dracu și dupa dînși.

Da il amu si facusi lari cum o fost, și s-o pornit pe înăinti. Cum mergé il așă, numa ei dzici fata eltra loo...

— Ioani, ia uită-ti-napoi, ei nu-ș ei ma ardi-n apoi si vedi?

— O part verdi din ceri și pîni-m pamint. — li tata, tu pisti cap, și ti fă un cioban batrin tari, și eți mol turmă di oi, ei si nu măi cuprindz cu oei.

Fac ii așa. Si faci el un cioban batrin, batrin, e on celi marî im minî. Și e si faci o turmă di oi așa di marî nu li măi știei capitu.

Cum agiungi dracu la cioban, mni-l intriabi: — Moșule, moșule. Da ciobanu cînta din fluir, așă di cu jali, di plinge și peetri-li-m parău di jălia lui. Nici n-o audat și striga giavulu.

— Moșule, moșule: l-o prins di minica cojocului și...

— Aud dragu moșului.

— N-ai vadzut pe-iei trecînd o fati și e-on flaută și curînd? — Ee, he, hehe, dragu moșului! Eram on...

„Ei ai atunci ma-nvatam a cînta ş-a da oili-n strungî,
 mama o oai ş-om berbeci şî uti, e-amu-s batrin şî eî,
 di nu li mîi ştiî capitu. Li di munî di-atunci; or ei
 patru suti di ai; atunci i-am vazut trecîm pe-ici. Cati-ţ
 di triabi şî ti du acast, ei nu li mîi poţ da di urmî,
 şî hîi şî pîrîu.

„O mîiîlî dracu ci i-o spus moşneagu, s-o-nturnat îna-
 înt n-o mîi stat mul pi gînduri. Cîn o agiuns acast,
 di colu: „Ei mîi, nîi amu nu i-ai agiuns? Ee,
 ei i agiung; da ei s-agiung, cîn n-am vazut nim-

„Pîar n-ai vazut nîmîca? — „Ba am vazut on
 fatîm ca di v-o tril, patru suti di ai, şî i-am întrebat
 „Ei era el copeil mîiîc di cîn i-o vadzu trecîm pe-estîa.”

„Ei şî bolohani, naucule; d-apuî doarî il eraî aceia.
 Era mîiîu, şî e era turma cîi di oi; şî nu-i prîndz tu!!

„Capuî di-amu orî-cum a ei, nu ma mîi due dupa
 şî m-am hrani di-atîta drum.

„Ei m-oi duci eî. O musci di-oi întîlnî in calia
 şî s-o-ngit.

„Ei dracoaica draculuî şî si porneşti e dupa bgeţî oamîni.

„Ei vedz Ioani, ci-i înapoî, ei straşnic ma mîi frigi.

„O porî albastriî din cerî şî pluî-m pamînt. — Saracu
 mama acce-i mama. Di-om mîi scupa ş-amu, apu şî ştiî
 şî am scapat. Si mîi cercîm ş-amu, di-a ci şî scapîm,
 di nu, cum a da Dîmnedzîi. Eî m-oi faci-on
 şî tu şî ti faci on rîtoî, şî si-unoţ pi lac.

„Ei m-oi.

„Ei cîn apropiet baba dracoaica, fata era facuî un lac
 şî Ion Mîiîa, coşcogenîti rîtoî. Cum o agiuns la
 şî gîos ş-o-nceput a sugî lacu. Da n-o apucat a-l
 şî pi gîumatati, ş-o crapat, ş-o perit baba şî periti-i
 di az.

„Ei şî nevoi di e, duci-sî s-o vadî. Fata şî Ion Mîiîa, o da
 şî o scapat ş-a agiuns acast; ş-apu di-acole nuntî
 şî şî pîncîrî. Şî eram şî eî pi-acolu şî mîi-o dat şî
 şî un peiclor di epuri, di la genuncî in gîos,

ci-i măi cărnos. Și eu i-am lasa pi dinși bin și pitroca, și vinit la Dumne-voastră calari pi-o roati, și v-am spus...

— Platitt-mni-o.

— Bogdaprosti; Dumnedzău si ț-o platiasci.

(Auzită în 1887 de la Gheorghe Nuțu, astăzi în etate de 81 ani din satul Tătăruși, jud. Suceava.)

Scrisă de

A. VASILIU, lucrător

Mărgicuța de sub limbă

(Poveste)

Era odată o femeie văduvă și saracă ca vai de ea. Avea avere n'avea de cit un băețel. Cu greți purta casa, limba și căci două guri nu-i lesne de astupat, mai ales cind nu cîștigă, ci numai irosește.

Era sară; ostenită de lucru, căci toată ziua muncă prășit, să așază pe prispă sub fereastră și trimese pe băiețel cofița la fîntină să-i aducă o leacă de apă rece, și multe ori saracu, cind n'are ce mînca, trage și el cu dușcă de apă rece de-și răcorește sufletul.

Băiețelul luind cofița, o cotigi pe după casă la fîntină și scoate el apă cu cîrligu, numai ce vede sub o tufă un șarpe ce umbla să se aciuzeze ca să se odihnească. Scoate iute cofița, o lăsă jos și voi să omoare cu cîrligul șorul de șarpe.

— Măi băete, numai ce aude zicînd șerpuletele, că omorî, că și eu ț-oi fi de vr'un folos pe lume. Nu te teme de mine, că eu nu mușc; ie-mă în sîn, du-mă acasă și și mine hai cu mine de mă du la tata, acasă.

Băiețelul auzind glasul tînguitor al pușorului de șarpe și închipui îndată că șerpușorul acela-l nazdravan; îl puse

cu apă și tiva la mă-sa să-l ducă veste și apă

la răcori mă-sa sufletu cu apa rece, băetul scoase
de rogemite biciușcă de șarpe și-l arată mini-sa. Când o
tata femeie pe băet în mîni cu dihania cea de șerpe,
și cu ceanul, și cu niște ochi ca de foc, dădu un tipăt
în toată satul, și începu a-și stupa în sîn și a-și face cruce.

Mamă, mamă, nu te spărie, o mîngiea băetul; cînd m'am
sculat la apă, am zărit sub tufa de ciunafai de lingă
ce potcorul ist de șerpe; am vrut să-l omor, dar el cu
ochii s-o rugat să nu-l dihoe, că-i rătăcit de pă-
tăl și să roagă de mine să nu-l las la nacaz, ci să-l
prindă tatăl, și mi-a prinde și el vr'o dată bine la vr'o

Vai de mine, dragu mamei, da cum să te duci tu prin
noaptea de mic și să mă lași pe mine de izbeliște? Nu te
spărie, nu, că mă faci să mor.

Da, da, trăi, mamă, ori îl muri de doru meu, cî tot mă
lași să mor, că așa mi-î scris. Gătește-mi de mîncare de
noaptea curate, că eū mine, în zori de zi, plec cu

lașii, în zori, își luă merindele ce-î gătise mă-sa, și
și luă rămas bun de la maică-sa, și pe șerpușor în
pochi la drum chemînd în ajutoru-l pe Cel-de-sus prin
toate lucrurile făcute spre răsărit.

Băetul, merse cale lungă, peste munți și dealuri,
prin văli și riuri, prin păduri și codri, peste mări și țări, și
și tot s-o dus, mîind noaptea prin scorburile co-
mune de frica dihăniilor de prin păduri, și după o vreme
ajunse la casele balaurului, care era tata șerpni-
șorului de băet.

Șerpușorul de șarpe, pe drum, fiind-că băetul să purtase
în el, îl dăscăli ce să ceară de la tatu-su pentru binele
băet, că alt-fel de bucurie îl inghite și nu mai vede

și intră în ograda palaturilor în care șădea balaurul,

ce erau mîndre ca soarele și mari de putea încăpea în lumea întregă, balaurul să răpede la el și-l întrea:

— Ce cauți tu pe-aii băete, ce neazuri și nevoi să-mi calci împărăția, lucru ce n'a îndrăznit pînă acum un om pămîntean ?

— Ț-aduc vești bune, dar nu ți le pot spune, pînă ce mi-i făgădui că nu mi-i face nimic.

— Îți făgăduesc că nimic nu ți se va întîmpla; înă-umbli cu minciuni, soare nu mai vezi.

— Aduc pe fecioru-tu cel mai mic, pribegit de dumnea pe care l-am găsit la fîntna de lingă casa noastră, el ar fi murit de nu eram eu.

Cit pe ce era balaurul să înghită pe băet de bucurie aduce pe fiu-su, dacă nu i-ar fi adus aminte de făgăduiala dată.

— Unde mi-i băetul, unde mi-i fiul cel mic că am dorul lui ?

— Nu ți-l dau pînă nu mi-i da și dumneta *mărgicuța de sub limbă*.

— Mărgicuța de sub limbă nu ți-o dau, puî de lule ce ești; da cine te-o învățat să-ți dau așa odor ?

— Cine mi-o învățat nu-i treaba dunitale să ști, dar dai mărgicuța, nu-ți vezi băetul. Eu cred că mai mult pentru un tată fecioru ce-l iubește, decît lumea întregă. Și băetul să prefăcu că pornește să iasă din ograda curii balaurului.

Dar nu făcu nici zece pași și balaurul, cu lacrimi în ochi rugă pe băet să-l dea fecioru, și virînd laba în gură, scose de sub limbă mărgicuța și o dete băetului.

Bucuria balaurului cînd își văzu odorul ! Iar băetul, gînd mărgicuța de balele balaurului, o puse în gura lui de sub limbă.

Mărgicuța asta avea puterea de a duce pe omul ce o ține de sub limbă ori unde poțea într'o clipă și de a-l înduce ori-ce poțeste, numai gîndind la ea.

— Și gîndind acasă și la mărgicuța de sub limbă, numai

era înaintea bordeiului mini-sa. Când îl văzu, biata babă, care nu-l îmbătrînise de era albă ca varul, de ani și de nevoi, văzând că el nu fu proastă și nu se mai hrănea de nitat la fiu-su, care acum crescuse mare și se făcuse un flecăuandru frumos și înțelept, de nu mai erau alții ca dînsul.

Întreându-l pe băet tuca însuratului, trimete pe mă-sa la împărat să-i ceară fata de nevastă. Mă-sa, în ruptul capului, la vînt să se ducă, căci se temea de împărat, că era rău și că se na el feciori de prinți și împărați venise să-i ceară fata de nevastă și să-i găsit moartea aiei. Văzînd însă că fecioru-su nu-i se răzax, își luă într'o zi inima în dinți și se duse la împăratul.

Împăratul avea o fată cum nu mai era alta în lume și în țară de frumoasă; mulți voinici și feciori de împărați o cereau de nevastă, însă din pricină că împăratul le cerea convingeri, spre a se încredința de sînt vrednici a-l urma la împărăție, ei își găsiră moartea aiei.

Și atunci omul cu fete nu trebuie să se supere de orîce cerere de pețitor i-ar veni — ca și omul cu marfa — nici împăratul nu se arăta supărat cînd baba ceru fata pentru feciorul ei.

Du-te și spune feciorului tău, că-i dai fata de nevastă, dar mie dimineată mi-a aduce 50 de lupi vii în ogradă; și de nu, pentru îndrăznelă, are să-i stee capul unde-i stă picioarele.

Cînd auzi baba porunca împăratului, rămase mai moartă, mai tristă și amărită, cum numai inima de mamă știe, se duse acasă, și în lacrimi, povesti băetului porunca împăratului.

La nu mai plînge mamă, o îm'arbătă băetul; a fi pus de împăratul capetele în locul picioarelor la feciori de împărați, mie însă n'are să mi-l puc.

Aduna zi de dimineată, băetul puse mîrgicuta sub limbă și se duse la împărat. Și numai gîndi, și de-odată să opriră înaintea lui 50 de dihanți de lupi, cu dinții rînjiți, de parcă-i adusesese naiba.

Du-te mamă și-i du plocon împăratului, și roagă-l ca să-ți dea un mă țin eŭ de vorbă, să se ție și el.

— Baio, fătul-meu, nu mă duc, că mi-l frică.

— Ba să te duci, mamă, că alt-fel e rău de mine; să zică împăratul că-s un ticălos, și atunci ar trebui să se lăse el de vorbă,

Baba, saraca, n'avu ce face și să duse la împăratul și la turma de lupi. Când văzu fata împăratului și împăratul turma de lupi, s-o încrucit și o zis că aici nu-l lucru curat, și văzut el împăratul că cu feciorul babei nu trebuie să se joace.

— Du-te babă și spune fecioru-tu că de nu-mi va aduce mine 99 de epuri, n'a lua pe fata mea de nevastă și i-oi pune capul în locul picioarelor, ca să se învețe el cum să caute nevastă, fete de împărați.

Scrită și amărită se duse baba acasă, și iar povesti fecioru-su cele ce-i poruncise împăratul.

— Nu te scribi mamă, că nu-l mare lucru nici aista.

Adoua zi, băetul iar pune mărgicuța sub limbă, ese năst și numai cit gândi, avu înaintea lui 500 de epuri.

— Du-te mamă și-i du și pe aiștia împăratului, și spune să-mi dea fata de nevastă că n'o scoate cu mine la capăt.

Baba îmbărbătată și de isbinda asta, spuse întocmai vorbele băetului, împăratului.

Împăratul scriși din dinți.

— Spune, babă, fecioru-tu că pînă nu va face de la bordeiu tău și pînă la palaturile mele un pod de aur; cu mîni de aur, cu pomi de aur, cu paseri de aur, cu totul și cu totul de aur, nu-l daș fata și i-oi pune capul în locul picioarelor, ca să se învețe a avea de nevastă fete de împărați.

Baba, saraca, care nu cunoștea puterea fiu-su, căci el nu-i spusese nimic, auzind că împăratul cere fecioru-su lucruri ce numai puterea lui D-zeu le poate face, în plînsete și locu se duse acasă.

— Nu plînge degeaba, mama; mine pofta împăratului se împlinește; dar dacă nu s'a ținea de cuvînt nici a treia oară are să-i stea lui capul în locul picioarelor.

Cînd se sculă a doăa zi împăratul, cele poruncite erau gata. Mindreturi așa nu mai văzuse el. Bordeiu label se prefăcuse

le şi ale palatului mai frumoase ca ale împaratului. Aşa mi-
cunoscuse nu pe mai văzuse în împaraţia lui pînă amu.

Pe mai avînd cum o codi, văzînd puterea băetului şi te-
mîndu-se de el, cheamă pe feciorul babei la el şi-l logodi cu
ela lui.

Si după două săptămăni s'o făcut, măi frate, o cunta ca
pasa, mludră şi frumoasă, cum n'o mai fost alta pe pămînt,
pe care şi eu am tăeţ un brăţişor de lemne, ş'am mîncat o
cuntă de găluşte.

La curtea împaratului trăia şi un harap; el arată mare
scîmbe feciorului babei care il luă la casa lui.

Împaraţii trăiau aşa de bine de ti se părea că-s doi bulubasi.

Femea însă-i tot femece : poale lungi şi minte scurtă ; nu-i
scîmbe şi nu-i rupsese se vede barbatul cel trei perî şi cele
trei scîmbe de drac ce le are fie-care muere.

De cînd era fetişcană, fata împaratului să dăduse în dra-
goste cu un harap pripăsit pe la curtea împaratului. Ce-i vine
la te minte ? să fure de la barbatu-su puterea ce are, şi să
tăeţ cu ibovnicu din tinerete. Vrînd să afle în ce stă puterea
băetului, într'o zi il întreabă ; el il spune că nu-i nevoie
de şti şti ca, că omul care vra să ştie multe, îmbătrîneşte. —
Iar să se ferească D-zeu de femeea şireată !

Iar o zi să face bolnavă de moarte, şi spune barbatului o'o
cuntă, că plîm ce n'a videa cu ochii în ce stă puterea lui, nu
se face scîmbe. — Feciorul babei crede minciuna şi scîmbe
de pîmbe il face să-i arate *mărgicuţa* : Il spune unde-o ţine
scîmbe să slujeşte la nevoie cu ea. Atita i-o trebuit muerei
de şti.

Iar o zi, cînd feciorul babei era dus la vînat în pădure,
pe împaratului fură mărgica, o dă harapului, şi haiti ! pa-
scăle împaratului babei să prefac în bordei şi ea fugi cu ha-
rapu în ţara lui.

Feciorul babei nu ştiea nimic ; iar cînele de vînat il zise :
Iar scîmbe scîmbe, că-i rău de tine.

Feciorul babei avea ca dar de la şârpe, pentru că l-o ţinut
scîmbe, un cîne şi un motan, cari nici o dată nu se dispărtau

de el, ori unde s'ar fi dus. Ei vorbeau cu stăpînul lor, și se vede că erau nazdravanî.

Cînd se duce feciorul babei acasă și se vede fără pînă și fără femei, îl vine să inebunească de scîrbă și plînge sarmanul ca copiii. El se duse la soceru-su să se jîlno de credința feti-sa, dar el îl muștră :

— Eū t-am spus să nu faci prietenie cu harapul, dar n'ai ascultat atunci, rabdă anu.

Umbla bietul om vesnic plîngînd ; albise mai tot de sărăcie și durere.

Intr'o zi cînele zise stăpînului :

— De-î tot plînge și dacă nu uiți scîrba, ai să mori, și fără tine nu putem trăi la altul. Tacî și nu mai plînge, și duc eu cu motanu și cu ajutorul lui D-zeū trebuie să-î câștigăm mîrgicua.

A doua zi după ce se gîtesc de drum cînele și motanul pornesc și merg el, merg mereu peste dealuri și văi, peste munți și prin codrii și peste mări și țări și ajung la o apă. Pe malul apei era o nuntă de soarece. Motanul se pînă și plîndă și prinde tocmai pe mireasă. Șoricimea văzîndu-se pe mireasă, unde nu începuse a se ruga motanului să-l cînte și să dea drumul miresei că vor face ce va cere.

— Nu vă cer alta—zise motanul—de cît să mergă și din voi și să fure din gura harapului ce stăpînește toate meleaguri, mîrgica ce ține sub limbă, în gură. Merg motanul din el, un șoricuț șchiop și cu niște mustețe mai mari de cît el.

Și porniră la drum tus-tre; cînele înotă și trecu apă și rînd și pe motan și pe soarece. Ajungînd aproape de pînările harapului, cînele și motanul remaseră afară. Șoricuța se făcu ce dresă, se furișă în casa harapului. Noaptea cînd dormea, șoricuța trece peste gura harapului, îl întapă în ea și țup! jos. Harapul strînutînd, stupește jos; cu stupoare și jos și mîrgicuța și șoricuțul furînd-o, o duce cînele.

Bucuria lor era nespusă de mare; cum puse cînele laba pe mîrgicuța se întoarse răpede înapoi. Cînele și motanul pe drum

... la sfârșit că nu știa cine să dea mărgea stăpînului. ... să mîdeau, irecînd peste o apă, cînele scapă măr- ... la lăută. O mireană o vede ș'o fughite. De frică, și de ... pînă pe marginea apei și începură a plînge. Niște ... prindeau pește mai la vale de ei, crezînd că plîng ... le aruncă o mireană; tocmai pe cea ce înghițise măr- ... cînd ei peștele, găsesse mărgea; saracii oameni ... norocu din mină. — Bucuria mîtei și a cînelui nu ... și luînd-o cînele în gură o duse stăpînului, pe ... și alean nu-l mai cunoșteal.

... bucurie căzu pe bietul om, cînd mai văzu el o dată ... lucru drept nu se prăpădește. — o puse îndată ... și ve gîndi nu știu; știu atîta că locurile pe unde ... vreme jalea și scîrba se înveseliră; în locul bor- ... iar palate, și femeea lui și cu harapu i se ... înainte, scîrbiți de pare că erau prăpădiți.

... factorul babel puse de-î tîc capul și hoțul i l-o ... pe femeea lui o pus-o într'un poloboc și-i zise:

... vei umplea polobocu de lacrimi, atunei te-oîu erta ... al făcut, ca de la tine să lee pildă toate femeele ... mîritate, să nu mai umble după alți barbați.

... încălecat pe-o căpșună și v'am spus și eu o min- ... tocmai mică, da nici prea mare, ci numai cît vă ... pentru astă sară.

... de Maria N. Cărlănescu, din Bogdănești, jud. Suceava.)

M. LUPESCU.

Credinți și superstiții

În volumele anterioare ale „Șezătoarei” s-au publicat un număr de superstiții, culese din diferitele părți ale țării. Dați acum la iveală un alt număr de credinți și superstiții, ce mi-au fost comunicate de persoanele ale căror nume le voi indica mai la vale.

Multe din aceste superstiții vor fi fiind deja publicate chiar în „Șezătoarea”, și le public iar, fiind-că persoanele care mi le-au comunicat, le-au cules direct de la popor, în localități diferite; aceasta e, pe de o parte, dovadă că superstițiile acestea sînt răspîndite pretutindeni în poporul nostru, și pe de alta, că nu sînt o invenție a culegătorului.

Modul cum s-au publicat, pînă acuma, superstițiile noastre, nu-i de loc sistematic. Nu mai vorbesc de răspîndirea lor în surtimă de publicații: volume, broșuri, reviste, jurnale, etc., foarte anevoios de găsit, dar nici materialul acesta nu poate servi cu înlesnire unui cercetător, căci i-ar trebui mai întîi o muncă temeinică pentru a-l sistematiza.

Credințele și superstițiile poporului nostru le-am adunat și le-am rînduit, întocmai cum am făcut și cu cimiliturile.

Cele ce urmează sînt partea inedită, care, precum am spus, mi-au fost comunicate direct mie.

În ceea ce privește rînduirea, am găsit de cuviință că planul cel mai bun este tot forma de dicționar. Și acest sistem, însă, fără un *Indice general* nu înlesnește mult pe cercetător, din cauza greutății de a aranja un material așa de complex.

Acum. Acest Indice va forma partea finală a volumului, și voi putea să-l public.

Ca să a vedea cit e de necesar un indice, să dau o pildă între mile cari s-ar putea da. Iată o superstiție: „Cine dă pe foc, pe ceea lume o stringe cu genele ochilor“. — Cum numi clasifică această superstiție? O vom pune la *Sare*, la *Foc*, la *Ceea-lume* ori la *Gene*? O putem pune tot atâtea ori, ori și unde, căci nu se prea indică motivele pentru care să trebui să-o trecem la *sare* și nu la unul din celelalte cuvinte. — *Indicele* e o călăuză sigură.

Materialul pe care-l public acuma, e adunat din următoarele localități.

Județul Suceava: din cotuna *Giulești*, comuna Drăgănești, comunicate de Dl. S. Mihălescu, învățător; din com. *Broșteni*, comunicate de D-nii M. Lupescu și S. Teodorescu-Kirileanu, învățători; din com. *Tătăruși*, comunicate de Dl. A. Vasiliu, învățător; și alte diferite localități ale județului, comunicate de Dl. I. I. Popescu, care a avut amabilitate a-mi pune la dispoziție materiale sale importante. Tot din acest județ mi-au mai fost comunicate superstiții de un prieten al meu, acum defunct, din *Ștețuț*, și de alte persoane pe cari le voi numi la locul lor.

Județul Iași: din com. *Sitnea*, comunicate de Dl. I. T. Popescu, învățător.

Județul Tutova: din com. *Perieni*, comunicate de Dl. I. Popescu, învățător.

Județul Dolj: din com. *Catanele*, comunicate de Dl. Șt. Șt. Popescu.

Județul Teleorman: din com. *Adamești*, comunicate de Dl. I. T. Adameșteanu, învățător.

În fine, între niște „Cințece“ ce a bine voit a-mi trimite dl. Gh. Ghibănescu, profesor din Iași, culese de elevii sei de la școala Vasile-Lupu, am găsit câteva superstiții culese de el în *Ștețuț*, fără a se arăta origina lor. În tot cazul par a fi din Moldova.

În arătarea numelui culegătorilor, ceea ce indică şi localitatea, se întrebuintează următoarele prescurtări:

M. — S. Mihailescu

R. — N. Rojniţă

L. — M. Lupescu

IP. — I. T. Popovici

K. — S. T. Kirileanu

GP. — G. Popescu

V. — A. Vasiliu

T. — St. St. Tănăsescu

F. — V. A. Florescu

A. — M. T. Adameni

S. — C. Şenchea

În fine, la acele culese de mine însumi, tot din judeţul Succeava am pus litera G. —

A c

Ac dacă găseşti, e semn de sfadă. — IP.

Femeea îngreunată nu trebuie să poarte ace în popă. — IP.

A l b i n a

Cînd în ziua de *strelenie* (2 Februar) picură din nori, va fi mană la albine. — L.

Cînd albinele dau navală la urdiniş, e semn că în scurtă vreme să ploacă grozav. — IP.

Cînd albinele roiesc, şi nu se prind degrabă de un copac sau altceva, atunci să stai jos, să te prinzi cu mâinele de iarbă, şi să zici: cum m-am prins eu cu mâinele, aşa să se prindă albinele de un copac. — K.

A n i m a l e

Cînd iarna viu dilănit (lup) ziua prin sat, nu-l a bine. — IP.

(Vezi şi „Căprioara”)

A p a

Nu-l bine să torni culva apă îndărăt, c-apol faci rău. — V. Incerușești.

Lunea nu e bine să te speli cu apă rămasă prin vase de Dumineca. — A.

Apa care e în vase, după ce s-a îngropat mortul, să nu se bea, că ala e moartă, ci să se aducă alta proaspătă.

Cînd cineva e bolnav și are credință că l-a fost dat, nu trebuie boala dacă va bea apă din pumnii celui presupus dat. — M.

Când ai pus la foc o oală sau un ceain, pentru scaldatoarea unui copil, și dacă apa să umfle, îi semni că copilul are să îmbolnăvească. — V.

Când te apeli, și bei apa care rămâne în vasul cu care te-ai apeli, te îmbolnăvești. — V.

La ziua de Joimari, dănații și fetele se duc din dimineață la băta, înainte de a răsări soarele, aruncă apă într-o pârâie și în alta și pleacă cu gândul că vor fi sănătoși tot anul. — T. (Vezi și „Naștere“.)

A r i p a

Femeea îngreunată să nu mănânce aripi de pasere, căci copilul care se va naște, necontentit va da din mîni și din picioare, parcă ar vrea să sboare. — F.

A ț a

Când o femeie coasă cămeși, și ața din ac se încurcă, cel care va purta cămeșa are să fie fudul cu ea. — L.; V.

B a l e

Este bine să te duci nespălat (pe obraz) la flutină ca să ai apă, căci băeții care-i vei avea, au să le curgă bale. — V.

B a l i g a

Este bine să dai baligă Vinerea, că faci pricaz la vite. — V.

B a u t u r a

Copilul mic să nu i-se dea să guste rachiu ori vin, pînă să împlinescă un an, că iese bețiș. — A.

B e l ș u g

Când mama naște copilul ușor, acel copil are să trăiască în belșug. — IP.

Când în ajunul logodnei va fi piclă, promoroacă, rouă, e semn că casa lor va fi îmbelșugată. — IP.

Când de pe pădurile de brazi se ridică nori galbi la susfața flutului — numiți *mană* — anul va fi cu îmbelșugare în toate. — L.

Când în ziua de sft. Gheorghe va fi rouă multă, ori va fi piclă, e semn de an bogat. — IP.

Când *Sfințir* (9 Mart) găsește pămîntul coperit cu omăt, anul va fi bun. — L.

Dacă iarna—la zile mari—va fi promoroacă multă, e semn de an belșugos în toate. — IP.

Cînd găinele fac ouă cu două gălbănușe, e semn de belșug. — IP.

Cînd uiți mămăliguța nesărată, e semn de belșug. — IP.

B i s e r i c a

Cine cade în biserică, în anul acela moare. — R.

B l a s t a m

Omul blăstămat, și mai ales de preut, nu mai poate trăi nici după șapte ani, și atunci trebuie scos și răzămat 40 zile de zidul bisericii, și trecătorii să-î zică : Dumnezeu să-l erte.

B l î n d a

Ca să-ți treacă blînda de pe trup, să ieși de dimineață, fără să ai răsare soarele, pămîntul de la rădăcina gutuiului și să-ți frece pe piele. — A.

B o a l a

Să aibă tot omul la casa lui cîine negru sau pisică neagră, că nu se prea lipsesc boalile. — A.

Cînd sînt doi vitei de gemene și se vor face boi, să faci o brazdă cu ei în jurul casei ca să nu se apropie boala de vite. — F.

Dacă se încunjoară satul cu o brazdă, cu plugul tractat de doi boi gemeni, ori ce boală va fi în sat, se va tăia. — IP.

B o l d

Bold dacă găsești, așteaptă să vie oaspeți. — IP.

B o s t a n

În ziua în care a nins întăi, în aceea zi primăvara să faci bostani, că se fac vrăjmaș de mulți. — IP.

Seminți incolțite de veii găsi în bostan, e semn de boală lungă. — IP.

B r o a s c a

Cînd intră broaște în casă, e semn rău : va muri unul din cei în casă. — V.

De-ți intră broască în casă, e semn că cineva t-a urât ca farmecl, vrajă. — Atunci trebuie cu un băț s'o dai afară.

„Du-te la cine te-a trimis, că la noi nu ești prieten. Du ce te-a trimis, dă lui și de capul lui să fie” — IP.

Dacă cineva e bolnav și pe inserate vine o broască la ușă și în casă, crede că-ți trimeasă ca farmece, de aceea o imbracă în o țăpușă și o pune în pod la fum. — M.

Și broaștele cîntă întai primăvara, e bine să te dai de cap de-a „cura'n cap”, dacă voești să fii sănătos peste an. — IP.

Și cîntă broaștele sara, are să fie vreme bună — V.

B u b e

Și dai pene pe foc, faci bube. — V.

Și bine să te uiți prin ciur sau prin sită, că faci bube pe cap. — V.

Și bine să măninci grăunțe ferte, sau cucuși în săptămîni de sare, că faci bube pe cap. — V.

Și bine nu se lă, că faci bube în cap. — T.

Și copil să nu fie alăptat fiind mama despletită, căci capul bube în gură. — R.

Și mănincă mămăliga necernută, face bube pe limbă, — F.

Și măninci fasole în săptămîna întai din postul mare, și bube. — V.

Și tot gunoi de la vârful măturii, faci bube la degete. — V.

Și dacă îngreunată să nu dea cărbuni aprinși cuiva, că face bube pe trup. — IP.

Și ziua de ajunul Crăciunului nu se dă cu pumnul nici cu piciorul, că pe urmă ciu pumnii dai, atîția buboi faci peste an, și pe palme dai, atîtea răni faci. — IP.

La 1, 6, 8 Decembre se zic *ziile bubatului*. Nu mănincă și bube coapte, ci numai ferte. Ca să fie bubatul moale, și să faci torte (azime de pine) la vecini. — T.

Și bube nu-ți bine să meargă femeea cînd nu-ți curată casa (de mîncă și de băutură), căci copilul capătă o boală de cap numită *capul roșu*. Dacă femeea necurată a intrat în casa noului copil, trebuie să strîngă copilul de nas și să-i spue că nu-ți curată casa și atunci de copil nu se prinde nimica. — L.

B u r a t e c

Cînd vede buratec întîi, îl dă peste cap și zice: „buratec, buratec, cum îmi pari tu, așa să-mi pară vara de ușoară.” — M.

Primăvara, cînd auzi pentru prima dată brotăcelul (răcoșelul) cîntînd, să te dai de trei ori peste cap, c'asa e bine. — A.

B u r i c

Femeea însărcinată nu trebuie să treacă peste funie, ca să nu facă copilul cu buricul încurcat pe după gît; nici nu trebuie să călărească pe saci, că naște greți. — M.

Mama care păstrează buricul și motul copilului sîn, să nu dea cînd se va face el mare să și-l rupă singur în bucurie și să-l arunce peste ogoare primăvara, căci va fi foarte deștept acel copil, și ce va vedea cu ochii, va face cu minile. — M.

B u s u i o c

În sara lui Sft. Vasile, fetele pun busuțoc la partea de jos la ghizdelele flintinii. Dacă a doua zi găsesc busuțocul promorocit, fata să va mărita în iarna aceea; iar de busuțocul nu-l promorocit, fata nu să va mărita atunci. — V.

B u z a

Cînd te mîncă buzele, ai să săruți pe cineva. — IP.

C a f e a

Cînd verși cafeaua, ai să ai bani. — IP.

C a l

Cînd calcîi în tăvălitură de cal, faci trîntitură. — V.

Copiii se feresc a călca unde se tăvălesc caii; ei orînd să trîntesc din astă pricină caii îi trîntesc. — Ș.

Cînd trag caii aer pe nări (cînd sforăiesc) e semn de ploale. — A.

Cînd caii vor sta cu dosul spre gard, tăcuți și glînduroși, e semn că vremea are să se strice. — IP.

C a n a

Dumineca să nu te speli pe ochi din cană ori din urcior, din care bei apă, căci apoi va miroși urît. — A.

C a n d e l a

Cînd verși candela, e semn de moarte. — I. P.

C a p

Când moare cine-va (vr'o rudă mai ales) bărbații umblă cu capul descoperit, iar femeele cu părul despletit. — IP.

Când nuzi tunind întâia oară primavara, să te bați cu o piatră la bont, că nu ai durere de cap peste an. — F.

Femeile să nu se ducă cu capul gol la biserică, căci e rău. — A.

Când dormi când soarele e la asfințit, că pe urmă te doare capul. — IP.

C a r p ă n

Când vezi lângă carpăn în timp de ploae, nu-i bine, că te doare. — V.

C a r t e

Când mănca cu cartea deschisă, că uiți ce ai învățat. — IP.

C a s t r a v e Ț i

Când să se facă castraveți, leagă la vrejurile lor, coănăcelele (cei din to buruiană cu flori rotunde și păroasă) și va fi bine de ei. — A.

Când să pu bei apă după ce ai mâncat castraveți ori lapte, că ți e rău. — A.

C ă c i u l a

Când să umbli vara cu căciulă, că tragi a iarnă. — A.

C ă m e Ț a

Când să îmbraci cămeșa pe dos, umbli rău. — V.

Când să te îmbraci cu cămeșa pe dos, că te urăște lumea. — F.

Când femeea îngreunată clătește cămeși de-ale ei, să nu le arunce, că e rău. — L.

C a p r i o a r a

Când primavara căprioarele sălbatece intră în sat, e a bine. — L.

C ă r ă b u Ț

Când primavara umblă —sara—cărăbuși mulți, anul va fi bun. — L.

C e n u Ț a

Când să dai cenușa afară în zile de sec, vine uliul la găini. — V.

Cerul

În spre Sf. Vasile cerul se deschide și atunci vitele vorbesc între ele. Cine s-ar pune de pîndă să le asculte, moare scurt. — IP.

Cînd se deschide cerul, oamenii fac cruce și cer să li se dea binele de pe cealaltă lume. — Ș.

Chef

După cum va vedea cineva futea dimineața, un om lăsat harnic, așa-l va fi cheful toată ziua. — GP.

Chibrit

Cînd îți poenesc chibriturile, ai să ai bani. — F.; IP.

Chitie

Chitia dracului se găsește în virful format din colț pe vînt, și dacă vei putea să ridici colbul tocmăi de jos, pe lua chitia, pe care punînd-o pe cap, poți intra și trece în unde nevăzut. — R.

Cioara

Cînd umblă cioarele și stîncile (ceucele) cîrîind, se va schimba vremea. — L.; F.

Ciorap

Dacă din întîmplare încalți ciorapii pe dos, ori cine ar încalca să te farmece, nu poate. — T.

Ciuda

Cînd să bate cineva în ziua de Ciuda, are să fie bolnav tot anul. — V.

Cîne

Să nu îți cîne roșu la casă. — F.

Cînd se tăvălește cînele în bătătură, are să vie cineva din străinătate. — F.; IP.; GP.

Cînd cînele se feștelește înaintea scării, are să fie bolnav în acea casă. — F.

Cînd se udă cînele pe păriletele casei, femeii îi place să se căsătorească cu un barbat. — F.

Cînd scurmă cînele în prispă, ai să ai scîrbă. — V.

Cînd cînele face gropi pe lingă casă, este semn de schimbare. — R.

Când se urlă cinele pe lângă casă, trage a pustietate. — A.; GP.
 Când urlă cinii, vestese a moarte. — F.

Când noaptea urlă cinele la casă, e semn sau că va muri cineva din casă, sau că cei din casă au să se mute în altă parte. — V.; IP.

Când stăpînul pleacă de acasă la drum, și cinele urlă în urma lui, e semn că are să moară în scurtă vreme. — IP.

Când trage cinele pe nări (sforăște), e semn rău de moarte. — A.

Când urlă cinele, femeea să întoarcă papucii pe dos, că stă să se uite de urlat. — F.

Căpîl pe care-l latră cinii vrăjmaș, e răutăcios. — IP.

Clopot

Când se pare sunînd clopotul de la biserică, e semn că va avea cineva în curînd. — A.

Când se toarnă un clopot pentru ca să sune frumos, trebuie să se scornească o minciună mare care să colinde multă lume, și să minuneze. — G.

Cloșca

Că să-ți cadă găinele la cloceală, caută o potcoavă, ce cade pe la noi pe drumuri, și o pune în cuibul găinelor. — A.

Când clocește păseri, nu se coc ouă învălite cu cenușă, că se înclouă mulți puî în ouăle de sub cloște. — M.

Pe luna nouă nu se pune cloșcă, că pe urmă toată ziua se puî. — IP.

Când bate vînt nu se pune cloșcă, că es oule limpezi, fără puî. — IP.

Pe minca cloșca nu se pune, că es puî monștri. — IP.

Când clocește cloșca puîi, să-ți puî în sită ori în ciurel și să-ți puî pe vînt cu foc, dacă vrei să-ți trălască și să nu-ți fure puî. — A.

Când clocește cloșca puî întîi, îi cerni pe foc în sită și zici că au puî : cînd a aduce mama apă cu sita, atunci să muriți puî. — T.

Căpîl în curi au stat puî nu se leapădă, ci se strîng toate

pe un hăț și se pun sub streșina casei, că pe urmă ducă să
faci așa, puii se raslețesc de cloșcă. — IP.

Cocostîrc

Cînd primăvara vei vedea întăi cocostîrcii mulți, e semn că
peste an ai să fi însoțit de mulți prieteni și oaspeți. — IP.

De ești holtei sași fată mare și vei vedea întăi primăvara
2 cocostîrcii, e semn că în acel an ai să te căsătorești; de
vei vedea unul numai, n'ai să te căsătorești. — IP.

Dacă strici cuibul cocostîrcilor de pe casă, acea casă
arde. — F.

Codița

Dacă copilul născut are codiță după cap, copilul următor
va fi fată. — IP.

Cofa

Cînd îți iese cu cofa goală înainte, ai să umbli bătut. — V.

Colac

În ziua de Sinziene să face de oameni cîte un colac de
Sinzieneană, și-l azvîrl pe casă; dacă colacul rămîne acolo, e
semn că ai să trăiești mult; dacă cade jos, ai să mori. — V.

Cînd mirele ia mireasa de la casa ei, cum ese afară și e
sue în trăsură, nașa rupe un colac de-asupra capului ei și
bucățelele le azvîrle printre oameni, în patru părți. Totdeauna
cîte o bucățică, și din acest colac pun în urechia vitelor pe
cari le duc la tîrg de vînzare, crezînd că lumea se va uita
la vite după cum se uită la mireasă. — M.

Aluatul ce rămîne pe covată după ce se fac colacii de
Vasile, e bun de dat amestecat cu tărîțe la vitele ce ar fi
lepede. — IP.

Comoara

Cînd vezi curcubeul, să iei două cofe de apă și să te duci
în cote și în genunchi pînă acolo unde bea el apă, și acolo
ai să găsești o comoară. — V.

Cînd un om a cărunțit numai pe-o jumătate a capului
acela a dormit cu acea parte, pe o comoară. — K.

C o p i l

Copilul, pînă la botez, nu trebuie lăsat singur în casă căci
dăruie dracul şi-l înlocuieşte cu unul ce este moale, şi creşte,
pînă la bătrîneţe tot moale, de trebuie alăptat şi legănat toată
via — K.

Nu se păşeşte peste un copil, că nu creşte. — M.

C u c o a r e

Cînd trec cucorile, copiii înfig cuţitul în pămînt, apoi se
de-berbeleacu, şi astfel le opresc şi le fac de-şi perd
numul. — GP.

C u c o ş

Cînd cîntă cucuşii dimineata, din noapte şi pînă se lumie-
scă de ziua bine, va fi ziua bună. — A.

Cînd cînd umblă cucuşii cu coada lăsată în jos, e semn de
pluie. — A.

Cînd cîntă cucuşii ziua, e a moloşag. — L.

Cînd cîntă cucuşii decusară, fi a moloşag. — V.

De va cînta cucuşii după scăpătutul soarelui, se va schimba
 vremea în ziua următoare. — A.

Cînd cucuşii cîntă toţi odată, fac a ploae — F.

În ori ce timp al anului de vor cînta cucuşii în pătul, vremea
 se va schimbe. — IP.

Cînd cucuşul cîntă în prag, vin musafiri. — GP.

De-îi va cînta cucuşul pe pragul uşei, nu e semn bun; de
 aceea trebuie să-l goneşti; iar de va cînta pe gardul din băta-
 ieră, atunci laudă pe stăpînu-său, ci că-î om de treabă cum
 se e altul. — A.

Vomeneas însărcinată să nu mănînce inimă de paseră rea,
 căci e cucuşul, căci va face copii răi. — A.

Înca ai cucuş bătrîn, găinele nu fac ouă cu sămîntă. — A.

C u c u l

Cînd-îi-a cînta cucul în faţă are să-îi meargă bine tot
 anul. — V.; IP.

Cînd-îi auzi cucul întăia oară şi vei fi bolnav, atunci bolnav
 vei fi toată vara. — V.

De vei auzi cucul întâi pe nemincate, tot anul îți va merge rău. — GP.

Trebue să te îngrijești ca să ai bani în pungă când o auzi cînta cucul, alt-fel nu ai să ai bani peste an. — IP.

Cînd cucul cîntă și noaptea, va fi an bun. — L.

Cînd îți cîntă cucul în stînga, nu e a bine. — IP.

Cînd cîntă cucul aproape de casă, e semn de moarte. — GP.

Dacă îți cîntă întâi cucul aflîndu-te la „necesități”, o semn că în acel an ai să mori. — IP.

Primăvara cînd ești dimine ața afară, fără să fi gustat ceva și auzi cucul pentru prima dată, te a spurcat și-ți miroasă gura; asemenea, cînd te spurcă pupăza, îți miroasă dinții toată vara; de aceea e bine să eși măcar o firimitură pe limbă. — A.

Craca pe care cîntă cucul întâi, să o eși și să o porți în casă ca să asculte lumea la tine ca la cuc. — T.

Cucuveica

Cînd cîntă cucuveica pe casă, vă muri cineva din casă aceea. — V.; IP.

Cînd cîntă cucumeaua (cucuveaua) pe coșul casei ori pe alte oleaburi, e rău de pustietate; cîcă moare cineva din casă. — A.

Nu-i bine să îngini cucuveica cînd cîntă, c'apoi ai să pitești ceva. — V.

Cuptorul

Cînd arde funinginea de la gura cuptorului, are să vă mușască. — L.

Nu-i bine să te încălți (incalți) pe cuptori, că moare porcii. — V.

Cușitul

Cînd îți cade cușitul din mîna și se înfinge cu vîrful în pîntecul tău în podele, o izbîndă mare ai să capeți. — F.

Curcubeu

Curcubeul este brîul lui D-zeu. — L.

Cînd se face brîul popei (curcubeu) pe ceri, e semn că va sta ploaia. — A.

Trandava care vrea să aibă pelița albă și lucie, să se spele cu apă din coada curcubului. — F.

Când cineva se va duce în genunchi să bea apă de unde este și curcubul, do va fi fată, flăcău se va face; iar de va fi bărbat, se va preface în fată. — L.; V.

Deochiu

Că să nu se înholnăvească copilul de deochi, să-l faci un bășchet cu cenușă albă. — F.

Dochia

Bata Dochia (1 Mart) e îmbrăcată cu 12 cojoace; în fiecare zi lepădând câte unul, vremea se tot schimbă. — L.

Drac

Când doi spun același cuvânt de odată, atunci crapă un pic de ciudă. — K.

Când copilul perd ceva, scuipe în palmă și descintă: „scoate drace ce ai furat, că te-oiu bate spinzurat”! apoi lovește în pământ și unde sare scuipatul, într'acolo zice că e lucrul. — G.

În jud. Suceava, formula e aceasta: „Scoate drace ce-ai furat, că te-oiu bate spinzurat, în mijlocul drumului cu fierul plugului”. — G.

Când ți se pare că te strigă cineva, să nu răspunzi, că atunci diavolul te strigă ori te întreabă, fiind el la rămășag la Dumnezeu. — IP.

Drum

Când ești pornit la drum și te-ai înturnat înapoi, ai să sergi rău. — V.

Dumineca

Dumineca nu să tae pasere, nici alt-fel de dobitoac, că pe vremea nu-ți merge bine în acele dobitoace, fiind în același timp și un mare păcat. — IP.

Epure

Epuro de-ți esă înainte la drum, n-are să-ți meargă bine. — F.; IP.

Când îți iese iepure înainte, ai să prăpădești ceva. — V.

Farmece

Copilul ce se va naște cu semn pe față, are să fie fermecător. — IP.

Făină

Nu e bine să cerni făină în ziua de Paști, căci din tărâțele acele se fac locustele cari pustiesc câmpiile. — IP.

Cînd pleacă cu mortul la groapă, se cheamă un copil să i se dă peste prag o strachină cu făină ca să aibă mortul pe lumea aialaltă. — T.

Fecioara

Cînd tinerii merg la cununie și pe drum se va întîmpla vre un accident nuntașilor, e semn că mireasa nu e fecioară. — IP.

Femeea

Printre oi nu trebuie să uimble muere, că nu le merge bine. — IP.

Fereastră

Cînd asuză ferestrele, are să ningă. — V.

Fier

Să nu furi lanțuri ori alte lucruri de fier, că pe lumea cealaltă ți le atîrnă de gît. — A.

Filipii

La lăsatul de sec de Crăciun (14 Noembrie) și la trei Slăvitite (30 Ianuarie) se ține trei zile *Filipii*. Nu se scoate gunoierul afară, că e rău de *gavăt* (lup): nu se lucrează altceva, nimic de cît se spală cămăși ca să opărească gura gavatului. În aceste zile înțepi *bubașul*, dacă ai coase sau ai împletii. — I.

Fintina

La vre-o fîntină (put) adîncă să nu te uiți în fundul ei, căci ametești și cazl. — A.

Foarfece

Cînd pui foarfecele pe masă, nu-i bine. — V.

Foc

În dimineața Joii mari din săptămîna mare de lîngă Păști, înainte de a cînta cucoșii a treia oară, oamicii fac focuri prin ogrăzi. Această închipuește focul unde a fost oprit apostolul Petru și întrebă, și unde s'a lepădat de Isus înainte de a cînta cucoșul a treia oară. — Ș.

Focul în sobă de veste, e semn că te vorbește cineva
— IP.

Când lueste tăciunile în foc, are să fie sfadă în casă. — V.
Nu nu stupești în foc, că îți stupești sufletul. — F.

Nu împușca rîndunica, nici cocostirecul, nici cucoara că ai să
— paguba de foc. — F.

Cînd stai la luminare, să nu te uiți la umbra-ți pe
— că-l rău de foc. — A.

În ziua de Foca nu se lucrează nimic, că e primejdios de
— IP.

Nu nu flueri scara în casă, că-l rău de foc. — A

Cînd pui lemne de soc pe foc, te dor măselele. — V.

Cînd, după ce se trece focul, jaratecul strălucește mult în
— e semn că are să fie frig. — G.

Cînd dai (cuiva) foc Lunia, vine uliul la găini. — V.

F l o r i

Cînd uzi florile Dumineca, fac vermi la rădăcină. — L.

Dacă ramurile de măr, vișin, etc. ce se pun în ziua de sf.
— în oale cu apă, vor înflori pînă în ziua de Florii, e
— de an bogat; iar de nu, e semn de an sărac. — IP.

F l u t u r e

Fluture roșu de vei vedea întai primăvara, e semn că peste
— vei fi sănătos; iar de vei vedea fluture galban, ai să fii
— vicios. — IP.

F r i g

Dacă în ziua de 40 de sfinți va îngheța și va fi frig, e
— că va fi frig și va îngheța pluă în ziua de Sfințul
— Mihail. — IP.

Toamna cînd pițigoii, ciocirlianii vor țîri pe lingă casă,
— etc. e semn sigur că frig o să fie în scurt și chiar
— o să cadă. — IP.

F r i g u r i

De zaci de friguri și vrei să te lecuești, să arunce cineva
— tine, pe cînd dormi, o doniță de apă și cînd vei sări
— din somn speriat, frigurile vor fugi de frică. — A.

Fulger

Cînd fulgeră, cică scăpară sfîntu Ilie să-şi aprinză leaua. — A.

Fum

Cînd fumul din sobă năvăleşte une ori în casă, e semn că vremea o să se schimbe. — IP.

Cînd fumul din hodgeag se sue drept în sus, e semn de vreme bună; cînd se împrăştie pe pămînt, va vremui. — I., II.

Furnica

De vor eşi furnici cu aripi din pereţii casei, nu e semn bun. — A.

Fusta

Cînd fusta ți se deslcagă așa de la sine, e semn că te dereste cineva. — IP.

Găina

Nu e bine a tăia găinele împedicate. — T.

Cînd strigi găinele pe la ajunuri, n-ai să ai găini. — V.

Cînd cîntă găina cucoseşte are să ți să întîmple ceva rău. — V.

Cine fură găini, pe ceea lume e pus să le numere penole, dar cînd crede că apropie de numărat, vîntul vine și mișcă penele, și perde numărul. — IP.

Apă neîncepută amestecată cu făină de păpușoi arsă, e bună de dat găinelor bolnave, stupind asupra lor. — F.

Cînd găinele se îmbolnăvesc, să le dai unt de pe topor. — F.

Cînd mininci labe de găină, ai să spui minciuni. — V.

Cînd primăvara vezi grăuri mulți zburînd, e semn că ai să scoți mulți puî de găină pe vară. — IP.

Să nu mininci inimă și cap de găină, că-ți mor părintii. — T.

Cînd dai puî micî afară în ogradă, să-i puî în poală, și să eşi afară cu ei, cu ochii închiși, și punîndu-i jos să zici: „Cum nu văd eu amu, așa să nu vadă cloara (ori uliul) puî. — I.

Să zice că găina după ce ouă și se dă jos din culb, cînd cîtcidăceşte, ar zice: „unde puî nu mai găsești. — A.

Geana

Cînd geana dreaptă se bate, o bucurie ai să ai, iar cînd se bate cea stîngă, ai să ai supărare. — F.

G h e b o s

Ospitul zămislit spre o serbătoare, ese ghebos. — F.

G h i a ț a

Când af. Neculai găsește Bistrița neînghețată, pune pod peste ea (pod de ghiață). — L.

G î s c a

Iarna—pe timp de ger—dacă ghiștele fac ea și cum s-ar călzi vara, e semn sigur că vremea o să se moaie. — IP.

G î t u l

Când mortului i-î gîtul moale, e semn că are să mai moară încă oboeva din casă. — IP.

Când îți chiorăe gîtul, ai să bei vin sau rachiu. — K.

G r i e r i

Pentru a 'alunga grierii din casă, cari prin cîntecul lor ne-
bucuresc lumea, prinde un grier, leagă-l cu o ată și tirindu-l
afară din casă îl batjocorești în tot felul. Ajungînd la o răs-
podie de drum, îl anini cu ată de un stîlp și-l lași acolo.
Tot grierii din casă vor eși pentru a nu se mai întoarce nici
data. — G.

G r î ũ

Când acceri la grîũ, să lași un peticel numai cît cuprinzi cu
brațul — numit *barba lui Dumnezeu* — în mijlocul lanului,
ca să a o bine. — A.

G u n o i u l

Gunoii nu se svirle nici odată în fața soarelui, că-î pătezi
cîș, și el pe urmă vara ne arde semănăturile, iar iarna lasă
să ne oboed gerulul de ne gâtește vitele și pe noi cu frigul
lui. — IP.

Când dai gunoiul afară după asfințitul soarelui, nu-î
vine. — V.

Gunoii sara nu se dă afară, că pe urmă nu vin vacile la
mîl. — IP.

Gunoii din ziua de Sf-tul Gheorghe să-î lepezi la rădăci-
na pomilor, că rodese bine pe urmă. — IP.

G u r a

■ nu dai ceva din gură, că-ți dai puterea. — A.

G u ș t e r u l

Gușterul — pe de gușter — uscat, prins în luna Marti e bun de gușter, o boală de gît, un fel de răgușală. — I.

H a m

Cînd se va desprinde hamul la plecare, să te întorești acasă, căci vei avea primejdie în drum. — F.

H o r n

De strigi pe gura hornului pe cine dorești, vine degrabă. — IP.

H u l u b u l

Să nu îți hulubi în casă, că ei fac a sărăcie. — F.

Căpățina de porumbel nu se mintă, căci e rău de oțitică. — A.

H u h u r e z

Cînd oțintă huhurezul în pădure, îi a vreme rea. — V.

Cînd îți cîntă huhurezul întai, ai să fi bolnav. — V.

I c o a n a

Cînd icoana cade din cuiu așa de la sine, e semn de moarte. — IP.

Cînd plesnește icoana, se arde, că ea este cea mai mare nenorocire a casei. — T.

I m b r a c ă m i n t e

Să nu îmbraci haina pe dos, că se strică vremea. — A.

Dacă îmbraci haină pe dos, nu-ți merge bine în acea zi. — II.

Cînd, fără să vrei, îmbraci șumanul pe dos, are să te bată cineva. — V.

Cînd cumperi vre-o toală (haină) nouă să nu o iei întai de Marti la purtare. — A.

Cînd croești o haină Sîmbăta și o isprăvești tot Sîmbăta, omul a cărui e haina moare cu siguranță. — IP.

I n s u r ă t o a r e

În an mare nu-ți bine să te însori. — L.

I n ț ă r c a r e

Cînd întarci copilul, să îmbraci (femea cu copil) o cămeșă cu gura la spate și să zici: „cum am întors cămeșa, așa să se întorcă I. de la țîță. — L.

J o r

Înto de după Paști nu se ară, nu se lucrează la cîmp nî-
 șu, ca e primejdios de seceto, trăsnete, etc. — IP.

(Vezi și „unghie“)

J u d e c a t ă

Cînd tai urzala pînzei, să nu coși cu ea cămeșile, că nu
 e dreptate cînd te duci la judecată. — F.

J u g

Jugul ce a servit la trasul boilor nu se pune pe foc, că e
 mare păcat. Omul ce a făcut asemenea treabă, nu poate muri
 în pace ce nu i se pune sub cap un jug. — IP.

Tandură din jugul boilor să nu puie nimeni pe foc, că la
 moarte se va căzni mult pînă să-și dea sufletul; se va bate
 în pîmînt ca boii cînd trag la jug. — A.

L a u t o a r e

Cînd te lai Lunta, e rău de urît. — V.

Nu-i bine de lăut Marta, că cîcă-i rău de napaste. — V.

Nu-i bine de lăut în zile de sec, c'apoi cînd mori, te uită
 în altădat. — V.

Îndată după ce te-ai lăut, e bine să te speli cu apă rece,
 ca do nu, apoi șede Maica Domnului în genunchi. — V.

L i l i a c

Liliacii cari se găsesc prin biserici sînt șoarecii cari, mîncînd
 înăsură, se fac liliaci. — T.

Să se afunde un păr de liliac, ca să treacă ceasul cel rău. — F.

Să prinzi un liliac, să-l despoi de piele pe care să o prăjești,
 ca o faci praf; bînd acest praf cu apă nelncepută, te vindeci
 de ori ce boală. — F.

L i m b a

Cînd te doare virful limbei, ai mîncat ceva cu spurcat de
 șaroc. Ca să-ți treacă, dă virful limbei de părete. — L.

L i n g u r a

Cine face *roșată* (1) în nas, să se atingă cu coada lingurei
 înălizită, că-i trece. — A.

1) *Roșată* se cheamă o beșiență care e în nas, și produce o
 durere mare.

L i n ț i

Grăunte din sită nu se dă la porci, că fac carnea cu „linți” — IP.

Cînd dau femeile la porci mîncare din poală, atunci carnea are să facă linți. — V.

L i n a

Babele care fură din lina ce le-o dai de tors, pe ceea lina o scarmănă cu dinții. — IP.

L u m î n a r e

De ai vre-o luminare aprinsă în mină, să nu lași să te stingă cineva, că e rău de moarte. — A.

Luminarea de la Paști e bună de aprins cînd afară e luntună, prapastie. — IP.

Luminarea din ziua de Paști, cînd e să preotul cu învierea e bună de păstrat pe vară cînd sînt sloști. — L.

Cînd după cununie, să arde toată lumina îi semn că omul cununat nu va trăi mult. — V.

Dacă în timpul cununiei se va trece mai tare lumina mirelui, e semn că el are să moară mai degrabă; dacă se va trece a miresei, mireasa va muri mai degrabă. Dacă una luminările sînt trecute tot una, atunci tinerii la vremea lor o se moară odată. — IP.

Să nu fie trei luminări în aceeaș odaș. — F.

L u n a

Cînd luna are în juru-i țarcalan (un cerc gălbui) va vre-mui. — L.

Cînd pe lună o mininecă *vîrcolacii*, va fi război ori răzmeriță. — L.

Cînd luna—crațu nou—e cu cornurile în sus și cu burduvul în jos, va fi secetă; dacă e cu burduvul în sus și cu coarnele în jos, e a ploae. — L.

Cînd e lună nouă nu se răsădesc pomii, nici nu se scumună legume, că fac numai floare și roadă nu. — L.; IP.

De vezi lună nouă, să nu spui în casă celorlalți cari n'au văzut-o, căci vei sparge ceva. — A.; IP.

Cînd vezi lună nouă, ești în bătătura casei și te adresezi la

cu următoarele cuvinte: lună nouă, lună nouă, tale plinea în
 mie jumătate, mie sănătate. — A.

L u n a

Lunca nu să umple borş, că să scaldă dracul în el. — IP.

Lunca e bine să iei, dar să nu dai. — IP.

Lunca nu se dă sub nici un cuvânt nimic din casă, ograda
 etc., că pe urmă tot dai şi pagube ai. — IP.

(Vezi şi: apă, foc, lăutoare, mîncare, sare.).

L u p

Cînd primăvara—mai ales pe unde slut ape—vor urla lupii
 prin deal, e semn sigur de viitorul mari de apă. — IP.

Cînd la drum îţi ese lupul, are să-ţi meargă în plin. — F.

În spre sf. Andrei să nu măturî casa, că-ţi mluincă lupul
 în casă. — F.

L u t

Lunta nu se aduce lut de lipit, că aduci fel de fel de gîn-
 tîni în casă. — IP.

Mama pădurei

Cînd copiii micî plîng noaptea, se face seara de *mama pădu-
 re*. Se ţine copilul în braţe şi în umbra lui se dă cu toporul
 de trei ori, zicînd:

Fugi nălucă
 prin prelucă,
 prin răzor,
 printre răzor.
 că te taiu cu ăl topor. — T.

M a n a

Dacă vrei ca vacile să aibă lapte mînos, trebuie ca să pască
 în noaptea cu rouă toată noaptea în spre sf-tul Gheorghe. — IP.

La cel ce aŭ vaci cu lapte nu se vinde unt, brînză, că-ţi
 ia mana vacel. — IP.

Ca să nu-ţi mai poată lua nimea mana de la vaci, în spre
 sf-tul Gheorghe să faci cu un spîtelnic bortă în un corn a
 vacel, şi înlăuntru să puî o bucăţică de plin şi sare. — Gaura
 a vacel apoi cu un cep de lemn. — IP.

Nu să vinde, nu se dă nimic de sămânță la altii, pînă nu vei sămăna tu întâi; altfel, îți dai mana, norocul. — IP.

M a r ț i

Să nu începi la lucru de Marți, că nu-ți bine. — A.
Marția să nu pleci la drum, că nu-ți merge bine. — F.

Nu te muta Marța nici odată, că nu e bine. — IP.

(Vezi și : *lăutoare, oac, tors, unghie.*)

M ă m ă l i g a

Cînd mininci mămăligă diu ceahun, dă ulul la pul. — V.

Cînd razi ceahunul, nu-ți bine să lași mămăliga pe loc gură. — V.

Nu-ți bine să dai mămăligă caldă la cîni, că turbă. — V.

Mămăliga ce rămîne pe melesteu nu se mîinecă, că te mîinecă pe urmă lupul. — IP.

Să nu tai mămăliga cu ața de jos în sus, căci se scuteste peste popușoiul. — K.

Dacă pe mămăliga ce faci vor fi dungii, crăpăturii, e semn că ai să faci drum mare sau mic, după cum vor fi și două gele pe mămăligă. — IP.

M ă n ă s t i r e

Să nu cumperi nimic ce a fost mănăstiresc, că-ți aduce păcat și pagubă în casă. — F.

M ă r g e l e

Băiatul cînd e mic, să nu pună mărgelile la mîini ori la picioare, căci cînd va fi mare și s-o îmbrăta vre-dată, va plînge; numele fetelor le e dat să poarte mărgelile. — A.

M ă r i r e

Copilul născut în zi mare, are să fie om mare. — IP.

M ă t u r a

Să nu dai cu mătura în copil, că nu crește; nici în hoit, că nu se însoară. — IP.

Cînd dai cu mătura în vite, îi a pagubă. — V.

Nu e bine să dai cu mătura peste piciorul cuiva, că te se mai însoară. — K; T.

M e r c u r i

Mercurea nu se spală cămeși, că pe ceea lume bei zoala. — IP.

(Vezi și : *unghie, văduvie.*)

M e r e

Întotdeauna să nu svirli cu mere în sus, că bate
vântul cît mercele. — L.; V.

M i e l

De vei vedea întîi primăvara miel alb, tot anul vei avea
cîntec bună; de vei vedea negru, inima-ți va fi neagră. — GP.
Cînd vezi miei negri întîi, aș să te mînuce puricii. — V.; IP.
Întîi primăvara vezi întîi miel alb, n'are să te mînuce
puricii peste vară. — IP.

M i n t e a

Pe un coșl nimic pe tine că îți coșl mintea. — F.

M î n e

Cînd doarme strîns, cu minele între picioare, trage a să-
scapa. — IP.

Cînd petrece mortul, trebuie să-și frece minele cu țărna de
pe groapa mortului, alt-fel îi amorteșc minele. — IP.

Cînd ai plesnit (jălit, pocnit) o găină sau cîine, și e mai
malcă moară, calcă-ți minele și atunci are să scape de
moarte. — V.

Minele copilului mic nu se sărută, că pe urmă îi cad u-
rile, și nu se mai joacă cu ele. — IP.

M î n c a r e

Cînd mînuce ceva și-ți cere cîineva, să nu-ți zici doară „na”,
ci să nu-ți dai, căci de-ți mînuce, atunci îți mînuce pe cel de-ți
și morți. — A.

Cînd mînuce și să uită un băet, și dacă nu-ți dai și lui să
mînuce, băetul nu crește. — V.

Cînd mînuce, scurge strachina, să nu rămînă picătură
deasupra, ca să i-se scurgă ochii lumii, nitîndu-se după tine. — A.

Cînd mînuce nimic cînd scapătă soarele, căci vei face
un la gură (niște albețe ce se fac de o parte și de alta la
bucătăria gurei). — A.

Cînd mînuce cu pălăria sau căciula'n cap, atunci dracu
și D-zeu plînge. — K

Nu tine blidul pe brațe cînd mînuce, că faci a calicie. — IP.

Nu mînuce pe vatră, că tragi a calicie. — IP.

De ești căsătorit, nu mîncea pe vatră, că tragi a burdău
a văduvie. — IP.

Cînd ești la masă, și-ți cade duminatul din mînă, ori de
la gură, îi e foame vre-unui rude ori vre-unui părinte mort,
însă nu-l lasa jos, căpoi îl fură diavolul și păcat, că-i da
să mînce. — A.

Cînd îți niți mîncarea în mînă, și-ți flămînd un neam. — V.

Cine în ziua de Crăciun, mîncea întâi carne de vrabia,
acela e ușor vara la muncă ca vrabia. — IP.

Cînd scapi bucățica de la gură, e semn că un neam sau
un prietin e flămînd. — IP.

Cînd va curge zeamă de lemne în oala cu mîncare, atunci
dacă vei mîncea, ai să faci viermi. — V.

Cînd mîncei Simbăta nespalat, nu s'apropie ingerul patru
zeci de zile de tine. — V.

Femeea însărcinată dacă mîncea carne de vinat, trebuie
să strîngă un os din acel animal, și să-l pue în scălbătoare
copilului; alt-fel copilul face niște răni ca acele de vinat. — M.

Cînd mîncea cineva și nu strînge masa iudată după mîncare,
nu-i bine, căci de se va duce cu vite de vînzare, va
sede mult în tîrg. — V.

Cînd mîncei Lunia de fruct, să îmbolnăvește o vită. — V.

Cînd mîncei fărmațurile cari cad pe mămăligă, te nu
stuește cineva. — V.

Nu-i bine să mîncei la straturi, că face ceapa sau un
roiul viermi. — V.

Pasore, vită rătăcită nu se mîncea, că pățesti ca
[capeti pîncărie mare, lepezi matele]. — IP.

Dacă se dă cuiva mîncare prin fereastă afară, aceluia
vine să se tot ducă. — M.

Femeea îngreunată să guste din ori-ce are postă, și nu
se spurcă. — R.

Cînd mîncei trifandale de legume, cereale, fructe, etc.,
trebuie să zici: „Sănătate nouă în gură veche. — IP.

Cînd mîncei lîngă lîntină nu-i bine, că uiți toate cele. — V.

Când te duci cu cofa după apă, să nu mergi miucind, căci
te va mîntui nimic. — K.

Femea nu trebuie să taie paseri pentru mîncare, că merge
la celor ce minîcă. — F.

M i ț a

Cînd dragi mișii, i-s dragi și copiii. — K.

Cînd nu iai la casă miță neagră, că îți pe dracu în casă. — F.

Cînd nu duci miță la mutac peste apă trecătoare. — R.

Cînd te muți la altă casă să nu iei miță, că nu e bine. — IP.

Cînd nu minîci după miță, că te ostigești. — IP.

Cînd de miță dat în mîncare cuiva, se înflă, tot tușește și
se poate plînge moare. — M.

Cînd să uită mița la fereastă, îi a vreme rea. — V.

Cînd mița se spală, i-a moloșag. — L.

Cînd mița șede-n vatra focului și să uită în cuptor, are
să se frig. — V.

Cînd se sue mița pe sobă și se uită spre ușă face a frig;
cînd se culcă în mijlocul casei sau la prag, are să se în-
calcească. — L.

Cînd mița se uită la gura sobei și umblă după căldură, are
să se frig. — L.

Cînd nu duci mița în car sau căruță, că slăbesc vitele tră-
gătoare. — IP.

M o a ș a

Moștele, cînd mor, nu sînt primite nici la raiu, nici la iad.
Dacă se tem de moașe, și te trimet la raiu, dar acolo sf.
te va oprește. Atunci moașa se duce iar la iad, și iar e
respinsă, și respinsă-i și de la raiu; a treia oară, alungată
cînd de la iad, se duce la poarta raiului cu cîștirea în mîna
dreaptă și celelalte instrumente în tasea, și trecînd cu de-a-sila pe
deasupra sf. Petru intră în raiu de unde nu mai iese. — G. I).

M o a r t e

Cînd se duc să dreagă mortul (iau un mestecău și-l înfig
în gîtul mortului, pun tărițe acolo, aprind cîștirea, se duc și se întorc
cu ea [nu vorbesc], ca să nu moară al de acasă. — T.

1) Spus de d-na Maria Bosinceanu, din Folticeni.

Cînd zaci și-ți ese stîrlicî pe trup, e semn de moarte. — IP.

Noiți negre de-ți ese pe unghii, e semn de moarte. — IP.

Cînd se stîrnește de odată furtună, vînt și ploae sau vîntul trebuie să se fi făcut moarte de om. — F.

Dacă e vre-un mort în sat, și strigă vre-un gazar ori alt ce-va prin sat, se zice că în curînd mai moare ș-alt cineva. — A.

Murătura

Cine, mîță să nu ucizi, că se fac murăturile bune. — IP.

Musca

Copilul cu „muscă” pe nas, n'are se trăească mult. (Musca e un fel de vîină veșnic neagră). — IP.

În contra frigurilor se iaū trei muște de cal vii, și se pot în cîte o boabă de vișină (dulceață) și se ia dimineața pe inima neincepută. — T.

Mușcătura

Cînd te-a mușcat cîrciacul, să te stringi bine mai în sumu mușcătorei, ca să nu se împrăștie veninul în tot trupul, și să te leagăne 40 de inși cu cîte o mină, în o pătură, ori de nu apoi 20 inși cu amîndouă minele, că te ușurezi. — A.

Nas

Cînd te minîncă nasul, ai să plîngi. — IP.

Naștere

Mamă îngreunată să nu toarne apă pe mîui cuiva, nîci ciubotele se tragă, că pe urmă nu poate naște copilul, plîncă nu va bea apă din pumnii aceluia, satî din ciubotele lui. — IP.

Cînd mama e îngreunată, să nu se uite hulpav la vre-o li ghioană, nebun, monstru, etc., că face copilul ca acela. — IP.

Femea cînd nu poate naște să bea apă din pumn. Vasile din casă ce staū cu gura în jos să se așeze cu gura în sus. — L.

Funie și sfleder sub patul unde doarme femeia groasă să nu fie, că se chinuește la naștere. — L.

Cînd se tac plîza și în casă este femeie îngreunată, încă lecă pe fuștei (două bete, care fac cruceișul firelor) și est în fară. De vei vedea animal ori om parte femeescă, femeia va naște fată; de vei vedea parte bărbătească, femeia va naște băet. — L.

Când vine mireasa de la biserică, stă în vatră pe o șea cu apă caldă frumos în brațe și se uită pe coș, ca să facă copii frumoși. — T.

Copilul care se naște cu spirnel în frunte, îi mor părinții. — T.

N e v ă s t u i c a

Nevăstuica a fost fată de popă, și de leneșă ee a fost s'a rău animal. — T.

Când se ivește unde-va o nevăstuică, se pune o furcă și se fus, și ea fuge. — T.

N o r o c

Când mama naște copilul cu cămeșă (un fel de beșică, pînă), acel copil are să fie om mare, cu noroc. — IP.

Când oprești din ziua de Paști un ou roșu, să-l acoperi cu o bucată de ceară pe mijloc ca să-l poți lega, apoi să-l atîrni în vînt în casă, și la un an (la celalt Paște) să-l spargi, și de-l vei găsi cu viermi, vei avea noroc, iar de nu, nu. — A.

Când îți scîrție ușa dimineata, îți intră norocul în casă. — F.

Când dai gunoii afară, pe la asfințitul soarelui, îți dai norocul afară. — V.

Nu omori șerpele de casă, că omori norocul — F.

Copilul care doarme cu fața în sus și cu minele peste cap, e copil cu noroc și trage a belșug. — IP.

Când îți ese cu plin, îți merge bine. — V.

Când oul de la Paști îl păstrezi 40 zile, și în acest timp nu se strică (imputește), e semn că ești om cu noroc. — IP.

N u n t a

Când se întalnesc două nunți, unul din soți va muri. — M.

Când zestrea unei fete mari cade așa de la sine, e semn că în curînd se va mărita. — IP.

Când are să fie o nuntă, caii plîng cu trei zile înainte. — L.

O a e

Când iarna — pe timp de ger — oile nu vor mai minca cu poftă ca pe ori-ce timp de ger, e semn sigur că vremea o să se moale în scurt; dacă însă oile — pe timp moale — vor în-
să să minca cu poftă și iutală, e semn că vremea are să se în-
moalească în curînd. — IP.

Cînd lucrî Marți sara, nu-l bine de oi. — V.

Dacă dimineata, în perdea, oile se bat cap în cap, are să bată vîntul în acea zi. — IP.

O a l a

Cînd fierbe oala la foc, și pe urmă dacă ai luat-o și ai pus pe laita ea tot fierbe, e semn că ai să trăești mult. — V.

Locul oalei cînd o iei de la foc, de pe vatră, să-l astupî cu alt-fel rîmîi cu gura cascătă la moarte. — L.; V.

Să nu te niți în fundul oalei, ci dă eu lingură de vînt să afli dacă mai e ceva în ea. — A.

Să nu leși oala la soare, căci cînd vei mai ferbe în ea, va mirosi urît. — A.

Să nu mîlnici din oală, că-ți plouă la nuntă. — IP.; GP.; M.

O b r a z

Cînd îți ard obrazul, te vorbesc de rău. — GP.

O c h i ũ

Cînd îți joacă un ochiŭ, ai să plîngi. — V.

Ochiul drept de ți se bate, e a bine. — IP.

Ochiul stîng de ți se bate, e a supărare. — IP.

Cînd ți se zbate ochiul drept, vei păți ceva. — V.

O g l i n d a

Oglinzile trebuie să fie acoperite cînd e mortul în casă, ca să nu se vadă în ele, căci mai moare cineva în aceeași casă. — R.

Cînd se strică oglinda, unul din casnici moare. — F.

Noaptea nu e bine să te uiți în oglindă. — A.

O u

Cînd bagi ouă în foc să se coacă, să nu vorbești, că de vei vorbi, vor plesni. — A.

Cînd găinele fac ouă mici, părăsite, e semn de sărăcie și se zice că diavolul a căleat găinele. — IP.

În dimineata zilei de Paști, cînd se spală, pune în câmbu cu apă un ou roșu și un ban, ca să fie și omul roșu și să nătos, peste an, ca oul. — M.

Dacă în sara de lăsatul secului mîlnici un ou, are să-ți pară postul scurt, — IP.; V.

Când pui ouă de rată noaptea, ratele când vor fi mari se
 în poiată; de le pui ziua să ouă pe afară. — L.

Cine a fura ori a tăgădui un oi, are de la D-zeu 7 ani
 de suracic. — L.

Când fură din ouăle păsărilor, rău îți merge în pasări pe
 pagubă. — IP.

P a g u b ă

Când nu îți la casă, în ogradă, plopi și brazi, că sînt copaci
 în pagubă. — F.

P a i n g ă n

Când paingăni vei omori, atîtea păcate îți va ierta D-zeu; că
 paingăni e hală spurcată. — A.

Cine omoră un paingăni, îi iartă D-zeu șapte pacate. — K.

Când se lasă paingăni din pod în fața, aș să vie oas-
 ții. — F.; V.; IP.

Când se lasă paingăni ziua de la strașina casei în jos, e
 semn că-ți vor veni rudele. — A.

P a l m a

Palma stîngă de te va minca, ai să dai mîna cu cineva. — IP.

Când te minînea palma stîngă, ai să îei bani; iar cea dreaptă,
 ai să dai. — IP.; GP.

Când copilul de țîță ține pămîțele întinse, are să fie darnic,
 generos. — IP.

P a s e r e

Puiul cu cinci degete nu se tao, că acela e norocul pase-
 rii. — IP.

În ziua de Crăciun să minînel întăi carne de păsărică, ca
 să ai ușor ca paserea pe vară. — În părțile noastre fie-care
 pregătesc cîte-va păsărici. — A.

Când se adună paserile și vrăbiile toamna pe la arie, iarna
 ai mare și geroasă. — F.

Când intră pasere zburătoare în casă, pe fereastră sau ușă,
 aduce o veste bună. — F.

Când te va murdări o pasere în zbor, ai să ai o supărare
 despre o pagubă mare. — F.

Nu e dat femeilor creştine să taie paseri, căci ar fi ca femeile nebotezate. — F.

Păcură

Sub patul unde e culcat copilul, trebuie să stea în prima săptămână ale facerii un hîrb cu păcură; cînd femeia necurată intră în casă, necurăţeniile ei se prind de hîrb, nu de copil. — L.

Păduche

Păduche de-ţi ese pe frunte, e a pagubă. — IP.

Păduchele găsit pentru prima oară pe capul copilului, trebuie ucis pe o oală nouă, dacă vroeşti ca copilul să fie bun cîntăreţ. — IP.

Pămînt

Cînd se cutremură pămîntul, ori tremură coada celor doi peşti, pe care se razină pămîntul, ori se uită D-zeu la pămînt cu minie şi el tremură de frică. — L.

Cînd se cutremură pămîntul, se uită D-zeu pe pămînt şi vede păcatele oamenilor. — GP.

Cutremurul de pămînt provine din cauza femeilor neglijente cari între Filipî şi Andrei lasă limbele la melite şi melitoni, de se bat strigile cu ele pînă se cutremură pămîntul. — H.

Cine poate pune urechea la pămînt cînd se cutremură pămîntul, aude oamenii de pe cea lume vorbind, vitele ragnî, clopotele trăgînd, etc. — IP.

Păpuşoi

Primăvara, dacă se vor vedea zburînd pe lângă casă câră buşi mulţi, e semn de mană în păpuşoi. — IP.

Cînd plouă în timpul aratului popuşoilor, e semn sigur că în acel an n-o să fie mană în popuşoi; iar dacă e secetă la arat, e semn că în acel an aţi să fie popuşoi cu imbecilitate. — IP.

În ziua de ajunul Bobotezei să puî grăunte multe de popuşoi sub salteaua sau lăicerul patului unde va sta popa, dacă vroeşti să-ţi scoată paserile mulţi puî. — IR.

Popuşoiul roşu e bun de dat la vacile ce se năcăjeau cu fete, şi nu pot, că fată degrabă. — IP.

P a r

Deceea însăreinată dacă dă cu piciorul în mîță, cîne, saî
 și animal asemenea, face copilul păros. De aceea trebuie să
 săr în scaldătoarea copilului păr de al animalului în care
 săr născuți că a dat cu piciorul. — M.

Deceea îngreunată să nu miuince din oală, noi mămăligă
 și înărească, că naște copilul fără de pic de păr pe cap — IP.
 Copilul născut cu păr pe trup (pe spete mai ales), are să
 săr un norocos. — IP.

Deceea fetele dau cu salcie pe păr în ziua de Florii, le crește
 părul. — T.

Deceea miuince sămîntă de tiugă (tidvã), îi cade părul. — A.

Omul cu părul roșu e răutăcios. — IP.

Deceea ti-e frică de ceva, ia păr de la urs și te afumă, că-ți
 face bine; uită frica. — A.

Deceea ești spăriet de un cîne, să te afumi cu păr de al lui. — F.

Deceea dai părul în foc cînd te lași, să răpede Maica Domnu-
 lui să-l iee. — V.

P e l i n

În noaptea Rusaliî, sara, trebuie să pui pelin sub cap, alt-fel
 sărăcile descopăr casa și te ia. — IP.

În ziua de Rusaliî se pune la brîu pelin și-l poartă toată
 ziua, iar noaptea se pune la cap și în așternut. — Ș.

P e r i n a

Cînd băteii, de mic, nu șed cu capul pe perină, îi semn
 săr să trăiască. — V.

P e ș t e l e

Deceea femeii cînd voesc să plece cu tîrbocul la rîu să prindă
 pește, și dacă e Duminică, ia. furca în brîu și ese la lume.
 Cînd olteva fîricele, cu scop ca cum se va mira lumea de
 săr să lucrează Duminică, așa să se mire peștele de ele și să
 săr să de pe la maluri să vie la tîrboc să-l vadă. — A.

Deceea în ziua de Paști, cînd zice popa: „Hristos a înviat”
 săr sărăcile: „pește prind”, acela prinde pește mult pe vară, dar
 săr sărăcile mare păcat își ia. — IP.

Picingene

Să nu minuci din ceea ce a ciugalit găinele, căci faci picingene pe obraz. — A.

Picior

Cînd stai la masă să nu huți picioarele, că huți pe dracu. — K.

Cînd treci peste piciorul cuiva, acela cade în horă la moartea. — T.

Cînd ești căsătorit, nu umbla cu un picior desculț și unul încălțat, că tragi a văduvie. — IP.

Cînd cineva eșind saună intrînd undeva, își tîrîe picioarele, este urmat și de alții. — R.

Cînd o fată vra să se mărite, să tragă piciorul pe covorul pe care stă mireasa. — F.

Pieptene

De umbli cu pieptenile și nu te speli, apoi de vei atînga de față, ți se face crăpăcioasă (aspră). — A.

De sf. Dumitru nu se piaptănă, că-l primejdios de lupi. — IP.

Piper

Cînd scapi piperu pe masă, ai să umbli bătut. — V.

Chiperul din solniță dacă se varsă, e semn de sfadă. — F.; IP.

Pirostrii

Dacă după ce faci mămăliga, nu lai pirostriile de pe foc, ai să șezi în foc pe ceea lume. — V.

Pîne

Fărămăturile de pîne ce cad de la masă, să le dai în foc în loc curat, ca să nu le calci, că păcătuești. — F.

Să nu dai altuia pînea ce-ți rămîne nemîncată, că-ți dai puterile. — T.; A.

Să nu minuci pîne uitată, că nu te mai însori, rămîi uitat ca pînea. — T.

Cînd se face întăi pîne de grîu nou, se fac colăcei, se leagă de cîntură cu fir roșu și sporis (o plantă); se scufundă cîntura cu ele, apoi scoțîndu-le afară se dau copiilor să le minuce. — T.

Pîntece

Cînd țipă copilul în pîntecele mamei sale, saună va fi acel copil calugar, saună un mare tâlhar. — GP.

P l i n s

Când copilul plînge prea mult, îşi face de cap. — GP.

P l o a e

Când copilul cel de lîtă face din gurită: brr, brr, brr, şi este atupitel e semn sigur că are să ploae. — IP.

Când soarele arde prea tare şi e înăduşală, va ploua -L; V.

Când îl vedea neguri venind de la şăs, vor fi p'oi putrezi. -L.

Când de pe păduri se ridică negură, vor fi ploii îndelungate — L.

Când es furnici în casă ori solomizdre în ogradă, va ploua. - L.

Când es rime şi broaşte prin ogrăzi, va ploua. — L.

Când te mincă pielea ori te dor picioarele e a ploae. — L.

Când se bat ratele cu aripile de pămînt, are să ploae — L.

Când broaştele şi buraticii orăcăese, e a ploae. — L.

Când piovă cu bulbuci, va fi pohoia. — L.

Când cîntă *cloşu* (o pasere) mult, anul va fi ploios. — L.

Când nu plouă, fură toaca de la biserică, ori o icoană, şi se ascunde într'o fîntină, că va ploua. — L.

Nu şipa în foii de ceapă vesteşte, că strigi ploaea. — L.

Când primăvara zbor mulţi puhoeri, e semn de viitură mare de apă. — IP.

Ca să înceteze ploile, se îngroapă o păpuşă în încrucişătura drumurilor — F.

(Vezi şi „Vremea“).

P i o ş n i ş a

Când pul curponi de fasole pe foc, atunci se fac ploşniţi. -V.

P o d

Când pocneşte podul în colţ, atunci nu-i bine. — V.

P o m i

Bara înspre ajunul crăciunului, femeea cînd face aluatul pentru „turte“, aşa cu minele ciucură de aluat, se duce în pădure pe la fie-care soiū de pomi, însoţită de barbatul său, care ţine în mînă un topor. Dacă ajunge de pildă la un măr, barbatul zice: „bre muere, efi am să tai mărul ista, că nu mai este di loc“. Femeea zice atunci: „Nu-l tăe, mă rog D-tale, că cum is minele mele încăteate ciucură de aluat, aşa şi

el (mărul) la anu o să rodească". — Așa se face la fie-care pom și se zice că vara pomii rodesc vrăjinaș. — IP.

În ziua de 1 Mart să legi la fie-care pom roditor fir roșu ca să facă poame multe pe vară. — A.

În ziua de Maria Eghipteanca, se sădesc pomii (1 April).

P o p a

Cînd îți ese popă înainte, are să te bată cineva. — V.

Cînd pleci undeva și te'utilnești cu popă în cale, nu merge bine. — A.

Popă de-ți va eși înainte, trebuie să svîrli cu pai în uron lui, alt-fel nu-ți merge bine. — IP.

Cînd intilnești la drum popă, svîrle după el un șumuleț de fln, și să zici: „ptiū, piei drace". — F.

Popa, dacă moare de moarte bună, merge în iad; iar dacă moare de moarte rea (năprasnică), merge la raiū. — IP.

P o r c

Pentru boală de brîncă la porci, să pui o roată în par.

Cînd umbli cu cleștele în lături, nu se îngrășă porcii. — V.

P o r u m b e l

Cînd primăvara vor înflori porumbeii (păduceii) vrăjinaș e semn că anul acela o să fie slotos. — IP.

P r a g

Pruncul dacă are vre un tic, să-l alăpteze măsă pe piec cînd va toca de leturghie, și-î va trece. — R.

P r e u t e a s a

Să nu iubești saū să te însori c'o preuteasă, fiind că cloș afurisite de preoții lor. — K.

P r o b a j e n i

În ziua de Probajeni (6 August) se probăjenesc frunzele și pacilor și cîmpul. — L.

În ziua de Probaje, nu-î bine să probozești (huești) pom. — F.; V.

P u r e c e

Purecele ce vei prinde întai în luna lui Mart, nu trebuie ucis, că alt-fel te frig puricii pe vară. — IP.

(Vezi și „Miel")

Puşca

Când se descarcă puşca singură, are să se întâmple ceva. — V.
Puşcaşii leagă o coadă de epure la cucoşul puştei, ca să
sapa vînatul la ei. — F.

Când merge puşcaşul la vînat cu puşca descărcată, îi sar
spori înainte. — F.

Vîntorii pun în puşcă năfură din ziua Paştelor, ca să tragă
la ei vînatul. — M.

Raiu

Onc moare în ziua de Paşti, merge de-adreptul în Raiu,
cînd Raiul în acea zi e deschis pentru orî cine. — IP.

Răchita

În proorul (ajunul) sf. Gheorghe se pun ramuri de răchită
pe feroustră şi la poartă pentru ca să se improurească (anunţe)
primăverei. — Ş.

Răspinti

Nu fi la mijlocul nopţii pe drum, mai ales la răspinti
(locul unde se tale două drumuri) să nu stai, că te'ntilneşti
cu Hergă-l-toaca, orî cu alte bale spurcate, ca ciurma, sfînta,
şi rămăi pocit, orî cazî la boală. — A.

Război

Intunecimale de lună şi stelele cu coadă, prevestesc răz-
boi. — L.

Cînd sînt stele multe pe cer, e semn de război. — L.; IP.

Rîndunica

Cînd vei vedea întăia oară numai o rîndune, atunci toată
vară ai să fii singur. — V.

Primăvara, cînd vezi rîndunele întăi, se dă cu ternă peste
cap, ca să nu faci bureţi (alunele) pe obraz peste vară. — M.

Cînd pui mîna pe rîndunele, au să te usture ochii. — V.

Cînd pui mîna pe rîndunele, îţi sacă mîna. — V.

Cînd vezi întăi rîndunele şi vei sapa supt piciorul drept,
ai să găseşti parale. — V.

Quiburile de rîndunică nu se strică, că pe urmă îţi mor
părluţii, şi ele (rîndunelele) îţi pun foc pe casă. — IP

Cînd vezi rîndunele întăia dată primăvara, să iei două buci cățele de lemn, să suflî asupra lor și să le zvîrli jos. Cine va face aceasta — mai ales dintre femei — poate să descellească (descurce) ori ce tort, cît de rău a fi înlelit. — K.

Cînd face rîndunica cuib sub strașina ori înăuntru unei case unde locuim, nu e semn bun, tot semn de pustietate; năsture de cașări, saivante ș. a. unde nu locuiesc oamenii; aci poartă face. — A.

Rînză

Cînd calci în rînză de găină, faci bătătură. — V.

Roadă

Din semînțuri să nu dai primăvara nimic pînă ce nu ai pune tu întăi din ele, că-ți dai norocul la roade și nu se fac. — L.

De se trag clopotele în ziua de Paști, toată ziua, roadele pămîntului se vor face bune. — L.

Rusalii

În ziua de Rusalii nu se lucrează absolut nimica; alt-unde te iaă Rusaliele. — IP.

În ziua de Rusalii să porți pelin la brîu, dacă voești să nu te iee „Ielcle“, „Rusaliele“. — IP.

Sara în spre Rusalii nu se lasă nici un lucru din casă afară, că pe urmă îl „potcește“ Rusaliele. — IP.

Omul care e bun la D-zeu vede cînd es Rusaliele, cum zbor și cum chiuesc pe sus. — IP.

Sare

Dacă pui sare pe capul unei femei îngreunate, fără gîlindă ei, și dacă ea în urmă pune mina pe nas, atunci are să nască băet; iar dacă pune mina pe gură, are să nască fată. — IP.

Un bulgăraș de sare se pune în gură sub limbă la un om cînd moare; a treia zi se scoate din gură. O fărîmătură cît de mică dată în rachiū sau în altceva, în scurt timp omul moare, fără să se știe de ce. — M.

Cine dă sare pe foc, pe ceea lume o strînge cu gînd ochilor. — IP.

Sare do-ți fură din casă, e pricaz, și ai pagube pe urmă. — IP.

Când fură din sarea de lins a vitelor, rău îți merge pe
cap în vite. — IP.

Când dai sarea de la vite Lunia, nu-i bine. — V.

Când dai sara din casă Lunia, nu-i bine, că mor vitele. — V.

Săpuna

Că nu eî săpunul din mină de la nimeni, că te vei certa
cu omova. — T.

Sărăcie

Copilul care doarme cu fața în jos și cu partea de dinapoi
capului în sus, acela e „soiū rău” și trage a calicie — IP.

Când vitele sara nu trag acasă, și dacă se viră în ocoale
cârmii, e semn de sărăcie. — IP.

Nu te spăla cu apă din gură, că tragi a sărăcie. — IP.

Dacă rișnești sara, aduci sărăcia în casă. — IP.

Scaldătoare

Apă cu care faci scaldătoarea pruncului să fie luată din
râu, rîu, pîrău, înainte de-a asfinți soarele, căci de-î face
scaldătoarea pruncului cu apă luată după ce-o asfințit soarele,
copilul să imbolnăvește, fiind-că după ce asfințește soarele,
în apă se scald o mulțime de duhuri rele. — K

Când să imprimăvăreaza, să nu te scalzi la rîu, pînă nu vei
găsi brînză proaspătă. — A.

Scintee

Când suflă în foc și sar scintee, ai să primești o veste bună. — F.

Când ar sar scintee, au să vie musafiri. Cu cît va fi scinteeea
mai mare, cu atîta oaspeții vor fi mai de samă. — IP.

Secriu

Când pocnește secriul, nu-i bine. — V.

Simbata

Simbata să nu începi nici un lucru, că nu ajungi să-l
împăvești. — F.; IP.

(Vezi și: „îmbrăcăminte”, „unghie”).

Soare

Când se uită copilul drept în soare, va fi prea inhibitor. — GP.

Când vor fi trei sorți pe cer, e o sfadă între împărați — IP.

S o l o m i z d r a

Solomizdra arsă în foc, făcută cenușă și dată cuiva la mincare, învie și se înmulțește. — M.

S o m n

Să nu dormi mult, că te bolnăvești de gălbănare. — A

Ca să dormi liniștit și să nu ai visuri răle, să faci de trei ori sămnul crucei pe pernă. — F.

Nu se sărută copiii când dorm, că le iei somnul. — M.

Când tresari prin somn, se apropie dracul de tine. — GP

În proorul sf Gheorghe nu se cade a dormi, căci vei dormi peste tot anul, și împrumuți somnul meilor. — Ș.

Nu-i bine să dormi la asfințitul soarelui, că te îmbolnăvești. — V.

S p r i n c e a n a

Când te miuincă sprinceana, atunci te dorește cel ce te iubese. — IP.

S t a f i a

Dacă la săparea unui șanț pentru zidire, sau a unei gropi pentru flutină sau pivniță, se va lua măsura înălțimei unui om lipit la perete, acela va fi stafia acestei construcții. — II

S t e a

Când cade o stea de pe ceriș, a murit un om. — L.

S t r a c h i n a

Când puț strachina goală pe masă, nu-i bine. — V.

S t r a n u t

Cine strănută în seara de sfintu Vasile, are noroc tot anul. — A.

Când strănută, este semn de chef și-și face omul cruce. — GP

S t r e c u r ă t o a r e

Cu strecurătoare de bruză nu se trece pragul, nici gălmele se bea din zer, că pe urmă să întinde laptele și se face albăstriu. — IP.

S t r i g o i ũ

Când s'a născut un copil și e strigoiu, trebuie să-l tîni mînto al casei lui precum și rudele, ca la moarte să-l pună pînto burta cu o undrea, că de nu, apoi ese din mormînt și

Când poartea acasă, de-si omoară toate rudele pe rînd, ase-
menea omoară vitele, ș. a. — A.

Cînd va trece mița peste mort, se face strigoiu. — GP.

Mortul să nu se lese singur în casă, că se face strigoiu. -R.

Stupit

Cînd te spării de ceva, stupește-ți în sin, ca să nu se
gîndească nimic de tine. — F.

Cînd te spării să-ți scuipi în sin, ca să nu te bolnăvești
de rău. — A.

Cînd se lovese doi inși în capete, să scuipe în sus, că alt-
ceva nu mai crește. — A.

Suflet

Sufletul mortului șede în ușa casei pînă pleacă la biserică,
și de aceea se pune pînză în streșina casei. — GP.

Sugel

Cînd ieși ceva cu mina din vîrfurile mătunii, ai să faci sugel. -V.

Cînd cirpești cămeși negre, faci sugel. — V.

Sughit

Cînd sughiți, te doresc prietenii. GP.

Cînd sughiți, te pomeneste cineva. — V.

Cînd sughiți tare, te vorbește cineva de rău, iar cînd sughiți
puțin, te vorbește de bine. — IP.

Șoarece

La culesul păpușoilor, dacă cuiburile de șoarec vor fi pe
pîndul, iarna va fi goală de omăt, iar de va fi pe strujan sus,
pînă acolo va fi omătul de marea. — M.

Cînd string șoarecii mișuni (spice de grîu pe care le fac
grîmazi și le învelesc cu pămînt), e semn de iarnă grea. — A.

Cînd toamna sînt șoarecii mulți, e semn că iarna va fi
mare. — IP.

Șopîrla

Șopîrlă să nu ucizi, că e păcat. — IP.

Cînd eșe șopîrla în drum, la mare nenorocire să se aștepte
omul. — IP.

Șerpe

Cînd vei vedea întăia dată un șerpe în luna lui Martie, să-i

taî capul c-o pară (monedă) de argint, în gură să-I puî câtel de usturoi și să-I puî capul sub pridvorul unei blărici. — La nouă zile după ce l-ai pus în pământ sub pridvor, să cauți în locul acela, și ce buruiană va fi crescut din gura șerpelui s-o iei, și s-o porți cu tine ori și unde. Pe unde vei merge cu această buruiană, toate celelalte buruene și copaci ai să vorbească cu tine, și-ți spun de ce leac sînt și cum le cheamă. — K.

Cine nu ucide șerpele ce-I ese înainte, mare păcat face. — IP.

Pe șerpe nu se pune mîna că ti se jupeae palmele. — IP.

Șerpele se scoate din om astfel: leagă la ochi pe pătîmă il pune pe ceva să vie cu capul în jos deasupra unui coș cu lapte dulce fert. Omul ține gura deschisă, și șerpele ia la lapte. — M.

Șerpele prins și jupit în luna Mart, e bun de leac. — L.

Cînd te mușcă un șerpe, dacă apuci a bea apă mai înainte de a găsi șerpele apă, te vîndoci de mușcătură¹). — O.

Tăciune

Cînd rămîne în sobă ori pe vatră numai un tăciune, e semn că are să moară unul din soți. — L.

Tălpa

Cînd te miuîncă tălpile, ai să joci. — IP.

Cînd îți crapă tălpile, ți-I făcut. — V.

Cînd gîdili pe cineva la tălpi, nu crește. — V.

Topor

În locul unde a murit cineva, se arde trei zile toing de ceară curată, pentru ca sufletul să aibă lumină la caz dacă ar rătăci în drumul ce-l face la D-zeu, și chiar înaintea lui D-zeu trebuie să se prezinte cu luminare. — IP.

Topor

În spre Duminică nu se lasă toporul înflutat în lemn, că ai durere de cap ceî din casă. — M.

Cînd bate peatra, înfige toporul în pământ că-I bine. — L.

1). Spus de d-na Maria Bosinceanu din Folticenî.

T o r s

Când torei Martii sara, mincă vireolacii Luna. — V.

Nu e bine de tors Marta, căci aŭ să căpieze oile. — V.

T r a i Ń

Când în ziua de nuntă va fi vreme rea, e semn de traiŭ rău la acei tineri. — IP.

Când tinerii fac vizită primăvară la părinți și dacă pe drumuri găsi pline, traiul lor are să fie buu și cu belsug. — IP.

Una din cele 12 zile ale „Babei Dochia“ îți alegi una și te întinplă că în acea zi e vreme bună, e semn că peste an tu să trăești bine, în ușor. — IP.

T u n e t

Când tună, pușcă sf. Ilie după draci. — L.

Când tună și fulgeră, să nu ții mită și cine în casă, că se poate Necuratul în ele, și poți fi trăsmit. — L.

T a r c a

Când țarca cîntă pe lingă casă, are să vie oaspeți. — F.; IP.; L.

Când cîntă țarca, are să vie un neam. — V.

Când puț țarcă împușcată în grajd, caii nu se îmbolnăvesc - F.

De s-a învățat vr'o coțofană de intră în coșar și mincă oile din cuibul găinelor, să înfigi o secere în fața coșarei, cu vârful în afară, că nu va mai da coțofana pe acolo. — A.

T e s u t

Nu e bine să țeși cu roșu și să impletești la liuă, că-ți mor oile. — T.

T i g a n

Țigan să nu botezi, că pe cece lume te trage la iad—IP.

Când te întâlnești cu un țigan, mergi bine unde te duci. — K; V.

T e ț a

Când femeea dă pentru întâia oară țită copilului de curind după naștere, să-i dea din țita dreaptă; din contra, atunci copilul e mîngăciŭ. — K.

Maina cu țită să nu umble cu canforă, nici usturoiŭ să mîngăciŭ, că pe urmă îi întarcă țita. — IP.

Când pe patul lehuzei s-ar pune o femeie care are copil de lapte, lehuza nu mai are lapte pentru copil. — IP.

Ulcior

Nu-î bine să te uiți pe fereastră de afară în casă, cu țigulele la ochi. — F.

Unghie

Cînd tai unghiile, Miercurea și Vinerea, îi păcat. — V.
Să nu-ți tai unghiile, Lunia, Marța și Vinerea, că uiștii
puî ceva; nu mai ții minte. — A.

Unghiile nu se taie de cît Joesa și Sîmbăta; altfel, pe oasă
lume le cauți prin gunoaie mai cît munții. — IP.

Untdelemn

Untdelemn de vei vărsa, la o nenorocire te așteaptă. — V.

Ureche

Copilul cu urechele prinse jos, e copil de căpătat, sau nu
să fie om mare. — IP.

Cînd îți ține urechea, ți-a dat dracul o palmă. — GP.

De aceea îți faci cruce cînd îți ține urechea. — G.

Urechea dreaptă cînd ține, veste ai să capeti. — F.

Cînd numai o ureche ți se roșește, te vorbește cineva de
rău, nu însă cu tot dinadinsul. — IP.

Cînd urechile îți ține, te vorbește cineva de rău. — IP.

Usturoi

Dacă sameni usturoi întru un an, apoi trebuie în fiecare
an să sameni, că pe urmă nu-ți merge bine. — IP.

Vacă

Să legi cordeluță roșie la coada vacii, sau a calului sau
orî ce dobitoc frumos, dacă vrei să nu se deoache. — V.

Locul care naște vaca în urma vițelului, se îngroapă la
isvor ca să aibă lapte ca din isvor. Nu trebuie să se dea la
cîni, că se usucă vaca. — M.

Untul se sărează pentru ca trecînd vaca o apă, să nu piardă
laptele. — F.

Vatra

Cînd măturî cu mătura pe vatră nu-î bine, că dă ultiul la
găini. — V.; IP.

Cînd ies furnicile în vatra focului, nu-î bine. — V.

Văduvie

Când te vei la Miercurea, ai să rămii vadană. — V.

Videre

Femeea care vrea să vadă pînă la adînci bătrînețe, să poarte scurte, inele, și cercei. — L.

Vinere

Vinerea nu se face leșie, nici se toarce, nici se coasă, nici să se spală, că e rău de pătăni. — IP.

Femeile nu cós Vinerea, ca să nu rămie oarbe. — Ș.

În Vinerile din postul mare și din postul Adormirei nu se mîncă, că-ți coși necazurile de gospodărie. — F.

În Vinerea seacă sau Vinerea mare de lîngă Paști, nu se dă nimic afară din ogradă, că nu e bine. — Ș.

(Vezi și : „baliga“, „unghie“)

Vis

Serpele în vis arată vînt ; peștele arată ploae, ouăle arată apă. — L.

Vite

Înștele de la borș nu se dă la vite a fata, că leapădă. — IP.

Cînd cumperi o vită, și omului îi pare rău după ea, atunci tot merge bine acelei vite. — V.

Dacă zburdă vita cînd o duci la tîrg, îi semn că ai s-o dai. — V.

Nu se dă oțet sara din casă, că e primejdios pentru vite. — IP.

Copilului cărui nu-î place fructul alb, acela are să aibă saroc la vite. — IP.

Să nu ciupesti din frigare, că-ți iea lupul vitele. — GP.

În ziua de ajun, cînd ai vite în ceir, dacă îți vine întîi un bobot în casă, vaca are să aibă un bouț ; dacă îți vine o hucă, are să aibă o vițică. — F.

Cînd pleacă la tîrg cu vitele, nu se închide poarta în urmă pînă orde că s-a trecut iarmarocul, ca să nu închidă vinerea. — M.

Cînd cumperi o vită și nu-ți merge bine cu ea, trebuie să înfrunci de dînsa, că-i luată de la *mîna abrașă*. — IP.

(Vezi și „baliga“)

Vîrtej

Cînd vezi vîrtej, să fugi de el, că de dă peste tine, nu bunesti. — L.

Vorba

Cînd pomenesti în vorbă pe cineva, fără să vrei, e semn că acela te dorește și se gîndește la tine. — IP.

Vraja

Sara în ziua de ajunul Bobotezei, fetele cele mari să ducă pe la cunoscuți și prietenii de ascultă pe la ferestri. Dacă au din casă zic: „du-te, măi băete, de adă-mi apă“, etc. apoi apoi fata aceea în acel an să mărită; iar de zice: „șezi, măi băete, ci tot te foesti“, apoi în acel an nu se mărită. — IP.

În noaptea de Bobotează, ea să-și viseze cineva ursitul, să ia un fir de busuioc din mătăuzul cu care botează în noaptea și să doarmă cu el în urechi. — A.

Fetele cele mari după ce isprăvesc de țesut pinza, se țes pe calecă pe slobozitor și ese afară. Numele ce-l va auzi strigându-se de cineva, de pildă: Gheorghe, acela va fi numele tatălui. — IP.

Vremea

Cînd țirlesc vrăbiile, are să se strice vremea. — V.

Cînd zburdă vitele, e semn că vremea se va strica. — V.

Cînd huește pădurea, îi semn că are să se strice vremea. — V.

Cînd fug negure în sus, are să se strice vremea. — V.

Cînd te minucă urechile, e a vreme rea. — L.; V.

Cînd apune soarele în nori; cînd ziua umblă țințari pe aer; cînd porcul umblă cu paie în gură, e semn că vremea va fi rea. — L.; V.

Cînd arde fundul ceaunului, va vremea. — L.; V.

Cînd vremea rea începe de Sîmbătă, ori în zi de seară, va ține mult. — L.

Cînd iarna fulgă cu soare, e semn că are să nu fie tîrziu. — IP.

Toamna de va tuna și va fulgera, e semn că primăvara va fi secetoasă. — IP.

Cînd se roșesc norii la apusul soarelui, e a vînt. — V.

Când bate vîntul tare, e semn că s-a făcut o pozna. — V.

Cînd ciocirlanul se izbește în fereastră, va fi vreme grea. — L.

Cînd e ger și cinele se tăvălește, e semn că vremea se
întoarce. — L.; IP.

Cînd sînt vremi grele — vînturi mari, pohoae și alte cum-
muni — s'a înecat ori s'a spînzurat cineva. — L.

Cînd vitele mugesc și se uită în sus, e semn de cum-
muni mare. — L.

Mannele din pod dacă încep a lăcrima, e semn că vremea
va fi moale, și are să ningă sau are să ploae. — IP.

Cînd iarna va sufla vînt din spre Ocnă, vremea se moale și
zăpezile se topește. IP.

Cînd splina porcului, la cenă, e mai groasă spre coadă,
vremea va fi mai grea spre sfîrșit. — L.

Cînd iarna vrăbiile caută loc de aciunare pe sub streșina
caselor, va fi ger mare. — L.

Cînd iarna vestește codrul tare, e semn de viscol. — IP.

Dacă vremea de Bobotează (6 Ianuar) e geroasă, după e-
stivă cu Jordanul se va muie; dacă vremea a fost moloșagă,
se va înăspri. L.

Cum va fi vremea în ziua de Florii, așa va fi și în ziua de
Paști. IP.; L.

Cum va fi în ziua de Sfinți (9 Mart), va fi toată prima-
vara. — L.

Cum va fi vremea în ziua de Ovidenie, așa va fi toată
iarna. — V.

Dacă tună după Simion *Stîlnicu*, e semn de toamnă lungă. — L.

Cînd vin pohoerî din jos în sus, va fi vreme bună; dacă
din sus în jos, aduc pohoî. — L.

Cînd soarele *cată'napoi*, la *asfințit* se va îndrepta vremea — L.

Cînd vrăbiile se scaldă în colb, vestesc vreme bună. — L.

Vîntul tare de răsărit aduce zloată. — T.

(Vezi și: *albină, bostan, broască, cal, cucuș, cuptor, curcu-
ș, Dochia, fereastră, foc, frig, fum, gîsca, huhurez, îmbră-
căminte, iuua, mîța, oae, pasere, popușoiu, ploae, porumbel,
porece, traiu.*)

Artur Gprobei

Bucătăria țăranului

Borșul

Borșul e o mâncare foarte obișnuită la țaran. „Dacă n'eu o țiră de sorghitură par'că nu mă țin sătulă“, spun unele gospodine. El se prepară din țăriță de popușoi în chipul următor: să ieși țărițe de popușoi, cam 3 părți, o parte țărițe de grâu, se pun într'un borșeriu: o puțină de brad ori stejar, borșeriul trebuie să fie curat. Peste țărițele acestea se pune *curb de borș* — *huște* din borșul vechiu, care sînt acre, și se amestecă foarte bine, și peste țărițe se toarnă apă clocotită, mestecîndu-se în puțină cu un băț, ori de cîte ori se toarnă *uncrop*.

În borș unii mai pun și crenguțe de vișin, ca să fie gustos, iar alții harabule ferte ca să se înăcrească mai repede.

Unele gospodine au obiceiul de-a trage de cap, cînd umple borș, copiii ori un argat, zicînd cînd îl trage de păr: „*borșul*“, avînd credința că făcînd așa, borșul se acrește mai tare și mai repede.

Nu toate femeele pot umplea borș bun și acru; după femea blagină, ori leneșă, borșul nu se acrește repede și tare, după cea harnică a dracului, după cele luți și repezi, după *aschide* — rele, borșul se face acru cum îl focul.

Borșul în borșeri, se ține la loc răcoros; din cînd în cînd trebuie curățit de *bartiță* — un fel de coajă albă ce se formează pe de-asupra lui, ca să nu-l strice gustul. Borșul (într-o la căldură se *bîlîcește*, adică se imputește și se întinde.

Borșul se imprumută ca ori ce lucru. Femeile care umblă după borș prin sat, nu-s tocmai solū ca gospodine.

Cartilele ce rămân în borș după ce el s-a învechit, se numesc *tepti*; ele se dau la paseri că fac ouă multe de minincă huște; se dau și la porci.

Un huște, cînd gospodina țese pinză de cîll, amestecate cu borș proaspete, și cu urzici ferte, face *minjală*, de unge *nalra* și să se rostească firele bine.

Borș proaspăt e bine să bea cei cu durere de pept.

Borș proaspăt și mult nu-i bine să bea cei ce zao de friguri, și fac *vast*.

Cînd borșul e acru tare, ca să se facă mai dulce, să așeze cu apă; borșul acru și chipărat bine, îl minincă cu *gud* sau *mahmur* de betie.

Cel bolnav de cel perit nu minincă borș acru, că i se *ca-plate* (se stîrnește) boala.

Cu borș proaspăt se prepară aluatul cu care se trage beșic sau cea rea din cap la mină; în borș proaspăt și acru se omoară glandacii de turbă, ce se culeg de pe frasiul și se string pentru leacuri.

În unele soiuri de borș, ca să fearbă legumele și carnea mai repede și să fie fragete, se pun bucățele de sticlă.

Vare unele gospodine nu umplu borș regulat; ele întredăncează în locul borșului zamă de pădurețe ferte, care e acră, și zama de poame crude. Prin com. Vascau, jud. Suceava, se cunoaște și borșul făcut din aguridă.

Putina în care se umple borș, după ce se curăță bine, se clamea cu petică.

Țaranul cunoaște mulțime de soiuri de borș; iată-le:

Borș cu fasole

Borșul cu fasole e o mîncare de post; el se face așa: se fierb fasolele și se pun de ferb bine. În fasole, pentru ca cloș să fie cu gust, se pune: ceapă, pătrunjel, cimbru și sare. După ce fasolele au fert bine, se toarnă peste ele borș și se

lasă de mai trag un clocot bun. Cel ce nu sufer de *cei* pun în borș și chiper negru ori ardei roș.

Borșul e mai cu gust de pul în el oloi (de cîneș, nucă ori de simburî de bostan) prăjit cu ceapă.

Pe la praznice în borșul cu fasole se pun și tocniagi (toldi)

Borș cu barabule (cartofi)

Borșul cu barabule se minîcă în post și în zile de *cei* el se prepară ast-fel : să leî barabule, se curăta de coajă, se taie mărunt și se pun într'o oală, după ce s'aî spalat bine în oală se pun și verdețuri : ceapă, pătrunjei, marar, ș. a. d. se umple cu apă și se pune la foc. Cînd verdețurile și barabulele aî fert bine, se toarnă în oală borș de se înăeră potrivitându-se după gust și se lasă de mai ferbe.

Unele gospodine fac borșul cu barabule așa : într'o *cei* potrivește borșul și în el pune verdețuri multe și le lasă să ferb bine. În ceaun pe foc pune de ferb cartofele. Cartofele ferte se curăță de coajă, se taie mărunt și se toarnă în borș cînd buruenele sînt ferte, se lasă de mai ferbe un clocot, *cei* și pe urmă se minîcă.

Dacă borșul se drege cu ceapă prăjită în oloi, are *cei* mai bun.

Borș cu mazere

Borșul cu mazere se minîcă în posturi ; el se prepară mai ales pe la praznice și e socotit ca o mîncare deosebită.

Se ferbe mazerea bine cu ceapă și alte verdețuri și cînd e gata de fert, se pune peste ea borș și se potrivește la *cei*. Dese ori în borșul cu mazere se pun și tocniagi de *cei* gust bun.

În partea de răsărit a jud. Suceava, se obișnuște să se prepara astfel și borșul cu linte.

Borș cu buruene

Borșul cu buruene se face numai vara în zile de post.

Se pune într'o oală borș crud potrivit-se ca să fie după gust. Apoi se iaŭ buruene: lobodă, știr, foi de ceapă, păstâni, morar, leuștean, frunze de sfeclă și cîmbru; se taie mărunt și se spală și se pun în oală cînd a început a ferbe. Se lasă de ferbo oala bine și se pune sare și chiperl negru ori roșu.

Înora borșul se drege cu ceapă prăjită în oloiŭ ori untdelemn, și mai bun.

Borș cu orez

În borș se hăcue verdeturi și ceapă, și cînd acestea au fert și se lasă de mîncare, se adaugă și orez spalat bine. Se lasă de mai multă vreme pînă ce se umflă și ferbe bine orezul, se drege cu ceapă prăjită în oloiŭ și untdelemn. Acest soiŭ de borș îl obișnuesc să-l mănînce de pe la șăs, și cel mai cu dare de mîncare.

Borș cu crupe

Se pun într'o oală crupe spalate și verdeturi, și se lasă de mîncare bine. Cînd crupele au fert, se toarnă peste ele borș, se lasă de mîncare din acreală și se lasă să fiarbă.

(Comunicat de dl. G. Lupășcu din Pleșești).

Borș cu sfeclă

Se curăță sfecelele, se taie mărunt și se pun în oală de ferbo cu verdeturi. Cînd sînt foarte bine, se toarnă borș crud mărunt și se potrivește de acru după gustul omului. Mai mult un *răstîmp* se lasă mîncarea de se mai recește și apoi se dă la masă. Borșul cu sfeclă e bun cînd e rece cu mălai caldă și prăjită.

Borș cu știr

Borșul cu știr se mîncea prin postul Sînt-Petrului. Știrul se ia de 2 feluri: *știr roșu* (domestic) cu frunza rotundă și roșie și *știrul roșu și fraget*, și *știr verde* ori *porcesă*, cu care se

brănesc porcii. — Cu știrul roșu se face borș așa: se ia borșul și se potrivește de acru, și se pune în oală la foc. În el se mai pune ceapă, marar, cimbru leuștean și chiper negru, și se lasă de ferb. Când borșul ferbe bine, se ia știr — frunze și trunchiuri tinere — se dă mărunț, se spală, și se pune în borș lăsându-se să fiarbă bine. Când e fert de ajuns se pune în strachină de se dă la masă. — Borșul cu știr e bun la gust și zama lui e roșă și gustoasă.

La Tătăruși (Suceava), în borșul cu știr se mai pune și griușor, o plantă cu foaia lucie și rotundă. — A. Vasiliu.

Când un lucru de departe e frumos și de aproape cam prost se zice de el:

de departe-i trandafir
iar de aproape borș cu știr.

Borș cu lobodă

Acest soi de borș se prepară ca și cel cu știr. Loboda e o burueană ce crește ca și știrul pe la locurile grase. Loboda selbatecă, când se pune în borș după ce s'a hăcuit, mai întâi se freacă cu sare. Prin frecare cu sare i se pierde mirosul cel greu. Borșul cu lobodă de grădină, care crește mai mică și e roșie ori gălbie, e și mai bun. Cu frunză de lobodă de grădină se fac și găluște.

Borș cu pasat

Se ia pasat, se dă în chiuă ca să se curățe de boaspă și după ce se spală bine, se pune într'o oală, în care s'a fert borșul cu verdețuri și sare. Când pasatul e fert, borșul e gata și se dă la mîncători.

Borș cu curechiu

Borșul cu curechiu nemurat, se face când începe a eși curechiul. El se face așa: se ia o căpățină de curechiu, se

bine, se amestecă cu ceapă, patrunjel, marar, chipă-
nă (ardei) etc., se toarnă peste el borș și se pune la fert.

(G. Lupășcu)

Borș cu frecăței

Frecățel se face din făină de grâu; ei sînt niște totoloți
mari. Borșul cu frecățel se face așa: se pune într'o oală borș
verdețuri de acru, cu verdeturi și sare. Se lasă borșul pînă ce
verdeturile sînt ferte bine și apoi se pune în el frecățel; se
lasă la fierb ferecățel și apoi se dau la masă.

Borș cu păstăi de fasole

Se prepară ca borșul cu sfeclă. Cînd fasolele sînt ferte, se
pun în ol ceapă prăjită în ol și se mîncă.

Borș cu găluștele

Găluștele se fac din făină de grâu, ori popușoi muiată în
apă caldă. Borșul cu găluștele e mîncare de fruct și se face
ca borșul verdețuri și sare; cînd verdeturile sînt
ferte bine, se pun în el găluștelele, și se mai lasă de ferbe și
se mîncă. — Găluștele se pot pune în ori-ce soiuri
de borșuri, cui îi place. — (N. Manoliu, Drăgănești, Suceava).

În Pleșești, găluștelele se fac din brînză de vacă, făină și ouă.

(G. Lupășcu).

Borș holteiū

Borșul holteiū se face numai cu ceapă, sare și chiper, și se
mîncă cu mămăliguță prăjită.

Borș cu bureți

Bureții se mîncă cum se aduc din pădure — ferți cu ustu-
ri și pregătiți în borș sau se usucă și se strîng pentru iarnă.

Când bureții sînt cruzi, borșul se pregătește ast-fel : hăcue bureții buni, care nu sînt vermănoși, se spală și se pune într'o oală. Oala se umple cu apă și în ea se pune ceapă, marar și pătrunjel, și se lasă pînă ce ferbe bine. Cînd totu e fert, se toarnă în apă borș, se potrivește de acru, se lasă de mai ferbe, și apoi cînd sînt gata se pune în strachină și se dă la masă.

Dacă gospodina vra să facă borș din bureți ucați, pune de cu sară bureții la muiat în apușoară caldă și apoi prepară bucatele ca mai sus.

Alte femei fac borșul cu bureți și așa : pune borșul cu legume la foc, îl lasă de mai ferbe bine și apoi, cînd crede, pune bureții hăcuți bine, îl lasă de ferb și apoi se dă la masă.

În borșul cu bureți se poate pune și o mină - două de ore, că-i dă gust. Chiperi și sare se pune numai decit.

Bureții din care se face borș sînt: ciupercile, vinețele, pnișoare, ciobanași, hribi, rișcovi, chitoaște, hulubițe, bureți grași, sbirciogi, ș. a.

Borș cu urzici

Se pune borș cu legume să fiarbă. Urzicele alese și spalate se pun în oală cînd ea ferbe. Se pune o mină de ore, se drege cu ceapă prăjită în oală, și mîncarea-i gata.

Borș cu curpeni

Curpenii, numiți de unii săteni și *chitici de pădure*, sînt vîrfurile de la trunchiurile bemeiului selbatic eșite din pămînt primăvara. Curpenii strînși se curăță de frunzușoarele lor, și se întrebuintează numai partea tinăară.

Borșul cu curpeni se prepară ca și cel cu urzici. Cînd curpenii sînt ferți, borșul se scurge de-o parte și curpenii se pun într'o strachină, de se presură cu sare. Borșul în urmă se mai ferbe cu puțin orez, iar curpenii se mîncă ca mîncare deosebită.

Borșul cu hribi

Borșul cu hribi se pregătește întocmai ca borșul cu bureți. El trebuie să se pue orez ori tocinagi ca să-i dea gust. La vremea borșul cu hribi ocupă un loc însemnat și cine poate să gătească se socoate ca om cu dare de mină.

Borș cu hostăneii

Hostăneii tineri mărunți, după ce s'au curățit de coajă se pun de ferb la foc într'o oală, punându-se într'inșii legumele obișnuite. Când verdețurile au fert bine, se pune peste ele borș crud, potrivindu-se de acru, și când e gata, se dă în masă.

Borș cu carne

Borșul cu carne, numit în multe sate și *dzamî*, se minăcă în zile de frupt, afară de septămîna albă. Cu cit omul e mai bolnav și mai sănătos, cu atît minăcă borșul acesta mai acru și mai sarat. Borșul cu carne se drege cu smîntînă ori cu un ou sbătut. În el se pun și legume multe.

Borșul cu carne e de mai multe feluri:

Zamă de găină

Borșul de găină se minăcă pe la cumătrii, praznice, nunți, în zile de frupt. El se prepară așa: Găina după ce s'a jumălit și cenătit se pune în apă rece; carnea se spală și se pune într'o oală: capul, gîtul, aripelile, picioarele, rinza și salul, ori une-ori se pune întreagă. Peste carne se toarnă apă caldă, potrivindu-se de acru, și pe urmă se așază la foc, punându-se în oală verdețuri multisoare. Când borșul e aproape gata se pune în el și sare, și se mai lasă de ferbe. Când e gata, se drege cu smîntînă ori cu un ou sbătut și se dă în masă.

Borș crud cu mhalai

Prin posturi, și mai ales vara, cînd nu prea se găsește

udătură, uniî sătenî mîncă, la munca cîmpului și borș crud acru și proaspăt cu malai dulce. Borșul crud cu mămăligă prăjită și cu sare încă e bun de mîncat.

Borș cu pește

Borșul cu pește poate fi de două feluri: borș cu pește baltă și sarat: crap, moron, somn, ș. a., și borș cu pește proaspăt: crap, lin, știucă ș. a. Borșul cu pește sarat se face așa: peștele se pune în apă rece, de ese sarea. Apoi se curăță de solzi, se spală și se mai lasă în apă. — Într'o oală se pune borș, potrivindu-se de acru, și legume. Cînd legumele sînt ferte și borșul clocotește, se sloboade în el și peștele. Se lasă de ferbe bine, și cînd peștele e fert, se scurge borșul de o parte iar peștele se pune de altă parte, și se dă la masă. În borșul cu pește se pune și orez. — Peștele ferbinte nu-l lasă de mîncat, că te apucă frigurile. Borșul cu pește proaspăt se face ca și cel cu pește sărat, numai nu se ține mult în apă și se curăță bine.

Borș cu chitici

Chitici se zice peștilor mărunți. Borșul cu chitici e parte sătenilor de pe lungă rîuri. Chiticii se prind ori cu *crisnicul* ori cu *volocul*. Borșul cu chitici se prepară ca și cel cu pește proaspăt. Cînd chiticii sînt ferți, se scurge borșul de-o parte, iar chiticii se pun într'o strachină, se sară și se pun la răcoare, să se răcească. Borșul cu chitici trebuie să fie bogat în legume de tot soiul.

În borșul cu chitici uniî pun și orez. Unele gospodine dreg acest soiî de mîncare, cînd îl fac în zile de fruct, cu zărnă.

Borș cu carne de vacă

Borșul cu carne de vacă îl mîncă uniî țaranî cam rar. Pe la hramuri, praznice, cumătrii, mese mari, ș. a., se vede cam în totdeauna pe masă zamă de carne de vacă. — Zamă

se pregăteşte ca şi zama de găină, de cît că se ferbe mai mult.

Cînd în borşul cu carne de vacă se pun legume multe, se numeşte *borş rusesc*. Sarea şi chiperiul nu trebuie să lipsească din nici un fel de borş.

Borş cu carne de miel

După zama de puî, cel mai gustos fel de borş e cel cu carne de miel; de cît numai şi aist soi de mîncare ţaranul îl obișnuieşte mai mult la zile mari. Borşul cu carne de miel se pregăteşte ca şi celelalte feluri de borş, punîndu-se în el legume multe, sare şi chiperi. Cînd borşul a fert de-ajuns, se serveşte cu zîmîtină.

Borş cu carne de porc

Pein oîşlegele de iarnă, cînd mai tot ţaranul taie porc, el se sîrpiiă cu borş de carne de porc. Acest fel de bucate se pregăteşte ca toate celelalte borşuri de cît că carnea înainte de a se pune la fert, dacă a fost afumată, se spală în apă caldă. — Legumele, sarea şi chiperiul nu trebuie să lipsească nici din borşul acesta. — Sare însă aici se pune de tot puşină şi numai dacă trebuie, căci carnea de porc afumată a stat în salamură, înainte de a se pune la fum.

Borş cu carne de gîscă

Oîştele le cresc ţaranii cu dare de mîină. Ele se taie toamna pe iarnă. Grăşimea se strînge pentru leac, iar din carne se taie *plachite* şi *borş*. Borşul cu carne de gîscă care se face ca şi cel de carne de găină, se mai numeşte şi *potroc*. Potrocul se taie şi cu moare de curechiu, şi se lasă cam acruş, mai ales cînd gospodarul e mahmur. — Tot aşa se face şi borşul sîtu potrocul de curcă.

Borş cu perişoare

Se aşază la foc borş potrivindu-se din acrime; în el se

pun verdeţuri. Pe urmă se ia carne macră, se hăcue bine, se amestecă cu uu ou, două, şi se face din tocătură un fel de boţurele ca nucile, în făină de grâu, se nu se prindă de nimic. Când borşul e gata din fert, se slohod în oală şi boţurele acestea de carne numite *perişoare*, se lasă de mai ferbe puţin răstimpuri şi apoi borşul se drege ori cu ou ori cu zmiintină.

Diresul borşului

Toate soiurile de borş nu-s gustoase în de ajuns dacă nu se direg. Diresala borşului de post se face cu ceapă prăjită în oloiū, ori în untdelemn; a aceluī de fruct se face cu ouă sbătut, ori cu zmiintină. Diresul borşului cu ouă se face aşa: se ie un ou sau două, se strică într'o strachină, se zbat bine cu o lingură, şi se toarnă peste ouăle zbatute zamiintă de borş, mestecându-se mereū cu lingura în strachină; borşul din strachină se toarnă în oală de se amestecă tot la un loc, şi pe urmă se pune în strachină şi se dă la masă.

Diresul borşului cu zmiintină se face aşa: se ie zmiintină de pe o oală, se pune într'o strachină, se amestecă bine şi apoi se urmează ca la direseala cu ouă.

În comuna Pleşeşti şi alte sate, borşurile se direg cu *prăjitură* care se face aşa: să ie grăsime şi se pune în tigare cu ceapă; când ceapa-i rumână, se preseră făină de grâu, ori de popuşoi cernută prin sîta cea deasă, se mestecă cu o lingură pînă se rumeneşte făina, şi pe urmă se toarnă borş peste făina cea rumenită mestecînd mereū în tigare. Prăjitura acenată se pune apoi în oală şi pe urmă în strachină, şi se dă la masă.

(G. Lupaşcu, com. Pleşeşti).

Cînd borşul de post se drege cu ou ori zmiintină, devine *de fruct* şi se mîncă numai în zile de fruct.

Diresul borşurilor îl fac numai gospodinele bune. — Borşurile cele mai multe însă se mîncă nedirese.

(Comunicate de G. Lupaşcu, învăţător, Pleşeşti).

C a r n e

Ţaranul român în privinţa hranei e mai mult vegetarian

vacă o întrebuințează numai la întâmplări deosebite : nuntii, nunții, cunătării, praznice, înmormintări etc. cînd se strîngese 10-15 oameni, cumpără un juncan, ori o vacă, și apoi o împart frățește între ei. Mai des se înfruptă cu carne de pui, găină, rață, gîscă, porc, purcel, oase, berbece, miel, ș. a.

În carne țărănocele pregătesc următoarele bucate, în afară de felurile de borșuri de fruct, scrise mai înainte :

Mîncărica

Mîncărica se face din ori-ce soi de carne. Ea se pregătește așa : se taie carnea, se taie bucățele mărunte, se spală bine și se pune într'o tigăe ori într'o oală, cu ceapă cît de multă și verdețuri.

Tocana

Tocana e cunoscută mai mult la munte. Cînd se face în cantități mari se pune în herbinți și se păstrează pentru mai multă vreme. Carnea se taie bucăți, se spală și se pune în apă mare de ferbe bine, bine, pînă se deciocalează carnea de pe ciolane ; după ce s'a fert ast-fel cu ceapă și verdețuri, se pune în vase mari curate acoperite bine și se pun la răcoare în beclu ori în camară. Cînd trebuie, se ia din tocană, se pune în birgău ori în tigăița cu 3 picioare, se înferbintă bine, se adaugă sare și chiperi și se mînucește avînd gust ca și în carioa. Tocana se face și în posturi, dar se mînucește în apă.

Plăchie cu carne

Se ferbe carnea bine cu legume și cu sare, și cînd e gata se amestecă zama cărnei cu orez spălat în apă rece ; se lasă să se ferbe bine pînă ce orezul s'a umflat, și atunci avem plăchia gata.

Plăchia se poate face și cu pasat și crupe ; cea mai bună este cea cu orez.

Friptura

Friptura se face din ori ce soiū de carne; ea se pregăteşte ori pe *ţigla* ori în *hîrb* (de ceun ce ţine loc tigăei) ori în *tigae* sau în *hîrgău* (un fel de tigăiţă de lut cu 3 picioare). *Ţigla* e un băţ lung de lemn, ascuţit la un capăt şi pe celălalt se vîră şi se înşiră bucăţi de carne spre a se purta cu luţare pe de-asupra sau pe lungă jaratec. Unii sătenii au avut *frigare* de fer pentru friptură. În *ţigla* şi *frigare* se frig mielul, găini ş. a.

Friptura se poate face şi punînd carnea de-a dreptul pe jaratec.

În *hîrb* ori în *hîrgău* se frig şi costiţe de porc afumate, cîrnaţ, muschiu de porc, slănină ş. a.

Carnea înainte de a se frige se spală, se sară, se presară cu ceva chiperî şi se pune la fript.

Friptura în *tigae*, *hîrb* ori *hîrgău* se face prin ajutorul unturii.

Friptura de pe *ţigla* ori *frigare* se mîncă cu mujloacă, că-î mai cu gust. Bun e şi sănătos puiul fript tăvălit în mujloacă deiū. Coşul de miel întreg, fript şi uscat bine se numeşte „*heiţ*”; el se păstrează ast-fel vreme îndelungată şi nu se strică. *Heiţ* se face din coşurile mieilor ce pier, tăindu-se înainte de a muri. — Cu mămăligă şi *heiţ*, munteanul pleacă la lucru destul de mulţămit.

Slănină friptă

Cînd ţaranul nu prea are de-a fruptului, se mulţămeşte cu o bucată de slănină tăetă felii, presarată cu chiperî şi friptă puţin pe jaratec. Slănina prăjită ast-fel se mîncă cu mămăligă rece.

Cîrnaţii

Cîrnaţii se găsesc în casa ţaranului numai iarna, de la Crăciun înainte. Crăciun fără cîrnaţi şi chişcă, şi fără porci tăeţi nu-l pricepe ţaranul şi nu se simte mulţămit, de unde

Șezatoarea (șezatului): „Crăciunul sătului, mațe crăpate și vine c...te” — Șezatoarea se face din mațele subțiri ale porcului, și se pregătește așa: se spală mațele bine, se întorc pe dos, se curăță de necurățeni și apoi se umplu cu *umplutura* făcută din carne mărunțită de porc și vacă tocată bine, și în care s'a pus mirodenii. Șezatoarea făcută se pune în pod la fum. Se mănâncă în totdeauna friptă în tigăe cu bucățele de slănină. — Sătencele din Rădășeni, cari sînt aproape de Fălciuș, pun în cîrnați: iuibahar, scorișoară, cuișoare, colcanț și altele, ca să albă gust bun. — (V. Ciocan, învățător)

Chișca

Chișca se face din mațele groase ale porcului. După ce se curăță bine și de grăsime și de necurățeni, se freacă cu sare, se omorî și cu făină de popușoi, și apoi se clătesc în apă rece. Uplutura ce se pune în ele e alcătuită din orez, păsat ori crupo, mălai fert, bojoci (plămii) ferți, sînge încheșat și fert, splină, și hăcuite mărunț și așezate la un loc. Chiștele se ferb bine în apă și se lasă apoi la răcoare. Zama în care au fert se scurge, iar chiștele se pun în vase la răceală. Cînd se mînucește se frig în untură. Grăsimea de pe chiște e bună de leac. — Și în chișto gospodinele din Rădășeni pun mirodenii.

Cighir

Cighirul se face din mațe (mărunțae) de miel curățite bine și tocate mărunț. În cighir se pune și maiu ori plămîn fert. Uplutura amestecîndu-se cu coapă tăetă în legume, se moae cu oțet-va ouă. Cighirul se coace ori în hîrgău ori în tigăe. El se învălește în *prapur* (membrana ce învăle mațele) de miel ori oae.

Oel mai bun cighir se face din mațe, maiu și bojoci de miel. Unii țarani înțeleg prin cighir bojocii, plămînul și inima mielului.

Răciturile

Răciturile, *aiturile*, *hăiturile* se fac din picioare și cap de

porc, din picioare de vacă, din picioarele, aripelile și capul peșterilor, mai ales a găștelor.

Răciturile se prepară așa: picioarele de porc ori de vacă se pirllesc de păr, se descuță de unghii, se curată bine, se spală, se sfarmă (se taie) și se pun la fier într-o oală mare ferbind până ce carnea se *dicioacală* (se desface) de pe ciolan. Atunci se scurge zama de-o parte, se amestecă cu mujdei (usturoiul pisat) și se pritocește dintr-un vas în altul, de unde se amestecă mujdeiul.

În câteva talgere se așază carne deosebită de ciolan și se pune peste ea zamă de-o cuprinde, lăsându-se la răcoare. Când zama se răcește, răciturile se prind și atunci sînt gata. În seara cînd țaranul mîncă mai mult pe la Crăciun.

Unsoare cu mămăligă

În untură de porc se pune mămăligă și se mestecă bine. În urmă se pune tigăea pe foc de se prăjește, adăogindu-i puțină sare. Cînd mămăliga-i ferbinte bine și a prins să se prăji, se mîncă cu lingura.

Găină umplută

Găina umplută e mîncarea cea mai de seamă la țaran. Ea se dă numai la acele mari din viața lui, cînd îl veselie și bine în casa gospodarului.

Găină umplută se dă de unii gospodari mirelui la masa de nuntă mare ca s'o rupă; cu găină umplută și vin bătrîn se așteaptă drăguțul. Găină umplută dă gospodarul mesenilor cînd Dumnezeu l-a dăruit cu un flăcău frumos, care să-i moștenească numele și să-i fie de ajutor la muncă și la bătrînețe.

Găina umplută se pregătește așa: se taie găina, se jumurește de pene, se pirlăște, se spală, se grijește de cotori, se scot mațele și în locul lor se pune umplutura: pîne cu străfide, cu mirodenii, cu scorțișoară, ori alt soi de umplutura, și se pune într-o tigăe și în cuptor, unde trebuie să stea puțină vreme și să fie rumînă și frumoasă.

Purcel umplut

Purcelul umplut este tot o mincare deosebită la țaran, care se face de gustul lui, ci numai pe la cumătrii, zile mari, sărbători ș. a. Purcelul umplut se face așa: se taie purcelul— care trebuie să fie de 3, 4 săptămâni, se opărește, se curăță și se face curat ca o coală de hirtie, i se scot borșii și se umple cu pine cu strafide, cu miez de nucă și alte mezeluri; se coasă în urmă pe unde a fost spintecat, se așază într-o tângire și se dă în cuptor, unde se lasă pînă ce se frige și se rumenește frumos.

Pui cu zmintină

Puiul cu zmintină se mininecă vara; el se prepară așa: se taie un pui mărișor, se grijește bine și curat, să cinătuște, și se frige pe țigla ori frigare; în urmă se rupe și se pune pe o țigla ori lîrgău, peste care se toarnă zmintină multă. După aceasta se pune ceapă și legume, și se lasă de ferbe pînă ce legumele au fert bine.

De zmintină se pregătesc și pui de vrabie fripti în țigla, și alte păserele ce se prind și se frig.

P a s t r a m a

Omul din pricina vre unei boli vre-o vită a săteanului nu vorbește lașără, el n'o lasă să plară mortăciune, ci o tac, și din partea vinde la vecini, iar parte o preface în pastramă, și din partea de șes, și în tocană, cei de la munte. — Dacă e pui, mai toată carnea se face pastramă.

Pastrama țaranul o pregătește așa: alege carnea macră, o taie folii, o sară bine și o pune și în mujdei. Apoi dă focul în cuptor, îl lufărbință, o pune pe frunze de hrean ori pe țigletoare, și o lasă pînă ce se usucă bine. — Alții au un căciolan mare, desfundat de amîndouă capete, și-l așază la un loc dosit. Fac foc cu lemne ce dau mai mult fum și pun pe ustie bete carnea și o atîrnă în poloboc; o lasă acolo pînă ce se usucă, și pe urmă o string în pod ori în camară.

Carne dulce cu mujdei

Acest soi de bucate îl mîncă sârăcimea. Carnea o fierbe în apă, zama o zvirî; carnea fiartă se mîncă cu mujdei de usturoi.

Poame cu carne

Soiul acesta de mîncare e obișnuit mult în Rădășeni. Se ferbe carnea într'o oală cu legume; cînd e de ajuns de fiartă se pune într'o altă oală un rînd de poame spalate curat și un rînd de carne, pînă se umple oala. Cu zama de carne se umple oala cu poame și se pune la foc de mai ferbe un răstîmp bun.

Poamele ce se întrebuintază la felul acesta de mîncare trebuie să fie poame uscate. Rădășeniî mai zic mîncărei acestuia și „perje cu carne”. — (V. Ciocan)

Curechiu cu carne

Curechiul cu carne, se face ori din *curechiu verde* ori din *curechiu murat*.

Din curechiu verde el se prepară așa: se hăcuc curechiul mărunt pe un fund ori pe masă, se preseră și se freacă cu sare, și se pune într'o oală așezîndu-se un rînd de curechiu și un rînd de carne, pînă se umple oala. În oală se toarnă borș crud și se pune și legume, și apoi se lasă de se fierbe bine, și în urmă se dă în masă.

Unele gospodine nu freacă curechiul, ci îl prăjesc în untură, și apoi îl pun la fert.

În curechiul cu carne, unele gospodine de pe la șăs pun și patlagele roșii, ca bucatele se fie cu gust și zama să fie mîndră.

Din curechiu murat, curechiu cu carne se face așa: curechiul se taie felii mari și se pune iar un rînd de curechiu și un rînd de carne; oala se umple cu apă, se pune în ea ceapă și verdețuri, și se pune la foc de ferbe. Cînd carnea și curechiul e fert, se dă în masă.

Curechiul cu carne se mincă în zile de fruct. Curechiul cu carne din curechiu crud se mincă pe la sfârşitul verei şi iarna, cel din curechiu murat, iarna prin cişlegi.

Cea mai bună carne pentru *curechiul cu carne*, e cea de porc. — În loc de carne se întrebunţează şi slănină, fiind un fel de carne la casa românului.

Bostăneii umpluţi

Unul din soiuri de bucate îl cunosc ţaranii mai bogaţi şi din partea răsăriteană a judeţului Suceava. Bostăneii umpluţi se fac astfel: se caută pe ogor bostăneii cruzi, micii ca merele ori castruţele; se scot măţele din ei, şi în locul lor se pune tocătură de carne cu ceapă şi legume, amestecate cu puţin orez; la arătat bostăneii se pun la fert, umplindu-se oala cu borş şi apă. Când bostăneii au fert bine, se pune peste ei zămintină şi se dă la masă.

Tot aşa se prepară chipăruşii, şi prajii.

Găluştele

Găluştele numite şi *sarmale*, sînt de fruct, fiind se fac cu carne ori urdă, şi de săc fiind nu intră în alcătuirea lor nimic de fruct.

În totdeauna în facerea găluştelor intră şi curechiul, verde, fie murat, servind de înveliş umpluturii. Vara însă găluştele se pot învâli şi cu frunza de fasolă, sfeclă, urzică, pomporă, vie, hrean, stevie, podbal, călcii opărite, etc. Frunza de vie, gospodinele de prin com. Vascant şi Ruginoasa string, fiind o tină şi pentru iarnă, se aibă cu ce face sarmale.

Unul sătenii pun peste sarmale şi zămintină, de le dă gust.

Găluşte cu carne

Găluştele cu carne se pot face din orice fel de carne, numai că se hăcuc bine; în tocătură se pune şi ceapă, verdeturi, sare şi puţin chiperi negru şi orez, pasat ori crupe de poponă spălate în apă rece. Când umplutura e gata, se ia frunze

opărite și în ele se învălește câte un botișor mic de umplutură.

Pe fundul oalei în care se pun găluște, se așază niște frunze. Când oala se umple de găluște, atunci se umple cu borș acru și se pune de ferb la foc.

Dacă găluștele s'au făcut cu frunze de curechiu murat, nu se umplu cu borș, ci cu apă, căci frunzele de curechiu s'au destulă acreală.

Găluștele se pot face din carne de vacă, de porc, de oaie, de miel și de gîscă; cele făcute cu carne de miel și de gîscă sînt cele mai de soiū.

Găluște cu urdă

Acest soiū de găluște se vede pe la munte. Se le curechiu verde ori murat, se hăcue bine, se amestecă cu urdă și cu câte-va ouă cunî și cu orez — căci muntenii nu prea cură pasatul — și se încep a se face după obiceiū. Când oala e plină, se umple cu borș, se pune la foc de ferb, și cînd e gata, se dau la masă.

Găluște cu curechiu

Se le curechiu, se hăcue mărunt, se amestecă cu o mîc de orez și pe urmă se învălește umplutura în frunze de curechiu opărite. Când oală-i plină, se umple cu borș, se pune la foc de ferb, și cînd e ferte se dau la masă. În umplutură se pune și ceapă, chiperî și verdețuri. Găluștele cu curechiu e o mîncare de post; ele se umplu să fearbă cu borș.

Găluște se mai fac și cu bureți tocați, cu pasat, cu orez, cu crupe, cu făină, iar călugării și țaranii bogați, fac și găluște cu hribi.

Prăjitură cu untură

Pentru diresul borșului ori a altor mîncări, se ia untură și se pune în lîrgăū, se amestecă cu ceapă și făină de grîu și se tot mestecă pînă ce făina se rumenește. Când prăjitura e gata, se pune în mîncare. — (G. Lupașcu, Pleșești).

Medicina populară

Buba vînată

Buba vînată e o bășică, care se face mai des la mîini, pe palmele palmelor, între degete; asemenea la picioare. La început, bubă nu ivește, nu-i decît o broboană roșioară; însă peste o vreme două se umflă, și produce o usturime grozavă. Cînd bubă e în coaptă, materia apoasă din interiorul ei, devine cenușie; și astfel și numele hubei de *vînată*. La coacere te junghie în totu, de pare că umblă ceva. Din ea se veninează toată lumea, dacă e la mîini, așa încît nu poți să faci cel mai mic lucru. De această bubă nu zac de cît oamenii.

Pentru a scăpa de această durere, trebuie a o struna. Strunirea se face, dacă străpungi pielea acelei bube cu un ac cu cap albastră. Se lasă apoi un fir de ață acolo și puțin cîte cîte o storci ca să curgă coaptura din ea, că aia e răutatea. După puțin după strunare, trece.

Se nu se jupuiască pielea. Dacă nu o strunezi și o spargi cu un fir strună albastră, apoi e mai rău; căci coace de la sine oară sau încălzează, adică se fac mai multe pe alături.

Pirniceala

Pirniceala se observă la pasări, primăvara, cînd e răceală, și se cloști cu puș ori cu boboci de rațe etc. Pușorul șazănd în răceală se pirnicește; bobocul de rață cînd stă prin lac și se răcește pătesc. Bieții puș se strîng, se fac ghem și nu cresc; și tot piuind; tremură și-și lasă aripioarele în jos. După puțin timp, mor.

Pentru a-l scăpa și a alunga moartea de la el, iată ce să faci: se ia pușorul și se țin cu cloșca prin case, pe sub

coșuri ș. a., ca să se încălzească Bobocilor de rață nu le mai dă drumul pe lac, se țin închiși. După ce se țin așa trei-trece; devin iarăși veseli; însă cit sînt miei tot să nu se dea voce multă să urble prin răceală, mai ales dimineața, pe rouă, căci iarăși cad la pîrniceală.

Țîfna

Adese-ori se văd găini sau puî umblind pe lingă rădăcină de căpieți, de nu le vine asta; atunci ele sînt bolnave de țîfna. Țîfna provine din sete sau și din alte cauze. Ea se face în limbă, se usucă așa încît nu mai poate biala pasăre să mănînce și tot țivlește. La coada se ridică un țut, (mot) de pînă în sus, tot din aceea cauză, pe care multe femei îl ard. În țîfna și-l arde țutul (motul) acela de carne în vîrf, însă puî se micșorî mor de durere.

Țîfna se ușurează așa :

Se ia găina, i se cascade ciocul și se caută sub limbă cu jupoaie limba de pelita aceea, de la jumătate spre vîrf și se ușurează, și scapă de durere. Unii amestecă pelita aceea cu nițică mămăligă, și se dă găinei să și-o mînfăce.

Urciorușul

Urciorul se face pe marginile pleopelor ochilor, și înodă grozave.

Cînd simți că te doare,—pînă ce nu s'a mărit de-aia să ieși luni de dimineață, pînă nu răsare soarele, în pragul ușii sau în bătătură, și cu fața spre răsărit, atinge-l de trei ori cu vîrful cobiliței și zici aceste cuvinte :

Am, am urcior

burcior;

nici eu cîine,

nici tu pînă mîine.

Așa repeți de trei ori, că va da înapoi.

Scurta

Scurta se face cînd șchiopeți. Ea este o umflătură în

la piciorul, care se ridică cam la închieturi, adică, sau sus
la închietura piciorului din șchioapeți sau la subțioară și la
la mijlocul minii, când ai vre-o bubă la mină. Când ai bubă vi-
veștească pe mână. S'a văzut mulți cari mergeau țiriș, sau în
pe vremea timpului cît avea scurtă la picioare, căci ea îi încor-
porea toate vinele.

Pentru a scăpa de ea, să nu șchioapeți; iar pentru a o
scăpa de la înăpoi să poți mergeți peste ea, mămăligă caldă în
pe vremea ei să-o legi acolo. Așa să se schimbe de mai multe
ori și să se scape de înăpoi.

Brîncea

Brîncea se face la picioare, la mîini, la șolduri, dar mai des
se face la cap. Ea provine din răceala. Când se
face la urechi, ies niște broboane la unii în gură, cărora le
se zice dînișii de nu le rămîne decît gingiile. Brîncea e bubă
dură, ea lucrează la os. Durerile ei sînt soră cu moartea.

Cum se vinde omul de brîncea, aleargă de-î descîntă de bubă, și
se vinde. Acuma aș luat toți obiceiuri că cum simte ceva cum-va
de dură, aburghiu la popă ori la țircovnicu, să le scrie brîncea.

Și cum le-o scrie :

Se face un petec de hîrtie și face două circomferințe, cu cer-
ceala și creion, și printre ele scrie precum se va vedea mai
jos, de patru părți face cîte o cruce.

Însă se scrie de-a'ndaratele și nu așa cum am arătat adică de la dreapta la stînga.

De brîncă nu poate să scrie de cît om în vîrstă înaintată. Pînă la 25-30 ani nu poate nimeni să scrie, căci o om în putere care crește și se zice că va crește și brîncă, de ea nu se scrie de unul din aceștia.

După ce a fost scrisă, se unge acea foaie cu miere, și în caz de nu se găsește miere, cu zahăr ud, și cu pînză de pălărie și se lipește cu partea scrisă pe fața bubei. Și așa se vindecă.

Pentru a avea leac de vindecare s'a obișnuit a se scrie cite-va ouă ; afară bine înțeles de altă plată, de cîtiva bani.

Chelia

De chelie cade părul din cap. Unele fetițe rămîn fără ouă. Pentru chelie se unge cu ouă de cioară. Alții cu lapte de ghigiuri (glojdeni) de porumb. Pentru creșterea părului de nou, să se ungă cu puțin untdelemn, că-i foarte ajutat în așa caz. — (Adamești, jud. Teleorman).

M. T. Adameșteanu

Scrisul frigurilor

Unii oameni, după ce au cercat fel-de-fel de doctori și s'au rîndu-se bine înțeles de *chilină* (chină), căci nu le aduce nici un folos — pentru a scăpa de friguri, se duc la dascăli de cei de pe vremea lui *Azi-Buche*, și le scriu hîrtiile sub următoarea dietă :

Se iaū trei bucățele de hîrtie și se scrie pe ele așa :

„Vela am, vela am verzum-verzum-verzum ; vela am, vela am, vela am”.

Una din hîrțiile pe care s'au scris cele de mai sus, se svîrle în sobă cu apă, una se face țigară, iar a treia pe care se face semnul crucei, după ce se poartă la gît 9 zile, se svîrle peste-o apă îndărăt, fără a sta locului ori a te uita îndărăt. — Cu modul ista scapi de friguri.

(Culeasa de la Gr. Botezatu din Broșteni)

Un leac pentru vătămătură

Se ia o pîne albă de 30 bani de la D-l Neculai (negustor în
 oraş, de unde e doftoroaea, şi unde pînea se vinde cu 30
 bani) şi o orapă în 4, şi puţ mîezul să se lucâlzească; se ia
 o ceapă şi 3 cepe albe şi o garafă ($\frac{1}{2}$ litru) rachiu spirit, de
 la un untdelemn, de 5 bani chiper negru chisat, şi cernut
 de la un ou deasă. Toate se ferb cu rachiu ca $\frac{1}{2}$ ceas. După
 ce s-a ferbit bine, se orapă pînea, se dumerică ceapa, şi ouăle se
 se ferb pe pîne; se chicură untdelemn şi se presează chiperul.
 Zama se pune unde te doare. Zama rămasă se pune
 într-un pahar, şi se toarnă rachiu spirit, se chicură untdelemn,
 se ferb pe culeă la căldură, făcîndu-se la picioare abur cu
 răchită şi floricele.

În caz de durerea se mută, se mută şi legătoarea, făcîndu-se
 la locul durii.

Reţeta de Irina lui I. Bondar, Com. Broşteni, jud Suceava, în etate
 de 70 ani.

M. Lupescu

Povestea norocului

Unu odată era odată un om năcăjit di nu măi ave pareoi
 di el, şi nu pi lungi tăti-aeste, măi ave ş-o spruză di baeţi,
 şi vrea cu ci-I hrăni.

Unu capata citi v-o bucattei di ceva, şi vre s-o mininci,
 şi v-o cap di rău baeţilor, ci tăţ sâre-npregiuru lui şi ceré si
 di el lor.

Unu capatat un oñ, şi un(d)i si-l mininci? Tuma-npodu
 di el, şi nu măi era di kip. Ci-I vini lui odati
 di el, ci si le şi si porneşti la drum lung si si-nlîniasci
 di el, şi cu Sfintu Petria—(ci ştió el ci imbli Dum-
 nişu pi panluti)—si-I întrebi, ci nu ma(I) ari el noroc pi
 di el? Am uitat si spun ci el cin(d) s-o porni(t) di-a-
 di el, şi cu ai magiasci el baeţi si nu măi clară di mincari di

la dînsu? — O luat o baligt di giti ș-o pus-o-n spudl, și acupirit-o cu cenuși ș-o dzis cîtra baet cî si măl așteptă llacl, c-amuș îl gata pogacla.

Di-acole si le omu și si pornești și meri el ci meri el mîl la un capît di drum si-ntilnești cu Dumnedzău și sfîntu Petru.

— Buna calta, o dzis omu.

— Multamăs(c) mnitali, o dzis Dumnedzău. — Da unde ti duci tu măl omule? — Da un(de) si ma duc? da m-a-ntilnes[c] cu Dumnedzău și sfîntu Petru, si-I întreb, si nu ma(i) am eū noroc pi lumia asta,—ci am o clai di lă și n-am ci li da di mîncari“.

— Apu(i) măl omule, fă pi cararia asta-și I-o arnat (cu cu mîna o carari—și ti du-năinti—c-al si dai di-om burtel. Im bordei(c)u ceta, șădi-om moșniag; tu si întri-m bordel, si si nu dzicel nimie. Si ti puî ia acolu pi-o lăi, ci-ti-ndre el di la o vreme ci ti-I umblatu tău pi-acolu.

Iesta s-o dus înainte, ș-o facut pi carari, ș-o mără el ci m.ars, ci di la o vreme o agiuns la bordei(u). Dacă o agiuns acolu, o intrat in nuntru și s-o pus pi-o lăi. Im bordel(c)u un moșniag batrin batrin, cari șide dinăintia focului cu lă cațci di mamaligi di trii dzili, și toot o învirte pim col șide cim pi-o parti, cim pi alta. Și era-mbracat c-on suman în răău, di nu si măl ține petici di petici.

Da amu șide pi lăi și nu dzice nici mic.

Amu nu treci mult, și numa ci vin ursitorili la ferias.

— Moșule! — Ci-I? — O sutî di oameni o mult și sutî și unu s-o nascut.

— Cel ci-o murit, Dumnedzău si-I ierti, iar ci ci n-o nascut s-aglungi si cii-n staria-n cari ma gasăsc eū amu.— Ursitorili s-o dus.

Moșniagu, indat-o luat și s-o-mbracat c-on suman lă colē, di noatin. cu cațcul bunt-n cap, cu cluboti bunt-n picioari, ma rog, s-o-mbracat ca un gospodari bun.

Dupa ci-o trecut un clas,.... ci vedz cit îl lumia asta di mîl pi tăt clasu o sutî mor, și o sutî și un si nasc; — iar ci ursitorili la ferias: — Moșule! — ci-I — O sut-o murit.

... cel ci-o murit, Dumnedzău si-i
... cel ci s-o nascut si cii-n staria me di-amu.

... Un(d)i le moşniagu şi si-mbraci
... boireşti, colé, puni-o masi mari-in unijluc, sca-
... mesii—şi pi masi feluri di mincări şi bauturi
... lu um boeri. Cum o trecut clasu, Iari o vinit ur-
... la Ierfasii: — Moşule! — Ce-i — O sut-o murit
... cel ci-o murit, Dumnedzău si-i
... cel ci s-o nascut si cii-n star'a-n cari ma gasăsc efi
... moşniagu Iapidi tăt di pi dinsu. Ie sumanu
... si dă Iari dinăintia focului. Cin(d) colu numa ci
... di omu.

... pi tini măi omule, ci vint t'o adus pe-iei?

... Iapui Iaci cum şi Iaci cum—şi-I spuni omu tăt ci-ave
... omu.

... Du-ti mai omul-acasi (o dzis moşniagu), ci fumeia ta
... un baet. tuma amu-n clasu ista cin(d) eram boeri.
... s-agiungi boeri şi el a si va Ii pi voi pi tăt.

... (chiar) aşă o şi fost; ci baetu ist(t) măi mnic o
... Iuri, şi I-o scos şi pi Iestia di la nacaz.

... o scapat omu di saracii.

... ceta-mpartă *norocu*. Si di si naşte cineva cin(d)
... era-mbracat rău, colu dinăintia focului, apui şi omu
... şi aşă si pitrece ciu dzili-ave.

... cind era moşniagu-mbracat ca un gospodari
... apui şi omu. gospodari bun si pitrece; Iari di da Dum-
... si naşte in clasu cin(d) moşniagu era ca un boeri,
... omu, boeri era, citi dzili-ave di la Dumnedzău.

... la Gh. I. Alexa Birleanu (51 ani) din Tătăruşi, jud. Suceava).

A. Vasiliu

Descințece

De ură

M-am miniét, m-am siniét la fîntina lu Iordan, si teé si Iordâniti di la Vinețta viniți. Apî di mnir cu stroape di pîi. Și nu m-am spalat di tîni și di pîri, m-am spalat di urî di pîri, ei nu-ș cini mîi-o facut și nuștiu cini mîi-o dat. Cîi dimințați sculatu-m-am, di cap ametti gast-tu-m-am, di orbgiți gast-tu-m-am, di nas inaduști gast-tu-m-am, di legati gast-tu-m-am, di piciori-meelicati gast-tu-m-am, la teé dusu-m-am, strai buni seosu-mîi-am, la bisărici gatafu mîi-am. Cîi la calla glumatati, ma'nțlîni cu urgila capului, oș mîi-ș masă satului. Da e di mîi in-o luțat, im obraz mîi-ș duduș di cluboti m-o discalțat, cu cluboti di urs m-o'nealtat, mîi-ș meși di broaseli m-o'mbracat, cu brîu di rug m-o'neclat, mîi-ș tulpan di urdzeli m-o'mbrobodit.

Eū am inceput a ma valcarea cu glas din ceria pîi si pamint, Malca Precista dim poarta ratului m-o audzi, pîi-ș di clari la mîi s-o coborit, im mîna driapti trîmbgița pîi mîi-o, in cap coruni di aur mîi-o lasat, in gurl, gurl di mîi-o suflat — da malca precistă m-o întrebat :

— Ci ti căinedz, ci ti valcaredz? nu ti caina, nu ti valcarea, ei eū frumos ti-oî curati, ei-n fați soarili serii tu si spati luna serii-t-oî, im mîna driapti trîmbgița pîi-t-oî, tu ti-I invirti i' straluci. Cîi ti-I înturna, i' lumina. Cîi cu trîmbgița i' trîmbgița, norodu 'nainti t-a alerga :

— Ci vodiasî-împaratiasî? — Ci nu-I vodiasî-împaratiasî ei-I fumela cei aleasî. Cîi cu gura a grai, ca cu mîi-ș indulei.

(Să descință cu bosuțocul in apă. Iar femeea ori omul să i să descință, să să spele cu apa aceea.)

Auzit de la Măriuca Prisăcărița de 72 ani.

De desfăcătura

Bou brîaz bolibrîaz ieș di undi ești! Di ești in pod, di ești

di esti pi icoani, di esti su icoani; di esti in ladi,
 di pi lada cu straili; di esti pi poliŃi, di esti su poliŃi;
 di pi laŃi, di esti su laŃi; di esti pi vatri, di esti su vatri;
 di in hoarŃi, di esti su hoarŃi; di esti in sacu cu faini,
 di cu sacu cu faini; di esti in budŃu cu borsu, di esti
 budŃu cu borsu; di esti in drobu cu sari. Ieş di undi esti
 di in ginovata me ş-o cati ş-o nimeresti şi pim singe-o
 şi ti du pim garduri fara pirlazuri, pim api fara
 şi ti du pim stuhu pustii, pim vâi pustii. Ş-o cati ş-o
 şi pim singe-o tăvăleşti, si si cunoasci că-I ginovata
 cu oi(ă) luŃa o alogŃi grasi, si-t cii di masi — ş-o
 si-t cii cefu diplin.

Ńa descintă astfel : să ia o bucata de cămeşă ruptă şi să
 nu ca prin casă in timpul descintatului. Gunolu cel
 nu petica, să duce şi să da pe părău.)
 de la Mariuca PrisăcăriŃa.

De roşafă

Ńa nu proroş cu cameşa roşi, proroşi, cu suman roşu
 cu caciula roşi, proroşi, cu briu roş, proroş, cu iŃari
 proroş, ti duci in paduria roşi, proroşi, si tai pari roş
 Da nu ti duci-m paduria roşi, proroşi, nu tale pari
 ; tai roşafă din faŃa obrazului, din masăli, din dinŃ.
 Ńa Ńa N. curat, luminat ca maŃca Domnului, ci l-o lasat.
 Ńa descintă cu cuŃitul in nişte făină. Făina aceea, desclu-
 Ńa cu monle cu apă rece şi să leagă la obraz cu o legătoare).
 de la Catrina lui Lazar Cojocariu de 45 ani.

De buboiu

Ńa vîrv ti săc din vîrv ti săc. Din rădacini ti fac faini
 Ńa şoc de 3 ori şi tot prinzîndu-l cruceiş cu mîna).
 de la SăŃa Buduşanu de 80 ani.

De ursită

Ńa duŃi in Ńutînă MarŃi sara, faci o turtişoară de griu sarată.

După aceea faci 3 metăni (matane) la răsărit, 3 la apăsare, 3 la miază noapte, 3 la miază zi și apoi împungi cu un brâu și zici :

Im partia mé pim inimt, pi su inimt, pim rarunei, pim rarunei, pim tătă ciolanili, pim tătă măduvili. Ișit vol dea dracoaleili, cu pliasna-l plesniț, la mini-l porniț. Ișit vol dea cu zmeoaleili și va duciț la partia mé la ursita mé st'imbaț si-l sparietț; asupra lui suflat, la mini-l gataț cu lumi, est pi su lumi, pim apă fara vaduri, pim garduț la pirlazuri.

Auzit de la Safa Gh. Nazarie (Budușanu) de 80 ani.

II.

Foc, focșor ! eū m-oi culca ș-oi dormni, tu si nu ti și si nu dormni. Si ti faci laur, balaur cu solzi di aur, 99 de aripel, cu 99 di limbgi, cu 99 di g'ari rieltoni. Ișit duci, est pi lumi, est pi su lumi, la ursita (ursitul) lui nuni. Și di-a ei-'n tabirî tabarî, di-a ei in munti ratait, di-a ei, uni-a ei, si-l plesniț cu lemn di alun, si vii ca un urs. Si-l plesniț cu lem di soc, si vii pim foc, si nu-ș ali loc. Si-l plesniț cu lem di-artari si vii est on harmasari. Si-l plesniț cu cioriel, si-l puniț pim opecnei furniei si vii la mini-mot.

(Auzită de la Ileana I. Iord. Damiau de 32 ani.

Să facee pe ursită la foc, cu lemn de alun și de soc).

Din Tătăruși, jud. Suceava.

A. Vasile

De spăriet

Mă uitai în sus, mă uitai în jos, nu văzuī nimică; mă uitai la miez de noapte, văzuī grija îngrijată, frica înfricoșată și s'au făcut, făcutu-s'au; botă in mină pusu-ț'o, in peie de la invălitu-te-o, ca să fi om fără frică, să nu te temi de nimic.

(Se descintă omul cind doarme, dind in el cu o mână părăsită, aprinsă).

M. Lupescu

De șomîlc (cirtită)

Cind a venit tartacot cu barba de un cot, cu mina de...

...cu de nouă, vîntu turbat s-a umflat, fir din barbă i-a
pe foc l-a aruncat. Firu pe foc s'a sgitreit, doru din
s-a scit, cutare s-a lecut.

...e o bubă care se face mai ales la țîța femeilor cu
s-a umflă țîța, pătește rău cine, mîlneacă acime, și cine
de loc. Această bubă provine atunci cînd poștești
din miros chiar ș. a. Pe unele locuri îi zice obrin-
... (dumiteală însă o alta).

... Maria Tudor Popescu din Adămești—Teleorman.

M. T. Adameșteanu

De aplecate

...horăcioase, din pline, din sare, din mămăligă și
să țîțelul nasului, din fața obrazului; să eșîți să remle cu-
...luminat ca steaua'n ceri, ca roua'n cîmp, ca Maica
...l-a lăsat, ca argintul stricorat.

... Maria F. Vlășceanu, com. Catanele, Dolju.

De țapă

...maică preceastă descîntul meu ș'al lui Dumnezeu :
...țapă ghizăvie, țapă ovreiască, țapă letinească,
...țapă din prag, țapă de 99 de neamuri.

(De 3 orî)

... Maria, com. Catanele.

Ștefan Șt. Tuțescu

De deochet (potca)

I.

...N. pe cale, pe cărare, s'a'ntilnit cu 9 muroi în
...ștrigoae, cu 9 broscœae, cu 9 fermecătoare, cu 9
...cari-l luase lui N. irima, îi mîncară mîncătura
...de moreae, de strigoîș, de fermecator, de deochet-
...ștețator. De pe N. să se potoliască ca jarul în apă, că
...jarul, ci pojarnul și ferbințeala de pe capul lui, de
...lui, de pe puterea lui, de pe leacul lui, să fie leacul

întărirea cuvîntului, puterea descîntecului. Ajută-mi Maica sintă cu fiuțul; de-I deochiat omul de strigă, om tîțele, sară-I ochii, omul să aibă leac ca Maica sfînta și la om să îplinească puterea lui, irima lui, leacul lui, irimă lui, cuvîntul lui, ca la Maica sfînta și fiuțul. Din poartă din deochetură, din strigoi, de strigoae să-I fie leac viața curat, țipoiu de griu curat, argintul spalat, aurul la soarele curat, Dumnezeu care l-a luminat. Tu-mi ajută, Dumnezeu că nu potol jarul, ci deochetura, mîncătura de moroi și moroae... (ca mai sus)... la om să-I fie leacul de apă descîntată, izbăvire, ispășire, mîntuire, tămăduire, și de poroc Duminecel, de a lunei... de a Sîmbetei, de a lor putere, de a lor slujbe, închinăciune, închinare, sfințire, iordăntre, pînsoare, rugare, suspinare. Să aibă omul și irima lui leac de la Maica sf. și fiuțul, și apa mea descîntată, fie de la bătăie muere, ori fată, romin, sîrb, ungur, neamț, turc, armă, jidov, păgin. Cărbunele și apa îți lungească viața, pișatul boala. Descîntecul de la mine, leacul de la D-zeu. Amă (Scuipă de trei ori în latură).

(Descîntătoarea ia o oală curată în care ia apă plină și săritul soarelui, apoi descîntînd, tot țipă jarul cu vîrfurile în apă, cînd zice: „nu sting jarul, ci pojarul”, și odată acei cărbuni îi aruncă în apă trei ori șapte fete în viața de 5—7 ani).

Din Vașcău (Bihar), Ungaria.

Vasile Osta

II.

Păsărică albă, codalbă, sare icl, sare coala, sare la piatra năstrămată. Piatra crapă'n patru; așa-I crape totu în patru: moroiului, strigoiului, moroaicăi, strigoaicăi, mirătorului, deochetorului care s'o fi mirat, pe (cutare) l-o și deochiat. De-I fi deochiat de soare, să-I chee razele; de-I fi deochiat de lună, să-I cheară lumina; de-I fi deochiat de om, să-I crape boășele, să-I curgă pișatul, de-I fi deochiat de nevastă, să-I crape țîțele, să-I curgă laptele, să-I moară pruncul de la om.

... lumea de ea cum s-a mirat ea de (cutare). De-i fi
 ... de fată, să-i cază cosița, să rămie chială, s'o rîză fe-
 ... lumea de ea cum s-a mirat ea de (cutare). 99
 ... 99 de mîncături, să eșii din creștetul capului,
 ... din măduva osului, din os în pele, din piele
 ... (Se repetă de 3 ori).

... se face luindu-se 9 fuse care se bagă în apă
 ... cu vârful în jos, și pe cînd se descîntă, se întore
 ... în sus. — În loc de fuse, se poate lua busuioc, fir
 ... de mătură cu apă neîncepută).

... Oprea St. Tușescu, com. Catanele, jud. Dolj.

Șt. Șt. Tușescu

III.

... deochiat de om, crep-i boășele, cure-i pișatul; de
 ... — crepe-i țitele, cure-i lăpfele; de-o fi deochiat de fată,
 ... cosițele; de-o fi deochiat de soare, dogoarea să i se
 ... de-o fi deochiat de vînt, bătaea să i se potoale. De
 ... și te olicăești? De vaetele tale nu poți să mă
 ... în jețurile mele. Tac!, nu te văitá, nu te olecái, nu
 ... BA dusă tare, 'n fuga mare, pîn la o salcie:

... Bună ziua, salcie.

... MAI șezi, Maica Domnului, jos.

... N'am venit să șez, am venit să te întreb: de deoichie-
 ... de deoichietoare; de mirători și de mirătoare; de rîm-
 ... și de rîmnitoare; de zmei, de zmeoaice; de lei, de le-
 ... de diavoli și de deavoloaice; de manulanî și de ma-

... N'am văzut, n'am auzit.

... Da-r-ar Dumnezeu să 'nfrunzești, să nu rodești, poame
 ... niminî să nu minlince, salcie!... Să duse tare, 'n fuga
 ... pîn' la un pom dulce:

... Bună ziua, pom dulce.

... MAI șezi, Maica Domnului, jos

... N'am venit să șez, am venit să te 'ntreb: de deoichietori
 ... de deoichietoare; de mirători și de mirătoare; de rîmnitori

și de rîmnitoare ; de zmei, de zmeoaice, de lei, de leoaice și de diavoli și de diavoloaice, de mamulani și de mamuloaice.

— Am văzut, am auzit. Maica Domnului sfînt, duse la 'n fuga mare pînă la Cîmpu-Mare.

— Da-r-ar Dumnezeu pom dulce toată lumea din roade să mînce. Acolo lua și mînce și voie bună se făcea în inima cutăruia... Și dac'asa auzea, îndărăt la cutare se torcea și punea: pâr la pâr, spate la spate, inimă la inimă, ficat la ficat, sînge la sînge și os la os : l'a făcut mai nătos, de cum a fost. Maica Domnului de mină l'a luat și l'a aruncat în sorbu mărilor, în bătaia vînturilor, în apa lui Dumnezeu l'a aruncat și l'a spălat pînă trupu tot. Durerile de cutare aplecat, din rădăcină le-a săcat, cuibu le-a fărînat și el le-a mîncat.

(Se descîntă cu o creacă de salcie în apă și se dă chiatului să o bea, zicîndu-i-se : cum a spălat asta apă pe pietricelele, așa să fie spălat cutare de toate durerile).

De la baba Rotăroaea, din Stroești, Vîlcea.

D. Drăghicescu și Toma Drăgh

IV.

S'o pogorît din cer trei isvore : unul de apă, unul de venin și unul de venin ; cine-o băut apă s'o saturat, cine-o băut venin s'o'mbătat, iar cine o băut venin o crăpat ! Așa să fie în inima și fierea celui care o deochet pe cutare și el să se curat și luminat ca argintul stocurat, ca D-zei ce l'a făcut.

(Cu un cutit se descîntă în apă neîncepută, svîrlindu-se în același timp rînd, pe rînd nouă cărbuni aprinși în apă. Apoi descîntec se zice de nouă ori, adecă la fie-care cărbune se face svirle în apă. — După fie care finit de descîntec se scoate din buză și se scuipă, învîrtind capu 'n prejur de la dreapta spre stînga. — În urmă se dă suferindului de bea și se scuipă pe frunte, față și pept ; restul svirle pe un cîne și uita-se și pune într'un par).

Din com. Stîncea, jud. Iași.

I. T. Popovici

De durere de cap

Se ia de la trunchiū 9 surcele și se pun în o stachină cu apă caldă, și apoi se svirle câte una peste cap, zicînd la fiecare surcică: „Soarele în apă, apa în cap”. — Cu apa se te speli pe față și pe cap.

(Com. Stîncea, jud. Iași).

I. T. Popovici

De surdomași

Placă (cutare) pe cale, pe cărare, se'ntilni cu 99 de surdomași în cale; surdomași de-al românești, surdomași de-al țărănești, — turcești, — sîrbești, — grecești, — rusești — bulgărești, — nemțești, — de-al cu nucă, — de-al secl, — de-al cu ochi, — cu uncrop, în cap îl săriră, în cap deliră, că-l o mîncară, creerii îl turburără, și-l lăsară țipînd și strigînd cu glas pînă la cer, cu lacrimi pînă'n pămînt. Căci nu S-ta Maria că-l auzia, din cer la el jos se da: — Ce surdomași, ce te gevelești? — De ce să nu mă olicăesc, de ce să nu mă gevelesc, că plecăm și eu pe cale, pe cărare, și se'ntilni cu 99 de surdomași în cale, surdomași de-al românești... (ca mai sus)... — Du-te la [cutare] descîntătoare, și ține-o în mîna dreaptă l-o lua, și ție ți o descînta, că cu descîntare descîncește toate vitele, toate cosițele. Așa să descîntare surdomașii tăi din creerii capului, din năuntru trunchiului, din haerile inimii.

(Se adună moletii, se pun pe capul copilășului, unde testa este incompletă, și cu peptenul mestecă strivind moletii și se descîntă descîntecul de 3 ori).

(Com. Panteli I. Ulescu, din com. Pătulele, Mehedinți).

Șt. Șt. Tuțescu

De năjit

Fapt, năjite, pricăjite, nu umfla, nu coace, nu răscoace, nu călăiește, nici nu face carnea rea. Nu hăreăni ca morile, nu ție ca spăritul, nu necheza ca caii, nu cînta ca cocoși, nu cîteudă ca

ca găinile, nu măcăni ca rațele, nu țipa ca giscanii. Nu
 năjite, pricăjite, nu veni ca un cline turbat, ca un corcovec
 minat. Fugi, că cu cuțitu te-oi tăia, cu sare te-oi săra,
 tămălie te-oi tămăia, cu cruce te-oi apăra : din pământ ai să
 în pământ să te minulăști, din capul cutăruia să te pârăști.
 (Se descintă la urechea bolnavului și se suflă cu o țevă în el)
 De la baba Rotăroaea, din Stroești, Vilcea,

D. Drăghicescu și Toma Drage

De mătrice

În mătrice mătricoasă, urită și veninoasă, capră neagră
 mă făcu, p'o măgură mă suii, fără ochi o văzu, fără
 re-o gonii, fără mîini o prinsii, mătricea din inima te
 o secă.

Spus de Teodor Popescu, din Adamești, Teleorman.

Mih. T. Adamoșteanu

De obrintit

I.

Peste o vale mare, neagră, latră un cline mare, negru ;
 un lup mare, negru ; cîntă un cocoș mare, negru ; dă
 oaie mare, neagră ; tăcu cline mare, negru, de lătat ;
 mare, negru, de urlat ; cocoș mare, negru, de cîntat ;
 mare, neagră, de zbierat. Păcurar nechiostat toate obrintite
 toate pociturile și toate izbiturile de la cutare le-a luat
 (Se descintă cu un cărbune, stins, în unt alb proaspăt și
 unge bolnavul la 'ncheitură, pentru că acolo se fac obrintite
 rile mai des)

De la baba Rotăroaea, din Stroești, Vilcea.

D. Drăghicescu și Toma Drage

II.

A plecat oamenii negri cu carele negre, cu plugu
 cu boii negri, a arat porumb negru, și-a dat ploaie neagră

porumbu negru, și l-a dus la moara neagră cu apă
cu morarii negri, și-a făcut mălaiu negru, că porum-
bu negru e bun și dă măcinis, și dă obrintis.

(Se descintă în mălaiu ud, zicându-se de 3 ori).

de Maria Tudor Popescu, din com. Adămești, jud. Teleorman.

Mih. T. Adameșteanu

III.

La Botina lui Iordan este-o fată de jidan cu un ochiș de
său cu unu de foc. Cum se stinge focul de apă, așa să se
obrintitu. Vrabia albă o zburat, pietrile s-o deschiat.
Și o deschiat chetriti, chee și răschee și obrintitu, ca
de mare, ca roua de soare; cum trece vîntul peste
apă, așa să treacă obrintitu de la (cutare; se pomenește
peste omului său al vitei).

Se întrebuințează lina nespaltă aprinsă sau petică de lînă
și se găsește aruncată prin gunoao. Cu lina sau petica, baba
se pune la partea bolnavă, zicînd descîntecul).

de com. Călugăreni, jud. Neamțu.

D. A. Focșa

IV.

Hoară de oae lae, bucalae de dincolo de mare, voinicul și-
de din coace de mare; stâl oae de zberat, voinice de și-
obrintitul de unflat. Nu unfla, nu *gîmfla*, nu obrinti, nu
său.

(Se descintă în lînă lae, sau în *hoară*, lina ce rămîne de la
cînd se bat sumanii. Descîntecul se face și cu un cuțit.
Se încălzește și se pune la partea bolnavă. — Se des-
cintă și în făină de popușol. Făina se prăjește într'o tigare și
apoi turbinto se pune la partea obrintită.

M. Lupescu

De soare sec

Tu soare alb, tu soare negru, tu soare roșiu, tu soare *turchez*,
tu soare vișiniu, tu soare clocit, tu soare impușit, tu soare

născit, tu soare cu țapă, tu soare cu vișor, cu bitină, cu
 piel, să răspiel, să răsai și să apui, în capu cutărilor
 te mai pui. Soarele are 10 surori, cutare are 9 dureri; soarele
 are 9 surori, cutare are 8 dureri; soarele are 8 surori, cu-
 tare are 7 dureri; soarele are 7 surori, cutare 6 dureri;
 soarele are 6 surori, cutare 5 dureri; soarele are 5 surori,
 cutare 4 dureri; soarele are 4 surori, cutare 3 dureri;
 soarele are 3 surori, cutare 2 dureri; soarele are 2 surori,
 cutare o durere; soarele are o soră, cutare
 re nici un dor.

(Se descintă în apă și se dă bolnavului să se spele și să
 pe frunte la propteaua gardului și în timpul când el se speală
 descintătorul (descintătoarea) zice; cum a spălat nastă și
 toate pietricelele, toate bunnicelele, așa să spele și pe cutări
 de toate boalele).

De la baba Rotăroaea, din Stroești, Vileca.

Dim. Draghicescu și Toma Drage

De mușcătură de șarpe

P'acest cîmp verde frumos trece-un șarpe veninos; cu
 tare) se'ntilni; cum se'ntilni, cum îl mușcă, veninul și
 apoi la mare alergă, și bău apă din mare și plesni cu
 coare. Ororos, șarpe veninos, ia-ți mușcătura, ia-ți umflătură
 că dacă nu ț-o-iu lua, un foc de 9 cară de lemne oiū
 și'n foc te-oiū arunca și nu te-oiū ardea, și în pală
 freca și în vînt te-oiū sufla. Descîntecul de la mine și
 de la Maica Precista.

(Suffă de 3 ori peste cel bolnav).

Spus de Teodor Popescu, din com. Adamești, Teleorman.

Mih. T. Adameșteanu

De desclintit mîncitura

Mă rog de prea Sînta Maria Maica lui D-zeu ca omul
 a mîrs pe cale, pe cărare și s'a'ntilnit cu Izbila și Iadila
 izbit, l-a trîntit, l-a smincit, l-a scintit la mîna de-a dreapta

... (etc.), să fie ușor ca vintul, slobod ca șoimul. Mă
 să te prea Sf. Maria ca să nu fie scintit nimica în trupul
 ei, cum n'a fost în foalele mamel sale ce l-a născut. Fie
 să se sbiciulat, alinat ca Maica Sfință și fiutul; întilnească-se
 să se unghită cu unghită, gheghetut cu gheghetut (degetut),
 să se talpe, calchie cu calchie, noduri cu noduri, fluere cu
 fluere, ghenunți cu ghenunți, închieturi cu închieturi, trup cu
 trup, mână cu mână, picior cu picior, vină cu vină, mușchiu
 cu mușchiu, grumazi cu grumaz, cap cu cap, lene cu lene.
 să se capului cu mintea capului, crierii capului cu osul ca-
 pului, din scintit alb, din scintit negru, din scintit roșu...
 să se scintit obrintit, din scintit smincit, din scintit mălecezt.
 să se ajută Marie Maica sfință și fiutul, că nu înod tortul de
 să se înod descintitul de la mîna lui N. Piară descintitul
 să se om cum piero roua de soare în termure goale. Eu nu
 să se tortul de ite părăsite, ci înod smincitura lui N. să aibă
 să se să se sbiciulat cum D-zeu l-a dat. Eși și te du pe cale,
 să se cărare, că te'ntilnești cu prea Sf. Marie'n cale, și cu prea
 să se descintătoare; cu cuvintu te descint, cu suflu te suflu,
 să se scupitul te scupă, de scintit alb, negru, roșu... Tu-mi
 să se Marie maică sfință, că se duse N. pe cale, pe cărare,
 să se izbit cu izbila și Ișdila'n cale, l-a izbit, l-a trintit. l-a
 să se izbit la mîni, la piciorare... Brincile cu vînt mergînd pe cale
 să se scintit cu sf. Marie în cale, cu bunele descintătoare; el zise
 să se „bun“, sf. Marie și bunele descintătoare îi zise: „să
 să se scintit, omule“. — Da cum ai rîndul? — Da bun. — Da
 să se să se fie. M-am dus pe cale, pe cărare, și m-am întilnit
 să se izbila, cu Ișdila'n cale; m-a scintit, m-a izbit, la mîni, la
 să se piciorare, brincile, trupul cu vînt, grumazii, capul.. Să am
 să se pe Maica sf. și fiutul, ca să'ntilnese unghiū cu unghiū...
 să se ajută Marie Maică sf. cu fiutul că nu înod tortul cel
 să se... — Ie-te și te du, omule, pe-o cale, pe-o cărare, și te-
 să se scintit cu D-zeu și Sf. Petru'n cale. — Omul se duse și se'n-
 să se scintit cu D-zeu și Sf. Petru'n cale la un pod mare de argint.
 să se scintit de o lature și Sf. Petru de alta. Omul zise:
 să se „bun“; D-zeu și cu Sf. Petru zise: — Bun să și fie. —

Il întreabă D-zeu : — Da cum ai rîndul ! — Da m-am dus pe-o cale, pe-o cărare, și m-am întîlnit cu Izbila, — un leac de la Maica sfințită și fiuțul și de la tortul cel de de cîntat. Trece podul după porunca noastră, eă îți cuvintă poruncă să fii sănătos pe aist pămînt, ca duhul Precestei ca ea soarele luminat ; iasă durerea, înțeparea, nealbuirea trupul tău, după cuvîntul meu, fără durere, săgețare, că de soare în țărmurile goale. — O mîrs omul pe-o cale, pe-o cărare, s'a'ntîlnit cu 9 lupi în cale ; cel micl aă mîncat pe om și i-aă ars, și i-aă făcut cenușă, să aibă leac de la Maica Sf. și fiuțul. — O mîrs omul pe-o cale, pe-o cărare, și s'o'ntîlnit cu 9 urși în cale, cel micl aă mîncat pe om și i-aă ars, și i-aă făcut cenușă, și l-a cenușat pe N. să aibă leac. — S-a dus omul pe cale, pe cărare, pe un deal mare. S-a uitat peste codru pe de-asupra, a vădit (vădit) un fag mare de cît toți fagii, numit hodnojul cel codrenu, pe care a picat fagii cel mai micl și tot l-a darăbuit și l-a ars și făcut cenușă, și l-a cenușat. Omul să fie cu leac cu Maica și fiuțul. Descîntecul al meu, leacul e de la D-zeu. Amen.

(După aceasta descîntătoarea își face cruce de 3 ori în descîntătoarea, pe cînd descîntă, înoadă tortul cel de de pînă n 9 rînduri — Astfel descîntat, îl dă bolnavului să-l ia la locul unde-l doare, și acest descîntec trebuie pus pe zile, pînă ce cade fără știrea bolnavului, cînd se pierde și scîntitura. — Descîntecul se face pînă în răsăritul soarelui pînă în asfințit. — Cel de Mercuri și Vineri e mai cu leac.)

Din Vașcău (Bihar) Ungaria.

Vasilo Sala

Tradiții și Legende

I o r n o r o g u

Înainte de potop, zice că oamenii astfel s'aă impiet de răutate și s'aă datat feliuritelor fărădelegi și desfrânări, ca să-l D-zeu cel Atotrăbdător n'a putut să le mai rabole toate.

de departe, și a hotărât să piardă pe toți oamenii cei răi, și pe tot. Între oamenii de pe pământ era numai Noe cu familia sa, care păzeau în inimile lor frica lui D-zeu, din cauza că D-zeu s'a arătat lui Noe și i-a zis, că va potopi pe oamenii și toate vietățile pământului pentru fărădelegile lor. Tot atunci i-a poruncit D-zeu lui Noe să-și facă o corabie mare, în care să aibă loc cu casnicii săi și cu animalele de dobitoace și de sburătoare de pe pământ și să se scutească.

Când a auzit Noe despre cele ce au să urmeze, s'a apucat de muncă de lucru, dimpreună cu feciorii săi, și a durat mult timp să facă corabia mare, lungă și largă ca să încapă într-însa ei, casnicii săi și toate dobitoacele pământului și sburătoarele văzute până atunci, după cum i-a poruncit lui, D-zeu.

Când oamenii văzând clădirea aceasta pe uscat a lui Noe, se mirau de ea, alții îl țineau pe Noe ca lipsit de toate mijloace și mai mult se mirau oamenii când văzură, că Noe împreună cu casnicii săi s'așază într-însa și că mină într-însa fel de fel de dobitoace și fel de fel de păsări.

Dar încă nu gătise să vire toate dobitoacele în corabia sa, când că au început ploile cele mari și nesfârșite, cari au acoperit pe zi ce merge pământul cu apă.

Și atunci nu încetă Noe cu mînarea dobitoacelor în corabie.

Între rîmase lui încă *Iornorogu* pe afară, care vietate cu toate încercările lui Noe nu s'a dat înduplecată să intre în corabie. Noe îi zise să intre numai dect în corabie, că eată vremea tot crește și toate cele de pe pământ să vor ineca, căci așa a hotărît-o D-zeu. *Iornorogu* însă zise că el nu se va îneca, și va scăpa cu înot. Atunci închise Noe ușa corăbiei, și se făcu mahnire, că pe unul din dobitoacele pământului n'a putut scăpa de la peire. Și peire într'adevăr se făcu îndată tuturor și se aflău pe pământ și *Iornorogul*, căci apele creșteau și se ridicău acumă pînă la piscurile munților. Atunci se scutură *Iornorogu* norocul său prin înot, dar acăterîndu-se în înotul alt din oamenii, oit și din vietățile ce pluteau pe

apă, și prinzîndu-se unii de coarneau lui, alții suîndu-se în spatele lui late, îl cufundară în adînc prin greutatea lui, și toate că Iornorogu era puternic și luota de minune. El nu s'a pierdut atuncea de pe pămînt vietatea cea mai mare și puternică care se numea „Iornorogu“, înecîndu se în apă și n'a reuas nici o urmă de dînsa, ci numai numele.

Dacă Iornorogu nu s'ar fi bizuit prea mult în puterile lui și n'ar fi fost nătîng, intra în corabie, și sămînta lui ar fi rămas pămînt înecă și în ziua de astăzi.

(Comunicată de gospodarul octogenar Petru Pădure, din localitatea Bucovina).

Dimitrie Dăb

De ce cîntă cucul numai pînă la Sinziene (24 Iunie)

— Hm... Domnule... Iaci amuș is Sinziienili iei ș-apoi cîntă acolê n-om măi audzi cucul.

— Ș-apoi... moșule oare de ce cîntă el numai pînă la Sinziene ?

— Apui iaci di ce : Era pi vremea aratului. Sfîntu Petru nu-și ci fel di om era, că numai gatê di arat. Tot ară el și pînă ci-l apuca *Sintihia*, și el abgê începé și mai apuca diu arat.

Pi vremea lu Sfîntu Petrua trale un om, și omulul celălăl dzice *Cucu*. Da ci-ave *Cucu*, ci el amu era om, amu era pi stri. — Da nici cîntaturî frumoasî cum cînta *Cucu*, nu mai gasă om pi lumi si-I stăi-mpotrivi. Da el era și un talhari... fura giti : cai, oi, boi și ori ci-I isă în call.

Era amu pi la Sinziieni, cîn Sfîntu Petrua gatîl di arat pîntru papușoi, și si gîndé si dăi hrîșci. Da *Cucu* iaci dzice : „Măi, ci fel di om îi ș-aista, di nu măi had arat. Iac' o vinit Sinziienili și incl di-amu ari si măi sîntal arat și stii cîti hrîșci. Da las ci i-oi faci-o eũ... l-oi hranî cî pi arat pînă Petrua di araturî.

Și-ș puni-n gînd si furi boi lu Sfîntu Petrua, ci Sfîntu Petrua ave v'o doispridzăci boi. Cum o dzis, așa o și facut, ci nu s-o dus la ocolu lu Sfîntu Petrua și-l ie frumușal boi și...

... I-o dus cini ştii uui, în nişti paduri si nu măi
 Petria di ii, macar si rastoarni pământu.

... dzii, in dzina di Sindzileni, sfintu Petria cată boi si
 la arat; cin colu ie boi di undi nu-s. S-o şi priceput
 nu i-o facut-o fără numa Cucu. Să ie şi si şi duci-ntins

— „Măi Cucule — ştii ce una?” — „Şti dacă mni
 — „Măi nu-ş cini ml-o furat boi, şi eū mai ci-m
 gindu ei tu i-ai luat”.

... di undi Sfinti Petri, da ei-ani si fac eu cu boi; da
 luat, ferlasci Dumnedzău?

... Petria, pi vorbi l-o cunoscut ei el il cel eu pri-
 dziei: Măi Cucule, si-m dai boi, ei eū am si ti puşe.

... Sfintu Petria acasi, lo puşca, şi si duci la Cuc. Da
 lucusi pasiri şi s-o fos suit intr'un copac.

... Măi Cucule nu-m dai boi? — Nu Ńi-i dau.

... Ti puşe măi! — Numa dacă mi-i vidó.

... Cucu tot si da dupa crengi di nu-l vidó Sf. Petria.

... Si nu-m dai tu boi, măă? — Nu Ńi-i dau!

... ei nici tu nu-i măi cinta di-amu'năinti.

... di-atunci o ramas, di nu măi cintă Cucu de la Sindzileni

... ei l'o blastamat Sfintu Petria, pintru ei i-o luat boi.

... de la T. M. Buchilă, în vîrstă de 63 ani, din Tătăruşi,

... (Suceava).

A. FASILIU

Cum se făceau mai de mult cunoscute hotarele

... răzeşi, se vede că în tot deauna au fost pricină, sferă
 pentru pământ; nu de geaba li-a eşit duhul în lume
 e răzeş cu răzeşic, că are un sac de hărtie şi un
 de moşie.

... la cîi-va răzeşi din jud. Tutova şi Fălciu am aflat cum
 cunoscute hotarele în vremea veche.

... inginerul (ce fel de ingineri ori fi fost pe-atunci) după ce
 peticul de moşie a răzeşului, il dădea pe samă. Ră-
 — ba une ori chiar inginerul — dacă el era de cei
 practică, chema la dînsul pe băeŃii, fiecăii ori fetele ce le
 trecînd pe-acolo, şi după ce li arata peatra hotarului,

li făcea cite o moară de cap și li ardea citeva palme de scaparaū ochii.

Băetul, vazindu-se bătut pe sfinta dreptate, așa din vreme se jăluia mai la tot satul, care pe-atunci nu era așa mare ca amu, și cel cu hotarul li avea tot deauna de mărturie pe cel local unde a pus peatra.

— Da de unde știi tu, mă? omule, așa de bine că ai hotarul?!

— Că aici mi-o tras jupînul Ion o moară de cap ce-o pu tot satul.

(Spus de d. I. Chichiță, răzăș în com. Giurcani, jud. Fălciu)

M. LUPAN

Sf. Petrea și lupul

Odată sfintul Petrea¹⁾, chelarul lui D-zeū, împărția mâncare dobitoacelor. Pe toate le chivernisise cu mîncarea, pe toate le mulțemise și amu sta razainat de ușorul de la ușa lui și zicea și se gîndia, că mare-i puterea lui D-zeū. — Iaca într-o zi intru un turziu și un lup șchiop.

— Dă-mi și mie, sfinte Petre, să mînc, că nu mai pot.

— Da de ce intrizezi? Du-te în pădurea ceea, cînd e o eapă cu mînzul ei și mîncă din arnu de din apol și o oacă și jumătate de carne, că ți-i de-ajuns.

Lupul, chita lui; șovile! șovile! tiva în pădure și mîncă iapa toată și pe mînz, de s'o săturat și el gospodărește.

Peste cite-va zile iar vine la sf. Petrea să ceară de mîncare.

— Bine, dihanie urită și spurcată ce ești, eū t-am spus să mînci din iapă numai o oacă și jumătate de carne, că tu mai trăia iapa, nu s'o mînci toată.

— Păi, Sfinte Petre, eū n'am avut cîntari în pădure și am socotit că iapa-i o oacă, și mînzul o jumătate, de aceea am mîncat-o toată.

(Auzită de la H. Popa, din Zorleni, jud. Tutova).

M. LUPAN

1). În ud. Tutova se crede că Sfîntul Petrea, magazionerul lui D-zeū, împărțea hrana la dobitoace în com. Broșteni, jud. Suceava. Sf. Gheorghe, omorîtorul balanțului, care a voit se înghită pe fata împaraturii, o împarțitorul mîncării la dobitoace.

Galbinu de la esle cu nouă căpestre

A fost odată un fiior de împărat. Plecînd să se împlimbe pe împărăție, s'a întîlnit cu o hală de șarpe. Cherit de frică s'a strigat: Petre, Petre, vino de omîară șarpele ăsta; să ceî să scuti de la tata decît pe „Galbinu de la esle cu nouă căpestre”. Omertînd șarpele, a scăpat fiioru împăratului de la hală de șarpe. S'a dus la împărat să ceu galbinu de la esle cu nouă căpestre. Ajuns acolo împăratu l'a întrebat: Ce e ăla, ce cauți pe aici?

Am venit, luminate împărate, să-ți spun că am făcut pe gogonite bine fiulul tău, scăpîndu-l din gura unei hale de șarpe, unde plîngea de o zi și o noapte.

Împăratul, bucurios de astă veste, zise: Ce ceî Petre?

Pe galbinu de la esle cu nouă căpestre. Ce ceî Petre?

Pe galbinu de la esle cu nouă căpestre. Ce ceî Petre?

Pe galbinu de la esle cu nouă căpestre. Să-ți fie dăruț de împăratul. Și luîndu-și calu, a încalceat pe el și a plecat în jos. S'a dus el, s'a dus... pînă la o margine de baltă. Aici a găsit o rață sălbatecă cu ouă; l-a luat ouăle și l'e-a dus la împărat. Împăratul ăsta avea și el de slugă un țigan. Țiganu, de năcaz că Petre ăsta căpătasă așa mare trecere la împărat, a vroit să-l cheardă. Ca se scape de el, s'a dus la împărat și a zis: Împărate luminate, s'a lăudat Petre că aduce pe care a ouat ouăle ăstea. Împăratu l'a chemat la el și l'a zis: Să-mi aduci rața care a ouat ouăle ăstea, că dacă nu le-oî aduce, te prăpădesc. Petre s'a dus și el și plînge... plînge... Calu l'a întrebat: ce plîngi Petre? Ce nu plîng, că afurisitu ăla de țigan a spus împăratului că m'am lăudat eu, că aduc rața care a ouat ouăle-elea și am găsit alaltăeri lîngă balt-aia. Calu-l zis: te încalcecă pe cal și haid. Ajungînd la baltă, Petru a văzut în mijlocu două rate în rînd și a zis calului: Repede-te și prinde-mi pe a din mijloc. A făcut așa! O ea și se duce cu ea la împărat. Țiganul văzînd că Petru a scăpat zdravin, s'a dus iar la împărat și a zis: Împărate luminate, s'a lăudat Petru că

aduce stava sălbatecă din pustietăți. Impăratul iar l-a chemat la el și a zis: Auzi, Petre, te ai lăudat că aduci stava sălbatică din pustietăți? Ba împărate, zise Petru, nu m'am lăudat. Impăratul adăogă: Să o aduci de unde o ști, că dacă nu, eu tot te prăpădesc. S'a dus iar la cal și plinge. . plinge... Calu l-a întrebat: Ce plingi Petre? — Ce să nu pling, zise el, că afurisitu ăla de țigan vrea să-m pue capu. Ia auzi ei-că m'au lăudat eu că aduc stava sălbatecă din pustietăți. Calu l-a zis: Incalecă pe mine și haid. S'a dus acolo în pustietăți, și calu a făcut groapă în pământ cu picioru și a zis: Bagă-te tu Petre aci că, cînd oî necheza eu, vine armăsarul epelor din pustietăți și se pune în marginea groapei. A făcut așa. Armăsarul epelor a venit și a făcut tocmai ce a zis calu. După ce a plecat armăsarul epelor, calu a zis: Ia uite-te stăpine cum e (udult)? — E albu. Calu lu Petru a nechezat din nou mai tare de cum nechezase întăi. Armăsarul epelor a venit și a făcut tot ca și întăi. Calu iar a întrebat pe Petru: Cum e ... stăpine? — E galbin. Cînd oî necheza eu, zise calu lu Petru, eu m'oi repezi ca să-i pui friu în cap, tu să incaleci pe mine și să o iei la picior. Plecînd ei, calu lu Petru îi zise: Ia uite-tă-te în urmă, vezi e ceva? Petru i-a răspuns: — Este un pîlc de brabeti. Mină-mă și pe parte-aia și pe parte-aia, și astea sînt epele armăsarului și unde ne-o ajunge, ne prăpădesc... De abia isprăvi vorba și îi zise din nou: Ia mai uite-te mai vezi ceva? — Văd un pîlc de ciori, Mină și pe parte-aia și pe aia că astea sînt epele armăsarului și unde ne-o ajunge, ne prăpădesc... E... acu mai vezi ceva, îi zise calu. Văd un pîlc de cocori. Mină și pe parte-aia și pe aia că astea sînt epele armăsarului și unde ne-o ajunge, ne prăpădesc. A strins el toate aceste pasări, zicînd că e stava din pustietăți, și ducîndu-le la împărat, a umplut curtea cu ele.

Văzînd împăratu așa a zis: Du-te de le mulge, că dacă nu, eu tot te-oi prăpădi. — Ba împărate luminată eu nu pot, eu să le mulg? Nu, nu se poate. Du-te. El s'a dus din nou la cal și plinge... plinge... — Ce plingi Petre? Ce plingi stăpine? zise calul. — Ce să nu pling, zise el, că ei-că împăratul

le mulg eu epele eștia, și să fcherb laptele cu nouă cară de lemn, pe urmă să sai în lapte.

Petru s'a dus la epe și a luat și calu să-I vadă păcatele.

Cînd să le mulgă, calu a suflat din narea stîngă și s'a pus pe epele de s'a făcut un noroiu pînă în burțile epelor. A suflat și pe narea dreaptă, și a făcut ger de crăpa cheterele. În cît a legheat picioarele epelor pînă în briu. Ia-ți cazanu și du-te să te mulge, zise Petru. S'a dus, a muls epele, a scos un can de lapte și l-a fchert cu nouă cară de lemn. Cînd era să sae în lapte, a cerut voe de la împărat să-și aducă calu acolo. Și l-a dat voe. Cînd s'a dus calu acolo, a suflat pe narea dreaptă și a făcut laptele nici cald nici fchert, cum zise Petru să rabde în el. Petru a sărit în el și a eșit mai feros de cum era. Impăratu și țiganu a zis ca să mulgă și să sae în lapte, să facă ea Petru. A făcut așa și cînd era să sae în lapte a zis lui Petru : Petre, du-te de ad-o calu ca să ne vadă și să ne vadă păcatele. A dus calu acolo. Cînd a suflat pe narea stîngă și a făcut cazanu mai fchert de cum era. Cînd a sărit împăratu și țiganu în el, le a troncănit oasăle de cazan, și a rămas Petru în averea împăratului. Trece prin esle, și nu mai este. A dat o lingură de păsat, și deteai cui m'a învățat.

ȘTEFAN Ș. TUȚESCU

Ursita ciobanului

O dată, hăt de mult, la casa unui gospodar dintr'un sat, pe o zi, și cu sara, un cioban, care venea de departe, de drum, și să trăgea spre satul lui.

Femeea gospodarului era îngreunată, și-și aștepta ceasul feros în toată vremea.

Ciobanul, cum era trudit de drum lung, după ce așteptă, pe o cojocul sub cap, pe-o lăță, și adormi dus.

Pe la clutătorii, iarna, cînd nopțile sînt mari și lungi, auzi pe o vreme un scîrțit de ușă, niște șoapte, apoi niște vâi-

cărătură și peste puțină vreme un plîns de copil mic; femeia gospodarului născuse o fetișcană.

Pentru a nu face suparare casașilor și sfială femeii, ciobanul, întorcîndu-se cu fața la perete, se făcea că doarme în butucul.

Drept moașă fu adusă o babă urtă ca moartea — moașă satului, care zicea tuturoră „măi nepoate“ — și bătrîna era slabă de-și venea să iei cîmpul, numai să n'o vezi.

Ciobanul, deși se făcea că doarme, trăgea cu urechile în tot ce se făcea în casă; auzi cum moașa descîntă pe lehnul de diochiu, auzi cum a frămîntat lut ca să pue la plîns, auzi cum înaintea facerei se făcuse metane lui D-zeu și Maicei-Precista, auzi în sfîrșit cum pe masa de sub iconă se puse și se aprinse 3 lumînări, față fiind 3 pîni, roșcove, străfide, zmochine, o garafă cu rachiu, una cu vin, zahar și toate acoperite cu un bariz; se pregătise „masa ursitoarelor“.

Intr'un tîrziu, cînd slujenia de babă—moașă—își mai făcise din treburi, se puse pe un scăunăș înaintea focului și îl jarindu-l cu un băț, zise celor de față—gospodarul și moașă cîte-va femei:

— Vedeți voi ciobanul ista, care doarme pe laita? El măre să se însoare pînă ce fata ta—și arată cu degetul spre gospodar—n'a crește mare.

Gospodarul și celelalte femei bufniră de rîs, crezînd că babă suguește; dar ea le zise:

— Hai, Hai! veți vedea voi că gura mea nu-I deprinde a spune minciuni.

Femeele, ca femeele, făcură și măi și chef, și spuse pronunția babei și lehuzei, care rîse și ea oleacă, cu toate durerile ce-o chinuia.

Ciobanul însă crezu palavrele babei și începu a-și face tot de-fel de socotele; el se trăgea spre locurile lui cu gîndul de a se însura, căci se săturase de atîta burlăcie, și cînd colea, ia uite ce-I meneste slujenia de babă!? Și-și pune la gînd să facă o șotie copilei — ursita lui după prorocia babei — doar a lua-o naiba.

Intr'un tirziu, cind toti ai casei adormira butuc de truda, cabanul se scoala, isi ie ~~jachila~~, si cum copila dormea infasurata intr'o covatiea la picioarele mini-sa, care atipise si ea doboras, mai lasind-o durerile, o ie binişor, o baga sub suman, o incetisor afară, pune copila intr'un par din gardul ce era in fata casei si pe icl ti-i drumul !...

Afară era frig. Copila, cind dadu de răceală, incepu a tipa. Gospodarul, care dormea cu grija, aude intr'o vreme nişte zgomote si trezindu-se ese afară ; cind colo, ce se vada ? !... In coltul unui par sta acatata copilita lui, care de frig si de tiptit se invinetise cum e porumbrica.

Dusa in casa, copila isi veni in fire, si toti ai casei pricepură peina care facu pe cloban să facă o așa de mare prostie.

Trecuse 16 ani de la intimplarea asta.

Intr'o sară, prin cislegile de iarnă, la casa gospodarului veni un om stătuț, îmbrăcat bine, cu ciubote frumoase, cu suman negru bun pe el, cu mintean mindru, cu cușmă neagră, înfirsit cu om lu toată firea, cum il șade romluțul mai frumos.

Cu el mai venise și niște rude de-ale lui, doi bărbați și o femeie. Omul nostru era cunoscut prin toate satele vecine cu om cu stare, și-I sosise ceasul însurătoarei.

Din unul, din alții, oblicise el că in satul unde altă dată fusese ospatat, se afla o fată voinică, frumoasă, meșteră și gospodină, ca cum chitea el să găsească.

Vremea trecuse. Omului cu fata il arsese casa. In locul ei, cu puterea lui D-zeu, isi durase una și mai si, căci cum a scapat omul la gloată, și norocul o inceput să tragă in gazdă cu el, așa că clobanul, căci el era petitorul, nu putu pricepe unde din cele trecute. — Mă rog, 16 ani il vreme, nu șagă ; copila să făcuse coșcogeamite fată mare, mindră și frumoasă ca o salcină.

Obelos gospodarul că incepe a avea petitori la copila, și tot oamenii stătuți, cu stare și cu pricepere la sfat, căci clobanul, cilt umblase prin lume, pe lângă părăluțe agonisise și slute, puse fata și gospodina să gătească ceva de ale gurei, și pînă să intre in vorbă despre căsătorie, omul ca să-și laude

fata, incepu a povesti tot trecutul ei, pînă și întîmplarea cu punerea ei în par de cătră un cloban, ce-l găsduse în noaptea facerei în casa lui.

Pețitorul, adevăratul fostul cloban, incepu a rîde și mărturisă tuturor că el a fost cel cu pricina.

Riseră cu toții de povestea omului, ospătară bine și făcîră logodna.

Peste 3 săptămîni se făcu o nuntă ca aceea în satul acela de s'o dus vestea prin toate meleagurile de prin prejur, pe pe baba ce prorocise că clobanul nu se va însura de altă copila care i-o spus ea, și pe care n'o luase naiba, o făcîră mai mare peste găluște.

Nunta și cheful o ținut 3 zile și 3 nopți. Ei s'o vîntă mult și bine și cu ei m'aș fi bucurat și eu, de-aș fi fost pe acolo.

(Spusă de mama, în Spătărești, jud. Suceava).

M. LUPESCU

C î n t e c e

408. Di-ar ci dealu de mohor am doru di la doî frăț ;
n-aș măi ducî-atita dor, bati vîntu pintră munt,
da așa-i di scîntenți și-m dă sfa(t) di la parinț ;
și duc dor di-o măleuliț. bati vîntu pintră flori
Bati vîntu pintri bradz, și-m dă sfat di la surori.

(Auzit de la Vasile Buțuraș, de 70 ani, din Tătăruși, jud. Suceava)

409. Oltule, pi malu tău și capiti di voinici ?
crește-ar iarbi și dudău. Moldova-i cu peetriceli,
Oltule, cîni turbat, puiu traești cu jăli.
ei vii mari 'nveninat ? Da di-ar ci Moldova-n orin
orî la munti ti-o ploîat di trii orî pi dzi m-aș duce
di-aducî capestre de cai murgî la puiu mneû cel dulce.

(Auzit de la V. Buțuraș).

110. Floricii floari-albastrî
 ce tu bati la fereasti,
 ce nu-s fati, nici nevasti.

Floricii di pi şăs
 ce am cunoseu di pi mărs,
 ce tu mărsu leganat
 ce covintu traganat.

Ce flori pi laz în sus
 ce tu cu mina li-am pus.
 Ce tu am pus cu giuramînt
 ce tu iasi dim pamînt.

Floriama liliac
 ce tu intina cu cerdac
 ce tu lelea pînî-m prag,
 ce tu sulpan negru pi cap.

(Auzit de la Pintilie Huţanu de
 la sat, din Tătaruşi).

111. Frundzi verdi iarbi neagri
 ce tu, ce tu, ce tu.

Ce tu di uegustorî mari
 ce tu am toemit saceratoari.
 Ce tu dztua pîn' la prîndz,
 ce tu lacramă di plîns.

Ce tu cerat pim su sarî
 ce tu scu-ă pi plaî la vali,
 ce tu tulnit cu badea'm cali.

Ce tu mă badiçi calari.
 Ce tu dragu badi ti-aş lua,
 ce tu amî murgu dintr'o gioi
 ce tu ti duci pi-amîndoi.

Ce tu mă badiçi calari.
 Ce tu dragu badi ti-aş lua,
 ce tu amî murgu dîntro mart
 ce tu tu duci pi doi frat.

Ce tu mă badiçi pi murg,

sara undi-I poposi
 costta mni-oi despleti
 şi cîmpu c-a otagi
 şi murgu ti s-a hrani.

—E-mă badiçi cu tini
 di ti-t ruşni cu mini
 fă-mă brîu pi lingă tini;
 di t-a paré brîu greū,
 fă-mă lumnini di săū
 şi mă puni'm sinu tăū;
 ce sara di-a însara,
 eu bini t-oi lumnină.

Tot ti duci, badiçi, duci,
 pîn'ci-I întra rob la Turei,
 şi s-audz cuci to cîntiu
 paucei samanîn
 pauniţli grapin,
 şi cloara cu grapa'm spati
 ducîn la plugari bucati.

Şi iar si ti duci
 şi si ti'nsori di noaū ori
 si faci noaū ficiori
 şi la urm'o copiliţi,
 si ti scoati din tevniţi,
 si ti poarti di minuţi
 si-t dai api din cocîi.

Tot cu-atita si nu ciî
 si-t faci noaū patureli,
 si dzacl anu şi patu,
 şi cu fata la paretî
 pîn'ci-a treci os pim os
 şi carnea di pi tini glos.
 Şi nici cu-atita si nu ciî,
 si umbli dim sat im sat
 şi s-aglungi şi-m satu mneū,
 si ti mailues şi eū :

e-o cojti di malai
uscati di noaui ai.

(Auzit de la baba Parasca de 60
ani, Tătăruşi).

412. Frundzi verdi di-aluniei,
lelicî, lelicî.

nu-ţ măi dzic nimnicî.

Vremea nvremuesti
cămeşa'mni răceşti ;

din streşni peici
straili-m strici.

Lelicî, lelicî.

nu-ţ măi dzic nimnicî.

Sara pi ulita mnicî

nu-ţ măi dzic nimnicî.

Sara pi ulita mari,
eş la primblari

fără luminari.

Lelicî, lelicî.

nu-ţ măi dzic nimnicî

pin Duminiî,

cin oi vini

şi ni-om dispartî ;

şi eū m-oi duci, n-oi vini

şi tu tari mi-I dori,

mi-I cata. nu mi gasi.

Frundzi verdi di doi nucî

tu ti duci, badi, duci ;

du-ti, du-ti şi măi vini

nu mă măi lăsa străini.

Străini si n-am pi nimi,

nimăruî nu-I estă unili.

Orî e-mă badi şi pi mini

şi ma du acolo cu tini.

Di ti-I ruşini cu mini

fă-ma briū pi lingi tini ;

di ti-I ruşini cu briū,

fă-mă lumnini di său

şi ma puni-m sinu tău.

Sara badi uni-I sta

eū bini ti-oi lumnina.

— Te-aş lua, drag', lua

da mni calu tinereî

debge mărg eū pe el.

— Daci, badi, nu mi-I lua

eū pe tini ti-oi blastama

si ti duci badi cu anu

şi si ti tilneş cu amaru

nicî cu-atita nu ti-oi lăsa,

tot ti-oi măi blastama ;

si ti duci, badi, măi tari

si ti-agîungi vin cu ploa,

şi calu s-a potieni

şi pi tini ti-a trinti.

mîna stingă si t-o fringi

şi cel dreapti si t-o rumpl,

si ţii friu cu dinti

si mîi calu ca muţi.

Nicî cu atita nu ti-oi lăsa,

tot ti-oi măi blastama ;

si ti duci, badi, duci

pin ci-I da di plug di cocostreî

cocostreî cornarin

şi cocoară buimărin.

Nicî cu-atita nu ti-oi lăsa,

tot ti-oi măi blastama ;

si ti duci, badi, duci,

pin ci-I cadé rob la Turci,

cu grumazu in lanţugi,

cu mînilî in cătuş,

cu peicioarili'm butuci.

Da di-I vidé el ți-I bini
 și aduci aminti di mini,
 da di-I vide el ți-I rău
 și ți el ti-am blastamat eă.
 și ti-ntorei badi'napoi,
 și ai faci noauă ficioari
 și a dzăcea oară
 și faci o ficioară.
 și ai dzaci dzăci ani di boali,
 și dzăci cîn s-a'implini
 în atunciă el-l muri
 și fata ti-a pomini.

(Auzit întocmai de T. V. Ipate
 la 108 ani, din Tăturuși).

A Ciri (a Kirel)

113. Pi Duntri-n glos
 la un târg frumos
 cîn el-nearca
 și și ibrișin
 portav di cel bun,
 portav și matasi
 din Tăligrad scoasi?
 Harap negru și budzat,
 putrid di bogat,
 negru și ciudat,
 și cu soldzi ca di crap,
 cu musteți ca di rac.
 și cîn si-nturna
 în el și Cira.
 —Ciro, Cirolini
 nantl cătălini
 rumini călini,
 mergi tu după mini
 el ti-o ține bini;

și eă el ț-oî faci
 cuști-mi bolduri
 lăsati-n șolduri,
 și el ț-oî așterni
 parali mărunti
 pi șirmi cusuti;
 și la cap ț-oî puni
 un burduv di galbini,
 galbini vinitiei
 cari nu-s pe-ici.
 Da Cira o dzis:
 —Harapi, harapi,
 tu eș negru și ciudat
 și cu soldzi ca di crap,
 cu musteți ca di rac,
 cu oci boldiți.
 cu dinți rinjiți.
 (cîn catai la dînsu
 nu-ț măi țineț risu),
 la tu mi-I lua
 și tu el mi-I duci
 în țara hărăpasci.
 Hărăpoaicili
 ca șărpoaicili,
 surorili tali,
 cumnatili meli,
 s-or faci-a mă cinsti,
 da nu m-or cinsti,
 el m-or otrăgi,
 și ți giaba ț-a ci,
 numa cît mi-I omori.
 Harapu cîn audzi
 mîna la brîu ț-o punci
 și-n caicu mni-o zvîrle
 pi Dunări-n glos făcē.
 Multl vremi nu trecō,

fratili Ciri viné:
 cel măi mnic și măi vonic,
 și din gurl ei striga:
 — Ciro Cirolin,
 nanti cătălin,
 roși călini —
 sora noastî bunî:
 deștîde-m poarta
 și-m bag averea
 bat o pustîla.
 Măicî-sa îșă
 din gurl dzicé:
 — Dragu mamî Costantin
 cel măi mnic și măi vonic,
 Cira ț-ar răspundi
 da n-ari di undi,
 ei pi Cira o luat
 harap negru și cîudat,
 putrid tari di bogat,
 cu oci boldit,
 cu dinți rinjit.
 (Cin catai la dînsu
 nu-ț măi ținel risu).
 Costantinu e-o strîgat:
 — Nu-m spuni cu gura
 ș-arati-m cu mina
 unî-o dus pi Cira.
 E cu mina-l arata,
 el caicu discărea
 și-n caicu s-arunca
 Duntrîa'n doaui taia,
 cu oclana ei-m oclé
 di diparti mni-l zaré;
 el caicu mni-l silé,
 Doamni-n scurt mni-l agîungé!
 Cira unî-l vidé

și-l și cunoștē
 din gurl dzicé:
 — Frati Costantini
 hai măi tari, hai,
 tai harapu
 și-m scoati capu.
 El harapu mni-l tăē
 și mul bini cuprîndē.
 — Olio sorioari
 nu ti supara,
 eū ti-oi marita
 dupa hara(p) bălănel
 si samint și tu cu el.
 Mina-l sāruta
 oci-l laerama:
 — Frati Costantini
 eū cit oi trāi
 tot ti-oi pomini.

(Spus de T. Mihai Buchila, de 40
 ani, din Tătăruși. Il știe de cînd e
 mic, de la moșul său Toader Clipsea)

414. Frundză verdi di măr dulci
 punî-oiū șăua și m-oi ducl,
 și vidom cini m-a plîngi;
 di m-a plîngi cineva
 eū am loc di-a mă-nturna;
 da di nu m-a plîngi nîmî
 ș-acolo-l țari și lumi:
 frați și surorili
 gradina cu florili,
 stratu cu garofili.
 Ș-am audzi dim batrîni
 e-așa-l rău pin straini.
 Am audzi și nu cred
 pîni n-oi umbla si vād.

414. Plina cu hamei..
 nu-s eu frați mnei !
 Plina nice pre,
 nu-s la țara me.

(Auzit de la Vasile Băbălău,
 74 ani, din Tătăruși. El l-a învățat
 de la un alt mosneag Grig Că-
 puzan, mort 1894 în etate 107 ani.

415. Frundzi verdi lem di nuc
 tot vremea și mă duc
 în țară străină
 tot nu cunos pi nimi.
 Frundzi verdi lem domnes
 în frați și ma tilnes,
 în frați cu surorile
 și țar bini li-a păré.
 și eu mini-or sfatui
 totma mni-or racori,
 și țari-l arsi și stricati
 și înguratati;
 și n-am avut nice o parti
 și m traiescă batr-un frați;
 și m singur ei traesc
 și potrbili mă sfadesc
 și mtru ei traesc.
 și țări, și n-am eu cini;
 și m muri, moartea nu-m vini.
 și m știu clasu cin a ci
 și m bini m-aș găti;
 și la drum ei m-aș găti
 și la drumu ducători
 și m apoi ni-ntorcători.
 și m țari măi fielor
 și m-oī duci, n-oī vini
 și m țari mi-ț dori,

mi-ț cata nu mi-t găsi.
 Ceva di-aț măi sfatui
 inima v-aț racori.

(De la Toader V Ipatî, de 109
 ani, din Tătăruși).

416. Verdi, verdi și țar verdi
 nimi-n lumi nu mă credi,
 numma Dumnedzăi mă credi.
 Jălui-m-aș și n-am cui:
 jălui-m-aș codrului.
 codru ari frundza verdi
 și pi mini uu ma credi.
 Jălui-m-aș cîmpului:
 cîmpu ari peliniți
 nicei la dînsu n-am credinți.
 Nîagri-s, nîagri pi obraz
 di străini ei-am ramas.
 Nîagri-s, nîagri și patati
 și din părint dipartati.
 Trec um podișor di-alamî,
 rău îi doamni făr di mamî;
 trec um podișor di pelatri,
 rău-i doamni făr di tati,
 trec um podișor di fiorî.
 țari-l rău făr di surori;
 trec o luncuți di bradz,
 doamni rău-l făr di fraț.
 S'apu foai trii aluni
 cini dzici ei ni bini
 muti-ș casa lingi mini
 și vadî eit mni di bini.
 Și bei paharu mneū
 și tragi eit-am tras eū.

(Auzit de la Grigore Bugină
 de 46 ani, din Tătăruși).

417. Frundzuliana trii zmfnceli
 coale-n vali-m prundureli
 rasar, maiol, doaul steli,
 parci-s doaul suroreli.
 Cel mnică așa dzicé:
 măicuță m-aș marita.
 Cel mai mari așa dzicé:
 taci soră nu mai ofta
 ei pi rin ni-om marita,
 una-n sus pi futova
 una-n glos pi Craiova.
 Di cît soră, pin străini,
 măi bini pi-om gar di speini,
 ei di speini ti-oi scutura
 da di străini nu-I scapa.

[Auzit de la Vasile a lui Toader
 Frij de 32 ani, din Tătăruși. El îl
 știe de la mama lui Ruxanda lui
 Ion Negri, de 60 ani].

418. Frundzuliana trii zmfnceli
 și su nori și pi su steli
 treci-n stol di rînduneli;
 nu știu-I stol di rînduneli
 ori mil) sin surori di-a meli.

419. Frundzuliana stuh di balti
 bati vînt și ard in soari.
 Lasî vîntu si ma bati
 și soarili si ma ardi,
 ei siguri-s ginovati
 ei m-am cerut maritati:
 di barbat si ciu mustrati
 și di soacri blastamati.

420. Frundzuliana odolice
 tati lumla'I dîtr'on nîm
 numa eū pi nîmi n-am.
 De-aș avé pi cine-va
 ar vini și m-ar cata
 și sara și dimineata.
 Lung li drumu și cotti,
 nu pot mergi di urti.
 Mari-I dîalu'n Garalea
 da-I măi mari doru mîni.

(Auzit de la Th. S. Gorbac
 de 45 ani.).

421. Foailiana pai sacari
 la Focșani intri hotari
 este-un nuc cu frunza saci
 și strîn(g) cucu di pin saci
 și cînti di si omoari.
 S'așă cînti di frumna
 di darmi crengili'n glos.
 Da un cuc cu coada sacari
 ardi-l focu bini cînti,
 eș draguti di-l asculti.
 Da asculti-l pustia
 ei mî-o rapus soștia.

(De la T. Simion a Gorbac)

422. M-o facut malca nîm
 si ciu tati di-aglutori,
 si scot boi din ocol
 și si-I pun la plugușor
 și si ma due la ogor.
 Doaul brazdi e-am brațel
 potira m-o'neunglurat
 și-ntr'on scurt m-o și logor

1). mil — mai.

în gâlnili cot la cot
 în frîngiea pus' n opt
 în coaste m-o luat.
 căpitani Solomoani
 în bobori din dial în vali
 în scoati din catani.

(De la Th. S. Gorceoaea).

423. Frundzi verdi di-aluniei
 scârbi mă mininei;
 scârba di nu m-ar minca,
 scârba ei fața ca ruja,
 și inima ca pînă.
 în scârba ei ma mininei
 tu-m esti vesticziti,
 scârba-i arsi și fripti,
 în scârbi ma mininei.
 în frundzi verdi di-aluniei
 și mă strîgi pulca-n lunci
 și taet-om pul ș-o curei:
 în puiuli di mininei.
 — Măcar tai ș-um boboc,
 și mininc, mincare-ai foc,
 și ai fos plîul di noroc.
 și mă audzi și ti știu
 și port otrava la briu
 și în omori omu di giu.
 și mădzîșoara sălcioari
 și în pululi ori ti scoali,
 și măie-m viu pețitori
 și abla. Duminica
 și mă dzî todeauna.
 și mă mai da di m-oi scula?
 și mă di caș di la crăciun,
 și mă di muri-m postu mari,
 și mă di glăți-m primavari.

Prost măi es, nu ti pricepei;
 boț di caș și fața ta,
 cir di muri-s oci tăi,
 sloi di glăți-I inima ta
 ei ti temni ei tî-oi lasa.
 Ș-apu : Crijanco, Crijanco
 dalbă Morosanco,
 of, dalbă și-I fața
 cum și helgila.
 Șadzîn la părău
 n-ai vazut om pul a mneș?
 Di l-oi ei vazut
 nu l-am cunoscut.
 Statu, statu lui
 umbra bradului;
 mustețili lui
 spicu grîului;
 fetișoara lui
 spuma laptelui;
 sprîncenili lui
 pana corbului;
 oșori lui
 ca doauă cîri di muri,
 coapti la paduri
 coapti la racoari
 ni-agiunsă di soare.

(Anzit de la V. Băbălău, de
 71 ani. El zice că așa s-a cînta pe
 cînd era el în vremea lui băetanaș
 „nu fleacuri de eș di acum“.)

424. Badia și Baduleasa

Atunci Turci cîm veniri
 și din gură ei strigari:
 — Baduleasi cei frumoasi

cu statu di g'upineasi
 cu oci di curvî-altasi,
 undi-mni esti Badia taŭ ?
 Di-l in tir(g) la carni grasi
 du-ti dzi-l si vii-acasi ;
 di-l la gii,
 dzi-l si vii ;
 di-l in eramî,
 meri şi-l clamî.
 — Nu-l în tir(g) la carni grasi,
 i-'n camari mor(t) di bat.
 Da turci cin audziŭ
 şi la Badia ci mni intrari
 şi pi Badia mni-l lega
 tó la stilpu hornului
 la duhoarea focului ;
 şi of ! cu mni-l mări bate
 cu coada corbaciului
 pi fața obrazului.
 Da di la o vreme l-o lasat.
 Da şi Badia e-o strigat :
 — Băduliasî cei frumoasi
 cu statu di g'upineasi
 cu oci di curv-altasi,
 e tu tirgu di-alungu,
 pin ci-l da di Neculce
 ci el doarmi'ntri curve ;
 una-l peiseŭ,
 una-l musci,
 una cu gin mni-l stropceşti
 fetişoara ruminesti.
 Na ceita di la mini
 şi du-ti in cei camari,
 şi é galbinî cu poala
 şi ti fă a-mpceleca,
 ci tu galbinî ŭ varsa,

doarî turci s-or uita,
 şi eŭ ci m-oi dizlega.

(Auzit de la Ştefan a Lupuleŭ
 de 26 ani).

425. A duşmanului

Frundză verdi pār amar
 şi mă bá di-o dzi, di-om au
 şi fac pelinu dzahar,
 şi dzaharu tó dzahar
 şi pelinu tot amar,
 şi duşmanu tó duşman.
 Atunci ŭ faci strainu frati
 cin a da din peiatrî lapti,
 şi straina sorioari
 cin a pocni puşca goali.
 Da duşmanu... te-l-aş
 nici in easi si nu-l laş,
 ci duşmanu sarmanu
 vre si-ŭ mininci capu.

(Auzit întocmai de la V. Ju
 bălău de 71 ani. El l-a învăţat,
 cînd era mic, de la alt moşneag
 numit Neculai Maftei).

436. In nijlocu codrilor
 tipî pui corghilor,
 nini'n lumi nu ni-l credi
 di cât fata craiului
 din țara Banatului;
 vai ! puilor, ci tipat,
 ori vi-l foami, ori vi-l săti
 ori vi-l dor di codru verdi
 Nici nu ni-l foami,
 nici nu ni-l săti

Alci nu ni-I dor di codru verdi.
 Tu o zbură corghi bătrîni
 Tu ramas pui străini.

(Auzit de la Saveta lui Gh. Prucanu, din comuna Broscăuți, jud. Durohoiū).

427. Frundzi verdi di doi fragi
 di s-ar lua dragi cu dragi
 b-ar mai fi frundzi pi fagi
 di iarbi pi su copaci.

Di la noi, dumbrava'n gîos
 mergi-on voinicel frumos.

Di la noi dumbrava'n vali
 mergi-on voinicel calari.

Cu cal murg, porumbăcel
 da mă maici după el;
 mult îi nant și supțirel
 parel-I tras pintr'on inel.

—Draga mami nu ti duci
 el ti-oi scalda'n lapti dulci.

C'aceala-I voinic Jitan
 pisti-o sull căpitan,

elți feti-o fost in Jit
 lăti-o ramas cu copkil.

(De la baba Profira de la școala
 „Vasile Lupu” din Iași).

A Șoigului

428. Sus la nantu muntelui
 la stînile Șoigului,

pi la mnedz di mnedz di noapti
 bucina ciobani di moarti.

Șoiguleasi cei frumoasi
 cu statu di glupineasi
 cu oei di curv'aleasi.

—Scoal' Șoigule, nu durmni,
 el pi la mnedz di mnedz di noapti

bucina ciobani di moarti;
 nu știu cîrdu'o rătăcit
 ori haiducii o năpădit?

(Da el o dzis cîu s-o tredzît):

—Așa bucinî ciobani
 cîn să strigu la mîncari.

Cioban mai bucin'odată.

—Scoal' Șoigule nu durmni,
 ori cîrdurile-o rătăcit
 ori talhari o năpădit.

Șoigu el s-o desteptat
 și la grajdul mîi-o plecat,

și pi murgu l-o'nșat
 și la stîni el mîi-o plecat.

Mărgin calea'n glumatati
 murgu rancedzăr'odati.

—Haidi, haidi murguleț
 ei pustila măi rancedz
 și nimica nu măi vedz.

(Iar murgu o grai cu dînsu):

—Incet, Șoigule, cu scările
 el și-I rapuni dzilile.

El din scări e-o măi îngăduit
 da amu locu era departat
 și dzlua cîu s-o aflat,

la stîni cîu o agluns
 dzlua mari s-o facut,

stînili era pradati

și ciobani legați spati la spati
 coati la coati legați
 di haiducii infercați.

[De la V. Băbălău, de 72 ani.
 L-a învățat de cînd era copilăndru
 de la moșneagul Gr. Cășuneanu
 mort de 2 ani, în etate de
 109 ani].

429. Frundzi verdi di-alior
 m-o facu malea ficlor
 si ciu tati di-giutorl.
 Ş-am scos boi dim ocol
 si plugu di su şopron.
 boii ei l-am inglugat
 si la plugu e-am plecat ;
 doüt brazdi e-am arat
 si la oasti m-o luuat.
 Frundzi verdi poami giu
 to m-o dus in meliiti.
 frundzi verdi di doi nucii
 to m-o dus in supri Turei
 pista api, pista munt
 parinti ca si mni-I uit.
 — Du-ti, du-ti si mai vini
 ei mni tari mni mni
 ei ti duci in tari strani
 uni nu cunoş(ti) pi nimi.
 OI, lung il drumu si steret
 mul ma ul(t) si nu ti vad,
 si ma uitu pi ferlasti
 si ti vad viin acasi,
 si ma'nvet tu, ci-oi mai faci
 ei to singur mai traesc
 cu scirbili ma sfadesc.
 Si uritu mni-o vinit
 eu la tini m-am gin(d)it
 si jalla ei m-o gatit;
 tu la mini n-al vinit
 ceva si ei sfatuit.
 Tari greu e-am mai trait.
 Cin as sti e-al mai vini
 drumu ti l-as zugragi,
 cararuşa t-as pligi,
 di la mini pin' la tini

ca si meri la rai cu bini,
 ş-aş plati si parastasi
 ca si meri la rai cu paci.
 Frundzi verdi lemn uscat
 tari rau te-I suparat
 si te-I dus si m-al lasat,
 di zbuclum si di nacaz
 cu lacramili pi obraz.
 Frundzi verdi lem(n) suft
 bun cas'al pustit,
 si pi frat ei i-al urit.
 frumusal mni ti-al gatit
 si la drum e-al pornit,
 to la drumu ducatorl
 si-napoi ni'ntoreatorl.
 Frundzi verdi tarbi grasl,
 di cin te-I porni di-acasi
 inima mni-l fripti, arsi,
 nici mincarea ei nu-m plac.
 Citi mincari-am mincat
 cu lacrimi amesticat.
 Frundzi verdi rug si murl
 cuculi di la paduri
 duti la Georgi si-i spuni
 ei cu mini te-l ilnit
 si eu ei t-am poruncit
 si m trimati ceva'mseris
 ca si nu mai ciu scirbgit.
 Frundzi verdi di mar dulet
 si sti bini ei m-oI duci
 tat raspunsu t-oi aduci,
 ei cu dinsu m-am ti'nit
 si cu dinsu m-am sfatuit.
 El din gur e-o grai :
 — Cuculi di la paduri
 duti la tata si-I spuni

el unii tari mni bini,
el baeti ci-m traesc

cu frați măi sfatuesc
cum în lumi si trăesc.

(Acest cîntec l-am auzit și scris din gura lui Th. V. Ipatî în vîrstă de 108 ani).

AL. VASILIU

Cana-Galileei

La nunta ce s-o făcut
în Cana-Galileei,
fost-a și Isus poftit,
Cana-Galileei; 1)
Isus și cu Maica-sa.
Săzînd la masă și blind
băutura ne-ajunzînd,
nimene nu cuteza
pe Isus a-l întreba.
Numai Maica-sa o cutezat
pe Isus l-aî întrebat:
„O fiul meu prea dulce
„băutura nu ne-ajunge“.
Iar Isus o poruncit
căse vase de-aî umplut,
căse vase
pline, rase!

să fie de-ajuns la masă.
Isus le-au blogoslovit:
apa-n vin s-o prefăcut,
ș-aî dat întăi nunului
să guste vinu de bun.
Iar nunu dac-aî gustat
cu glas mare au strigat:
„Dar această băutura
„de unde fusé așa bună?“
Dar nimene nu știé
numai Isus cu slugile
care-impluse vasele.
Ș-această masa frumoasă
fost-aî la Zilot în casă 2)
Și de-acum pînă-n vecie
amin la toți să vă fie
și nouă de veselie.

(Cules de la Prouteasa Paraschiva Grințescu, de 72 ani, din Drobeta, Suceava).

M. LUPESCU

1). După fie-care vers se repetă: Cana-Galileei.

2). Acest cîntec se spune pe la nunți, pe la mese mari, de cel ce-l știu. El e o prescurtare și versificare a Evangheliei ce se cîntă de preoți, cînd se cunună cine-va

Spicuirî din „Curierul de Iassi“

din timpul cînd era redactat de Eminescu.

Se ştie că Eminescu a redactat ziarul „*Curierul de Iassi*“ de la 1876 pînă la 1878. Parte din articolele lui publicate în acest ziar, au fost scoase în două broşuri de către fraţii Şaraga, în colecţiunea lor. Toate articolele sînt neiscălite, dar foarte lesne se poate vedea că sînt scrise de Eminescu.

Răsfoind de-a măruntelul colecţia „*Curierului de Iassi*“, din anii 1876-1878 (în colecţia cercetată de mine lipsese însă N-rele 9, 102, 103, 104, 106, 107, 124, 127, 130, şi 134) am găsit articolaşele de mai la vale, privitoare la literatura populară, de care Eminescu se interesa mult. Cred că fac bine dîndu-le din nou la lumină, mai ales că acest ziar a devenit foarte rar.

G. T. Kirileanu

O tragedie ţigănească

Între mai mulţi prăşitori ţigani, care lucrau cu nevestele împreună pe o moşie din ţinutul Cahulului, se aflau doi în împrejurări foarte deosebite. Unul avea nevastă frumoasă, altul urită.

Cel cu nevastă urită putea să cînte:

Cît îi ţara şi lumea
 nu-i nevastă ca ş'a mea,
 cu cînpa cea de vară
 se joacă cîni pe-afară,
 cea de iarnă-o bagă'n tău
 şi mă pune s'o scot eu.
 Untura-î pe podişor,
 capu ei cît un cuptior;
 untura-î pe căminită,
 capu ei cît o căpită;
 acum i-un an încheiat
 de cînd nu s'a periat

și la umbra capului
 șede turma satului.
 Ce haz am să merg acasă,
 cînd n'am nevastă frumoasă ?
 String în brațe-o mîhăndeață
 și sărut un sloiū de gheață.

De ce s'a fi gîndit și el:

Să rămîn vițel minzat
 lîngă cel ce s'o'nsurat,
 că bărbatul aū fîmei,
 doar nu m'or lăsa să piei.

Noaptea, după ce se culcară toți, danciul îndrăgit foo de
 nevasta cea frumușică, gîndi:

Pentru ochi ca murile
 ocolii pădurile,

pe cînd încet coata celor ce dormeau și se duse lîngă nevasta
 aceea. Aceasta gîndind că este bărbatul său, nu zise nimic.
 Dar îndată ce băgă de samă că nu este bărbatul său, s'a
 scutit stînsă de acest abuz și l-a pîrlit pe nocturnul Cicisbeo.
 Aceasta, a fi gîndit el în sine:

Cine dracu-a cunoscut
 grădină fără cărări,
 dragoste fără muștrări,
 grădină fără pîrlaz,
 dragoste făr'de năcaz....

și aștepta cu oarecare neliniște explicația cu bărbatul legiuit.
 Acesta începu să-l mustre și să-l zică, că i-a siluit nevasta.
 Danciul răspunse că a fost cu a ei voință. Atuncea bărbatul
 ridică sapa și-i crapă capul cu ea și astfel se plîni tragedia,
 asupra căreia Curtea cu jurați va avea a hotări. De se în-
 tîmpla istoria asta între franțujii noștri, atunci am fi avut a
 înregistra: 1) o dispărțenie, 2) un duel în care bărbatul legi-
 uit cădea mort, 3) căsătoria între Cicisbeo și cueoana vădu-
 vită. Dar atuncea unde ar fi deosibirea între o tragedie țigă-
 nească și una franțuzască ?

(Curierul de Iași, 1876, No. 79).

Tălcuire bisericască a obiceiurilor de la țară.

Intr-o veche „Invățătură părinților duhovnici” al cărei an lipsește, găsim la capăt o ciudată tălcuire a obiceiurilor pământului. Istoricii noștri vor găsi că aceste tălcuiri clericale sînt de o origine tot alt de grea de constatat ca și obiceiurile bune, dar fiind atît de curioase le așezăm aicea, precum le găsim și în limba, nu fără fatmă, a originalului.

1). Dumnezeuii *limbelor* elinești era foarte mulți, dintre care unul era anume *Përum*, carele se numea al focului, că și în mîna lui ținea o piatră scumpă, ce după felul ei lumina și jaraticul. Încă și foc deapururea ardea înaintea lui. Iară în chinătorii lui făcea focuri și se petrecea preste dînsele, închipuind cum că s'ar da singuri pre sine jertfă acelui *Përum*. Aceleaș închipuirii fac și unii din creștini pînă în ziua de astăzi, adică *focuri în băi în ziua de jozi mare și se petrec peste dînsele*; însă neștiind ei ce închipuiesc.

2). Alt idol era, ce-l zicea *Lădeo*. Pre acesta îl avea Dumnezeuul *vesetilor* și al *bunei norociri*. Acestu-l (sic) aduceau jertfe cei ce avea a face nunți și veselii, pîrîndu-li-se că cu ajutorul lui Lado (sic) își vor cîștiga veselia frumoasă și viață cu dragoste. Asemenea și aceasta o *cîntă creștinii pe la nunți*.

3). Mai jertfea unei dintr'acei închinătorii de holi și apelor adică bălților și isvoarelor. Decî unde era apa aproape el se aduna odată într'un an și se arunca unii pe alții în apă. Iar unde era departe, își turna apă pre dînșii unii altora. Aceasta acum și la unii din creștini vedem făcîndu-se, adică *a doua zi după Paști*, numindu-se *trasul în vale*, dintru care „tras în vale” prin îndemănarea diavolului se fac multe *afecti*, gâlcevi și bătăi.

4). Alții avea alt Dumnezeu, ce-l zicea *Coleada*, cari se adunîndu-se la praznicele și zborurile lor idolești, cîntă închinînd pre acel *Coleada*, pomenindu-l de multeori numele. Și aceasta o vedem că se ține la unii din creștini și pînă astăzi, că primesc spre *ziua nașterii lui Hs.* de le cîntă *ganul* în

Tîful acestor cîrți e următorul: *Sinopsis*, adică *Adunare de nunți* în zilele care acum sînt s'ar ține în zilele acestea chip. În zilele pre multă vreme Domnului nostru în Scutul Ghica Vărad. Ce ostenește și foarte chelburile în pre-ispitului lui. În zilele de *Mulomna* ~~în~~ *Kir Jacov*. Jan. 1754. vezi *Spomenik* din 1904 vol. VI pag. 101

ându-se *colindători*. Și încă mai primesc la casele lor *Turca* și *Brezata* avind cu sine și măscăriciu ghiduși, carele coborîndu-ș fata sa zice cuvinte urite.

6). In cetatea *Rodostol* aproape de apa *Istruici* in vremea închinătorilor de idoli se afla un idol anume *Cron*, adică *Dumnezeul morților*, care acela era un ôlin mort, intru care coborîndu-se diavolul de multă vreme, îl ținea neputred. Căruia îl jertfea rătăciții intru acest fel, adică de-și bătea capurile sale pînă la sînge, chiuea, și toată alta fără de lege făcea. Cu sîngele ce-ș vărsa, închipuia cum ea cu sînge easte în via (pentru-că arăta rumen la față); iară fără de lege ce-o făcea, zicea că nu o vede Cron căci ține ochii închiși, niel vede strigările, căci este mort. Așa și acum creștinii fac pre la morții lor, stringîndu-se clacă de nebuni, de-și bat spatele cu lopeti, chiuese, joacă și alte multe ghiduși fac, care idoli a se mai serie sau a se pomeni nu se cuvino.

7). Alții cinstesc pre un idol anume *Cupal*, pre carele îl numea al rodurilor pămîntului, căruia la pîrga săcerisului la ora și a lor însemnată îl aducea jertfă, adunîndu-se bărbați și muieri. Impletind cununii de burueni, de-ș punea in cap și se întingea cu ole. Unii din bărbați se îmbracă in haine muerești, și putînd ei juca mai răsfatat de cit muerile, să poată înaintea pre privitori la toată pohta spurcată... Așa jucînd și strigînd, adese ori striga, Cupal! Cupal! Această urlă închinătorii și pînă acum se ține aicea in țara noastră pre la unele orașe și sate, de se îmbracă bărbați in haine muerești și se cununesc *Cuci* sau *Caluceni*, făcîndu-și cununii de buruene: unome de pelin; iar cei ce nu joacă, pelin tot își pun in brîu. Alții iarăși fac altă izvodire drăcească. La vreme de săceta în om cu pielea goală, înșirînd burueni verzi pe ață se'nfășură de sus pînă jos și pe cap pune cunună. Jucînd pre la case, aruncînd toți cu apă intrînsul, închipuind cum că și de la dînsul apă cer, adică ploae. Prostimea se înșală la acestea făcînd cum că ar lua vindecări de toate neputințele sale prin *înșurarea cucilor*, iara *Păpălugă*, c'ar avea putere să poruncească uorilor să ploae. Precum cred credincioșii că prin a-

tingerea sfinților Apostoli s'au dat vindecării celor bolnavi, așa și acum s'ar da prin călearea spurcatelor picioare ale Cneilor (și aceștia cei mai mulți sînt țigani puchioși); și iarăși precum Ilie prorocul ați pogorit ploae, așa ar putea și acel măscăriciū înșălătoriū Păpăluga ca să pogoare ploae, cînd ar vre.

(Curierul de Iași 1876, No. 112)

Romîni din Moravia

„Focea pentru minte inimă și literatură“ a publicat, dacă nu ne înșală memoria, înainte de mulți ani un studiu asupra acestor romîni, cari roind în munții Moraviei, s'au perdut limba, păstrează însă vechile lor obiceiuri precum și portul. De atunci nu ne aducem aminte ca să se mai fi ocupat cineva de ei, deși studiarea lor ar fi de sigur interesantă, prin întrebările, la care ar da naștere. Încă în anul 1874 un preot din Rojnovul-morav, Fr. I. Kozeluk, a publicat o colecție de cîntice populare ale acestor romîni supț titlul de „Kytice z narod pisni morav. *Valachuv* (ediția librăriei Fr. A. Urbanek în Praga). Aceste cîntice pe care un ziar cehesc le numește „pline de jale“, ați fost transcrise în note pentru două voci de învățătorul F. V. Janousek. Atragem atenția celor competenți în materie asupra acestui obiect, de vreme ce se poate presupune că atit textul cît și muzica vor înfățișa destule analogii cu cînticele din țările noastre.

(Curierul de Iași, 1876, No. 120).

CULEGERE DE LITERATURĂ POPORANĂ.

Criticînd cupriasil (traduceri din scriitori de o valoare îndoelnică: Ponson du Téraîl, Eugène Sue ș. a) unei reviste literare ce esa la Piatra-Neamt supț titlul „Colectorul literar pentru ambele sexe“, redactorul Curierului de Iași încheie următoarele cuvinte privitoare la culegerea de literatură poporană:

„Dar la dreptul vorbind la Piatra, într'un ținut muntos pînă de legende, de proverbe, locuțiuni, apoi de localități istorice, Colectorul nu găsește ce să culeagă? Un muntean de bastină, născut asemenea în ținutul Neamțului e Ioan Orșagă. Citit'-aū vreodată colectorii pe Dănilă Prepeleac, pe soacra cu trei nurori și altele, ca să vadă, care ar trebui să fie izvoarele, din care să se inspire, și cum vorbesc și să mișcă pînțașii din Neamț?

„Fol literare în provincie ar putea să facă un serviciu nemăsurat literaturii și lexiconului român. Limba de rînd a ziarilor politice amenință a îneca ca buruiana rea holda limbii, vii a poporului. Afară de aceea, cu propășirea realismului modern, se șterg legende și povești, proverbe și locuțiuni, adevărate nestimate ale glindirii poporului românesc. Dacă acele fol ni-ar da icoana locului prin culegerea *exactă* a formelor caracteristice ale glindirii poporului, ele ar fi neprețuite. Dar traduceri din francezește sau din nemțește a unor produse nesănătoase? Cui folosesc? Ele întăresc numai ideea falsă, că poporul în două mii de ani n'a avut nici limbă nici cugetare și că aceste două trebuesc plăsmuite în mod meșteșugit de către o anume academie”.

(Curierul de Iași, 1877, No. 1).

DEFINIȚIA LITERATURII POPULARE

Criticînd întăiul număr al foilor ilustrate din București *Giobul*, care făgăduiește a fi sursă de literatură populară, redactorul Curierului de Iași spune între altele și cele ce urmează:

„O asemenea sursă (de literatură populară) există la români sub titlul de „Săzătoarea”, redactată de Dl. Iosif Vulcan din Pesta. Nu zicem, că sursa din Pesta e bine redactată, dar Dl. Vulcan pare a fi avut o idee sigură de ceea ce va să zică literatură populară, căci cerea a da ca în oglindă cugetarea și modul de a vedea a poporului chiar. Literatura populară nu se poate numi altceva decît sursă cugetarea și productele imaginației poporului însuși, care devin literatură în momentul

în care se reproduc prin scriere, sau produceri a clasei mai culte, care se potrivesc însă așa de bine cu gândirea poporului, încît dacă acesta *nu* le-a făcut, le-a *putut* însă face.

„Literatura populară are la Romîni foarte puțini reprezentanți, pe care-i și cităm, după cît ni-i aducem aminte: Anton Pan (Valachia), Vasile Aron și Ioan Barac (Transilvania), Const. Negruzzi și Alexandri (în unele scrieri) pentru Moldova și între cel mai nou fără contestare Slavici (povestirea umoristică) în Ungaria și Creangă (povestirea fantastică) în Moldova. Dacă mai adaogăm unele scrieri mai vechi de agromie ale lui Ioan Ionescu, care sînt scrise cu totul în limba și'n chipul de-a gîndi a poporului, am cam mintuit cu literatura *populară* romînă. Țăranul, breslașul și învățătorul mic (preotul și învățătorul sătesc și cel de oraș) sînt poporul în înțelesul strîns al cuvîntului și chiar numai în înțelesul lor poate fi vorba de literatură populară. Țăranii și breslașii au felul lor propriu, adesa prea original și frumos, de-a vedea lumea, iar învățător și preot coboară cultura în jos și traduc limba cosmopolită, nesemnificativă și abstractă a științei, care e de domeniul lumii întregi, în formele vii, mlădioase și încîntătoare prin originalitate a poporului.

„Va să zică o scriere este populară sau prin materie și prin modul expunerii (literatura poetică în înțeles larg), sau cel puțin prin modul expunerii (novele, știința aplicată)“.

(Curierul de Iași, 1877, No. 86).

Tradiții populare din Bucovina

BUMBICUL SUCEVEI

Lumea, adecă ceriul, pămîntul, apele mărilor și ale rîurilor și toate cîte sînt într'insele, D-zeu întru bunătatea sa le-a făcut, ca oamenii să trăiască și să tragă folos din ele. Dară toate cîte la început le făcea D-zeu numai cu atotputernicul său cuvînt, zice că diavolul căuta să le prefacă după calupul său, să li zădărnicească menința, adecă ca ele să fie nu spre folosul, ci spre stricăciunea oamenilor.

Aşa zice că poronci D-zeu, care se îngrijea de toţi şi de toate, ca între alte riuri din inima Carpaţilor şi riul Sucevei să isvorească şi să curgă cu murmur plăcut şi tainic în vale, ca să răcorească cele săsuri şi cîmpii, să le facă mînoase şi să fie spre adăparea oamenilor şi a dobitoacelor salbatice şi domestice. Şi aşa se şi făcu. Dară tocmă aceasta, zice că, îl supără de tot mult pre încornoratul şi el cloei în mintea sa pocită uritul gînd să facă lui D-zeu sîntu o soție nemaipomenită. Şi cum gîndi, îndată şi puse la cale, ca gîndul să i-se prefacă'n faptă. El adecă pre toate slugile sale drăceşti le chemă înainte spurcatei sale fețe și le poronci să adune pe loc mulțime mare de stînci și să le așeze grămadă una peste alta pe un loc șes pe acele vremuri, carele se afla între Falcăul și Frasinul de astăzi, cotune din apropierea comunei Straja. Și de frică ascultară diavolii și adunară cu mult amar și greu la poronca lui Scaraotchi, fără să știe ce vra să facă, o așa de mare mulțime de stînci urieșe și le așezară clac peste gramadă, încît din ele se făcu un coșcogemite munte de stînci.

Eșînd uricîosul Scaraotchi într'o seară din mocirlele iadului pe pămînt uscat, o întinse drept la locul acela, unde poroncise dracilor, să-i adune sumedenia de stînci. Văzînd decî Necuratul, că slugile lui au fost harnice, li poronci ca acum să se apuce toți dracii și să care toate aceste stînci și să iezască cu ele riul Sucevei, ca apa să nu mai curgă în vale, șesurile să se usuce, eară oamenii și dobitoacele să moară de sete. Și iata că, la aspra poronca a satului și sub privighitorii lui ochi de jaratec, dracii care de cură se întorceau, se opinteau și împingeau cu limbele scoase de un cot, stîncile de a răstogolul și le prăbuseau în Suceava. Spurecîlă mingur însă cu nerăbdare sărea și ședea cînd pe o ciotărcă uscată de brad, cînd pe o buturogă escoasă de frasin e'o pipă cît cofa de mare plină de rășină între ascuțiii săi dinți și-și netezea cu nespūsă bucurie înglodatele coarne, văzînd cum răstogolese harnicii draci, deși din greu asudați ca vai de ei, cu zel mereu la stînci și se năcăjesc să iezască cît mai degrabă Suceava.

Aceste toate se făceau fără știrea lui D-zeu, care în seara aceea se lăsase nițel la odihnă. Însă în zădar se bucura Impelițatul, căci D-zeu deși dase voce dracilor să-și facă noaptea trebușoarele lor, așezase pe cucos ca păzitor, ca diavoli nu cumva să lucre ceva după miezul nopții. Cucosul adecă primise de la D-zeu poronca, ca el la miez de noapte să cinte și prin aceasta să vestească diavolilor, că vremea încercăturilor și meșteșugirilor lor sătânești trebuie să înceteze și ei eară-și să se acufunde în murdarele aduceri ale întinericului.

Și tocmai cînd dracii, blearcă de sudori, erau în toiul lucrului lor cu iezitul Sucevei, eată că un cucos de la o căsuță a unui Român din satul Straja, care pe atunci era așezat pe acele locuri, începuse să cinte și diavoli în acea clipă scăpară stîncile la pămînt acolo, unde îi prinse cîntecul cucosului și o tuliră buluc unul peste altul la fugă, ca și cînd le-ai scoate ochii, spre fundul iadului. Și de aceea au și rămas stîncile ca sămănate de la muntele de stînci adunate de diavoli și pînă la rîul Sucevei.

Văzînd glumeti Românii a doua zi încercările și isprăvirile lui Satana au numit stîncile grămadă adunate de draci „petrele lui B . . . de pe dealul Cărmaci“, eară dealurile din dosul Cărmacinului „dosul petrei“. Așa l'au luat ei pe Satana în ris, că adecă a încercat să facă ceva însă n'a isprăvit-o.

Și a rămas Cornuratul de rușine înaintea lui D-zeu și de risul oamenilor.

În rîul Sucevei, acolo unde prăbușiră diavoli stîncile, s'a strîns multime de apă, năzuia spre vale, însă neputînd ea străbate din pricina stîncilor și-a săpat încăpere în adînc și așa s'a făcut acolo zice-se o adîncime foarte mare de cite-va prăjine. Aceasta adîncime este și pînă'n ziua de astă-zî și se cheamă „bumbicul Sucevei“. 1)

Astfel de ieziri s'a încercat diavolul să ridice tot în aceea noapte, în linie dreaptă de aici, în părțile Ciomirnei și'n

1) Cel în-ștățî îl zice „ochiu de mare“.

Falcău, unde sînt adîncimi mari numite „şipote”, tot aşa şi'n părţul Putnei, cărei adîncimi îi zic „durătura”.

Abie cu vremea şi anevoe Suceava îşi pînuieşte cursul pîntre stîncile uriaşe. Dără şi astăzi, cînd se apropie valurile ei de bumbic, se fac selbatice şi nerăbdătoare, pare că ar fi gata să se lupte cu puterile satanei şi se răstogolească cu sgîmbot şi şumet mare în bumbic. Abie după ce ies de aici, apele Sucevei se mai liniştesc şi-şi caută de drumul cel lung spre vale, spre depărtatele şi întinsele şesuri, unde apoi curge pacinic, fără de grijă, pare o'ar şti, că acum au eşit din strîmtura ce li-a făcut-o Cel-râu în cale.

(Comunicată de Andrei Cantemir, cantor bisericesc din Straja).

L A U R A 1)

În vremile vechi, zice că mai mulţi călugări evlavioşi, cari se adunară într'un loc singuratic şi înconjurat cu păduri străvechi, clădiră o mănăstire. Ei îşi durară mănăstirea din birne groase de stejar trainic în apropierea şi spre apus de satul Vicovul de sus, pe locurile lui şi o închinară sfînt. Laurentie.

Călugării se rugau lui D-zeu sfîntu pentru ertarea păcatelor lor şi cele ale oamenilor. Ca să şi agonisească cele puţine însă neapărat trebuincioase pentru susţinerea vieţii, lucrau călugării fel de fel de meşteşuguri.

Dintre aceşti vrednici părinţi era ieromonahul Daniil cel mai evlavios şi iscusit. Şi acesta se ocupa cu etopirea de linguri din lemn de paltin.

Pre aceste le vindea apoi prin satele învecinate şi aşa îşi agonisia el puţină pline de toate zilele. Cele ce însă îi mai rămăneau ca prisos de la vînzarea lucrului mînilor sale şi din cele ce-l aduceau bunii creştini ca cunoştinţă pentru sviştănil, deslegări, cărţile lui Lazăr, cetanii ş. a. împărţia ei săracilor văduvelor şi orfanilor. Era el chip de un adevărat părinte duhovnicesc!

1) Partea apuseană a comunei Vicovul de sus se numeşte „Laura”.

Auzise cuviosul Daniil, carele de obicei petrecea numai în post și rugăciune, că în Sirete, carele era al treilea sat în depărtare de Vicovul de sus, s'ar strînge oameni într'o zi anumită din săptămîna spre a se desface de cele ce au de prisos și a cumpăra cele de trebuință. Și avînd și Daniil o mulțime de linguri gata, pe care n'o putea desface prin sațele din apropiere, se hotărî să-și cerce norocul cu marfa sa în Sirete. Se duse deci pustnicul la starețul acelei adunări călugărești să-și ceară binecuvîntarea și posvolenia pentru călătorie, fără de care n'ar fi îndrăznit el să facă. Doamne ferește, nici un pas din mănăstire afară. Acesta încredințat de evlavie și statornicia lui Daniil îi dădu bun bucuros în-cuviințarea dorită îndătorindu-l însă, ca a treia zi să fie ne-smintit în chilia sa din mănăstire.

Ajungînd Daniil în Sirete se desfăcu curînd de marfa ce o lucraseră și o aduseseră în sudoarea feței sale în o păreche de desagi în spate. Dară cu toate că-și vindu îndată lingurile, el de aici nu scăpa cu una cu două. Creștinii din loc și cei de prin prejur adecă auzind, că Daniil se află în mijlocul lor nu-l lăsară. El îi rugară, unul pentru o molitvă a sf. Vasile, altul o sviștanie pentru un bolnav, al treilea pentru deslegarea și măsluirea unei femei ce trăgea de moarte ș. a. Vestea, că rugăciunile lui Daniil sînt primite înaintea lui D-zeu și de aceea de folos celor bolnavi, îi merse adecă prin întreaga țară a moldovei, de aceea î-l și imbulzeau creștinii. Și adecă ce avea să facă bietul călugăr, trebuia să le facă tuturor după dorință. Știa el, că astfel să prea întîrzie și trece hotarul vremii pentru care îl îndătorise starețul ca să fie acasă, dară el nădăjduia în D-zeu și bunătatea proistosului său. El se resgîndi mai departe, că este îndătorit să ajute celor ce sufăr de boale, să le alineze durerile trupesti și sufletești și apoi, că din prisosul darurilor creștinilor va avea de unde ajutura pe cei săraci, deci rămase pe la creștini și zăbăvi o zi peste vadea.

Intorcîndu-se Daniil a patra zi acasă și venind el înaintea starețului, acesta, fără să asculte desviniuirea lui, îl mustra

aspru pentru întirzirea avută și-l pedepsi cu oprirea depăr-
tării din mănăstire pe un timp mai îndelungat.

Bietul Daniil, deși se știa fără de oare-care vină mare, primi cu supunere aspra muștrare a starețului și greua pedeapsă, dară se hotări în sine, că pentru c'a călcat poronca starețului și s'a întirziat cu o zi, ceea ce nu i-se întâmplase nici odată mai înainte, să se retragă pentru restul vieții în fundul munților, într'un loc cu totul nelumibat și pustiu și să se facă săhastru. Și așa și făcu el. Se retrase adecă într'un codru necălcat de picioare de oameni, care era între munții de la asintit-mează-noapte de la mănăstirea s. Laurentie și într'o depărtare de aici ca de un ceas și mai bine.

Aice afla Daniil un locușor, ce-i convenea fiindcă una, locul era pustiu, al doilea lângă el curgea în vale un pârâu cu o lingură de apă și al treilea, că aice codrul era plin de stînci uriașe. Și mai ales aceasta din urmă însușire a locului se lovea cu propusul lui ca să se facă săhastru. El adecă se hotări să-și scobească într'o stîncă de aici o chilie, unde să se poată adăposi de greul ernel, de ploii și de fiarele cele răpitoare. Anul întregi petrecu bietul săhastru în genunchi cu dalta în mână și ciopli necontenit și din greu în vîrtoasa stîncă. După o muncă nespunsă de grea, ostenitoare și îndelungată își văzu el sfîrșită cu ajutorul lui D-zeu la oare nădăjduia mereu, truda și chilia din pietroasa stîncă. Această chilie se poate vedea și astăzi în Putna, în a cărei apropiere lucră cu vapor o fabrică de carbonisare și un ferestru. Cum s'au schimbat timpurile.

Pe cînd petrecea Daniil într'o seară întunecoasă în fundul stîncei sale în genunchi și se ruga lui D-zeu, eară afară se auzea înflorosul urlet al lupilor și urșilor, zise că bătea cineva la ușa chiliei. Daniil întreba că cine-i, eară de afară răspunse un glas, că este Ștefan Vodă, domnul țării Moldovei, carele de la vînătoare de prin munți a rătmot de soții săi. Și fiind afară, zicea glasul, grozav de întuneric nu poate afla cararea, deci se roagă să-l primească la masă. Săhastrul deschise ușa chiliei și-l primi bucuros pre Vodă să mîie. În

aceea noapte, zice-se, Daniil să-l fi înduplecat pe Ștefan Vodă să ridice în acele locuri lui D-zeu un locaș și D-zeu îi va ajuta la toate întreprinderile lui. Și Ștefan Vodă primi cu plăcere sfatul săhastrului, era el doară om evlavios și cu frica lui D-zeu ca rar altul și mai zidise și mai înainte mai multe locașuri D-zeești.

Începu deci să zidească și aici o falnică mănăstire, care sfârșindu-o o numi a Putnei după părțile ce curge alături spre vale.

Cum se isprăvi mănăstirea Putna curseră la ea și o mulțime de călugări de prin toate mănăstirile și schiturile din țeară, așa și din cea a s. Laurentie din Vicovul de sus. Aceasta de acum înainte rămase pustie și vremea clădirile ei începu să le răsipească. Biserica cea de stejar a mănăstirei să se fi mutat mai târziu în un sat oare-carele, al cărui nume însă din nefericire cu vremea cu totul s'a uitat. Așa cu vremea nu rămase nimic din aceasta mănăstire și nimene n'ar ști că ea fiind-va în timpuri a existat, dacă poporul nostru nu ne-ar fi păstrat tradiția și pentru acea parte de loc numele „Laura” prescurtat din Laurentie.

Daniil zice-că să fi prorocit, că în satul Vicovul de sus poporul astfel se va înmulți, că va fi de lipsă ca biserica sătească meren să se adaogă și să se mărească de 3 ori cum era, ba că va veni vremea, când se va zidi chiar pe acel loc, pe care a stat cea a mănăstirei s. Laurentie, o biserică sătească.

Săhastrul Daniil, după ce s'a zidit mănăstirea Putna și s'urzit acolo un sătisor de 12 familii, a părăsit chilia sa din stînci și a dispărut. El să se fi așezat într'o pustietate și mai mare, precum își pusese el canonul când cu probaza starețului, ca pînă la sfîrșitul vieții să petreacă în adîncă singuritate.

Zice-că el s'a statorit pe un loc pustiu și selbatic pe părțile Voronetului sau apa Corbului. Aice petrecea el ca și în chilia sa de stîncă de pe Putna în post, rugăciune și învățarea celor ce veneau la el.

Aice să mai fi avut Daniil o întîlnire cu Ștefan Vodă după pierduta bătălie cu Turcii de la Valea albă sau Răsboieni.

Acesta adevărat în nevoia sa îl rugă pe Daniil de sfat ori de să închine teara Turcilor, eară el îi zise să-şi adune oastea, să se lupte cu duşmanul şi că va învinge, dacă va făgădui să zidească pe acele locuri un locaş lui D-zeu. Stefan Vodă urmă sfatul săhastrului, învinsă pre Turci şi zidi pe apa Corbului (Voronetului) o mănăstire frumoasă, numită a Voronetului ca, mulţămită pentru izbînda căştigată cu ajutorul lui D-zeu.

Episcopul Dosiftei şi dascălul Ciotan

Zice-că episcopul Dosiftei s'a pornit într'o Duminică dimineaţă din Rădăuţi şi s'a dus la apropiatul sat Frătăuţi, ca să vadă ce fel de rîndueală este în biserică din acel sat, şi cum slujeşte sf. slujbă pe acolo. Aceasta vizitaţie arhierască să se fi întîmplat cînd Bucovina încă aparţinea Moldovei, şi episcopul îşi avea reşedinţa în Rădăuţi.

Intrînd Episcopul în biserică, se închină pe la sf. icoane şi se aşeza, neprimut de nimene, de oare-ce venise pe neaşteptate, frumuşel într'o strană. Hainole lui erau simple şi nu purta nici chiar crucea pe piept, de aceea nici nu-l prea băga nimene'n samă, ţiindu-l creştini, eari nu-l cunoşteau, de un simplu călugăr. Ascultînd arhierul sf. slujbă, i se lovi toată rîndueala ce o isprăvea preotul, nu însă şi cetirea dascălului, despre care mergea vestea, că este dobă de carte şi că ştie toate cîte s-au întîmplat de la începutul lumii şi cîte vor se mai urmeze. Acest dascăl *Ciotan*, adevărat cetea apă de bă se părea că un jidan grăeşte cu un ungar, ceea ce n-a putut să-l placă vlădicăi. De aceea se duse episcopul Dosiftei la strana dascălului şi-i zise: „ho, boule!” Dascălul însă îşi căuta de treabă mai departe parcă n-ar fi grăit nimene la dînsul şi nimene nu l-ar fi întrebat. Văzînd aceasta bietul vlădică, se minună, zise: „mare eşti Doamne” şi se duse la strana sa.

După ce isprăvi preotul sf. slujbă, intră episcopul în sf. altar, unde îi zise preotului că i-a plăcut cum a slujit, însă

nu cum a cetit vestitul dascăl și ori de i se lovește preotului cetirea dascălului. Preotul răspunse că da, și că dascălul ar fi un om învățat și că are cărți în care sînt toate cite aū fost de la începutul lumii și cite vor mai fi. Episcopul se minună mult, zise: „mare ești Doamne” și ruga pe preot să cheme pe dascăl în altar. Intrînd dascălul Ciotău în altar, sărută cu evlavie mîna preasînțitului, ear acesta îl întrebă ori de are astfel de cărți în care se află toate cite aū fost de la începutul lumii. Dascălul răspunse cu smerenie că are. Episcopul îl întrebă mai departe că de unde le are, iar dascălul zise, că de la tatăl seū. Da de unde le-a avut tatăl tău? întrebă vlădica; de la moșul meū, răspunse dascălul. Ear' moșul tău de unde le-a avut? îl ispitî Peasîntitul; de la strămoșul meū, zise Ciotău. Episcopul rămase multămit cu acest răspuns și zise: bine. Dup'aceea însă întinse mîna spre dascăl și zise de 3 ori „eartă mă”. Dascălul să sfîia să-l ieo mîna cea sînțită și zise că n-are pentru ce să-l erte. „Ba al” zise Preasînțitul, „căci te-am înfruntat dinioară la strană”. Cu mare sfîială întinse el mîna vlădicăi, și zise de 3 ori: D-zeū să te erte, Preasînțite.

Dup'aceste întreba Episcopul pe dascăl ori de are el astfel de cărți în care este scris cele ce aū să mai fie. Ciotău răspunse că are. Preasînțitul zise „mare ești Doamne” și ruga pe dascăl să vie el cu aceste cărți după ameză-zi la episcopie la Rădăuți. „O! veni Preasînțite, zise dascălul cu smerenie.

După ameză-zi, puse Ciotău cărțile sale în niște desagi, pe aceștia pe spinarea unui cal, ear pe de asupra lor se sui el și apucă drumul spre Rădăuți. Aici trase el la episcopie și leagă calul de un stîlp, unde-și legaū preotii calii, cînd veneau la Preasînțitul, și intră la episcopul Dosiftei.

Văzînd episcopul pe Ciotău, îl întinse mai întii mîna și zise de 3 ori „eartă-mă”, ear acesta răspunse cu smerenie „D-zeu să te erte Preasînțite”. Apoi zise episcopul cătră Ciotău să-și scoată cărțile din desagi și să i spună din ele despre cele ce vor să fie.

Dascălul Ciotău asculta și începă a grăi din carte și zise,

eă va veni peste scurtă vreme om stăpănit^{or} încălțat cu fier și îmbrăcat în haine negre spiucate, eă se vor zidi casele eă curțile, eă ferestrele eă ușile, eă se va judeca tata cu fi-ciorul, eă mama cu fata, eă s'or întrece fetole cu femeile cu copiii, eă vor fi care ferecate cu fier, eă va eși eă, eăro va umbla singur din duh slat fără vite, eă cărările megieșiei s'or zăbate ș. m. a.

Episcopul ascultă cu multă luare de seamă toate cetele ceti Ciotău din cărțile sale și numai din eănd în eănd îl în-trempse, zicând: „mare ești Doamne”. — Sfirșind Ciotău cu cetitul, zise episcopul: „eănd vor fi aceste toate, atunci n-are să fie departe și sfirșitul”. Zicând aceste, întinse din noți mina spre Ciotău și zise de 3 ori „eărtă-mă”. Acesta însă zise cu sfială: „d'apoi n-am pentru ce să te ert, Preasfintite, eă doar nu mi-ai făcut nimică. „Ba” zise episcopul „trebuie să mă erti, eă eă în neștiința mea, te-am înfruntat astăzi în biserică pe tine, un om cu atita știință și eă încă mă plec înaintea științei și te rog eărtă-mă”. Acuma zise Ciotău, obosit de atita smerenie: „D-zeu să te erte, Preasfintite”.

Apoi se despărți episcopul de dascăl, după-ce i-a dăruit un sorocovăț întreg, eă să-și cumpere cu el de aceste cărți folo-sitoare, în cari se scrie despre cele ce au fost de la începutul lumii și despre cele ce vor să fie.

Comunicată de gospodariul octogonar Petru Pădure din Straja.

Dimitrie Dan,
stareh și paroch

FIUL LUI MOȘ PESCAR

(basm)

Ce-eă la marginea unei mări libăduja odată un moș pescar, care avea un bordiaș săpat săpat în malul de năsip al mării, taman eă al sfinți Ghinovevi. El se arăta cu malul din mei și pește pe care-l prindea cu undița. Într'o sară, bună oară

ca acu, șezînd unchiașul de vorbă cu mătușă-sa, să pomenească cu o corabie ce se oprise la un aliman lângă bordeiul lor. Din corabie se dă jos Dumnezeu și sf. Petre, și venind la bordeiul lor, fiind și noaptea și întineric besnă, bat la ușă: cioc cioc-cioc... Moșul de colo: cine e? „Oamenii buni, oameni buni, nu te teme”. — Moș pescar le deschide ușa și le zice: „da din cotro așa de tîrziu?” — Hei! nu vezi că rătăcim pe mare de 20 de zile și tocmal acum ne dă furtuna la un aliman aci, și te rugăm să ne găzduiți și pe noi”. — Da... începuse Moș-Pescar, cu dragă inimă, dar... nu prea avem de mîncare și asta vă-o marturisească înaintea lui D-zeu.

— Lasă frate, de mîncare nu te văita că avem și pîntru d-voastră, corabia ni-e încărcată de toate.

Și așa i-a găzduit. Și puse D-zeu și sft. Petre, mîncare aleasă și mîncară cu toții; iar după masă se strînseseră de vorbă. Din vorbă în vorbă, D-zeu află că moș Pescar are un băiat—Alisandru—și-l rugă să-l dea lui. — Ți l-ași da, zise moș pescar, dar nu vrea mătușa, căci atît avem și noi, și tot ea spune că să fim numai iobagi și tot să strîngem pîntru el.

— Mătușico, întrebă D-zeu, dă-mi mie băeatu, că va fi bine și de el și de voi. — Păi n'o vrea uncheașu. — Uite înțelegeți-vă, și se duse în corabie de se culcă D-zeu și cu sft. Petru.

Peste noapte se pomenește moș pescar din vis și strigă'n gura mare: aidi fă să dăm băiatu.

— Ba, nu l-oi da, că atît avem și noi, zise baba și adormiră. Mai tîrziu sare și ea din somn, și zice moșului: Aidi mă să dăm băiatu, că uite ne roagă omu.

— Ba nu l-oi da, zise moșu beat de somn. Apoi iar adormiră. La miezul nopții se pomenește amîndoi odată, și începură: — Aidi să dăm băiatu. Și așa se înțeleseseră să i-l dea.

Cînd se lumina de ziuă, D-zeu vine la ei și-l întrebă de să ai înțeles. — Ne-am pus în gînd și-o să ți-l dăm.

Nu departe de aci era un sat și trimise D-zeu pe moș

pescar, să-i a lucă 12 oameni. Și plecă moșul și veni cu 12 oameni voinici, tot unul și unul, oameni de spărgiaș piatra în palmă și făceați mabaiu din ea, oameni dă care nu s'ar mai afla azi decât la buricul pământului. P'ăști oameni i-a băgat în corabie, și au scos ei bogăție, numai aur și argint și nestimate din corabie, pînă scara. Asta a fost plata băntului. După aceea luă D-zeu pe Alisandru și plecară, și merșeră pe mare și tot pe mare, zi de vară pînă în sară, săptămîină, lună plină, departe spre conda pământului, și zise D-zeu lui Alisandru: — Alisandre, i-a sîi te pe catartul corăbiei, te uită spre răsărit și vezi, vezi ceva? El se urecă și văzu un oraș departe, cu case de sticlă de nu le puteai privi.

Trase D-zeu la un aliman și arătă o potecă îngustă, numai de picior, pe care picior de om nu călcaso, și-l mînă să mearga nainte și ce-o videa să nu se spărie.

Zice D-zeu lui Alisandru, cînd îl ajunge'n oraș o să găsești o casă cu 9 odăi, vezi numărările și n'a de n' noua să intri tu. Acolo dacă ți o fi ceva, să te gîndești la mine și toate voile ți se vor împlini.

Plecă Alisandru pe potecă și pînă pădure întilnea lei, urși, lupi, vulpi, paralei și tot felul de animale sălbatice împietrite, și mergea pîntre ele cu mare frică. Ajunse în oraș, dete de casa cu nouă odăi, le numără și intră în a de n' noua.

Acolo la el, nu mîncare, nu băntură: nimic. S'aduce aminte de cuvîntul lui D-zeu (tat-seu al vitrig) și se gîndește la el și zice:

— O Doamne! Cînd eram la tata acasă aveam și eu o poliță de mîiele, cătam pe ea, găsim cîte-o codiță de pește și mîncam cu jînd, dar aici ce-o să fac? Numai de cît pîcă din senin o masă mare și încărcată cu do ale dămîncăre, în mijlocul casei, și mîncă Alisandru cu poșta.

— O Doamne, zice iar, cînd ieram acasă mai aveam ș-o lulea și cînd n'aveam de lucru, o luam în gură și pierca uritul, dar aicea ce să fac eu singur, cuc? După aceea îl prinse somnul și iar zise picottul:

— O Doamne, cînd eram acasă la tata, mai aveam ș'ua

pat de nuele și m'aruncam și eu în el de dormeam, dar aici ce-o să fac? — Îi se făcu un pat frumos, cu fel de fel de sofale și găitanuri de fir, și o lulea de argint și ciubucu de chilimfar (chiblibar) plină de tutun de ăl bun și o luă Alisandru și trăgea cu sete.

— Hei și cum o să mă culc eu în acest pat cu trențele astea după mine? — Și i se făcu niște haine frumoase puse într'un cuiș, și o coroană de fel de fel de grameturi; și se'mbracă Alisandru bine, puse coroana pe cap și se culcă. Peste noapte aude strigînd la ușă: „Alisandre, Alisandre, descuie! . . .

El să duse și descuie, da tremura ca varga, că nu știa cine să fie. Era o fată naltă și frumoasă, ea intră cu el în odaie, se deteră vorbi, cînd vede Alisandru că zîna, că aia era o zîna, începuse să-l gîdile. Trece așa o noapte, două, și la a-treia noapte l'a întrebă: — Alisandro, ți s-o fi făcînd și ție dor de pe acasă?

— Mi s'a făcut, zise Alisandru oftînd. — Ei, bine, atunci scoală-te mîine de dimineată, te'nchină la răsărit, să-ți pui coroana în cap, și-ți va veni o trăsură; să te arunci, să te duci pîn la mare, acolo să te gîndești la D-zeu și-ți va veni o corabie să pleci cu ea. Tu să te duci acasă la părinți și să petreaci sănătos, da-ți spuie că am să-ți dau de veste cu trei tunuri. Cînd îi auzi tunu ăl dintîiu, să fii gata de plecare; la al-doilea să și pleci, și la ăl de pe urmă să te afli aici, căci de unde nu, va fi rău de tine. Alisandru a ieșit de dimineată, s'a'mbrăcat, s'a spalat și se'nchină la răsărit; și iacă trăsura cu 12 telegari de lăsa foc pe nări; se puse Alisandru și merse la mare, acolo iacă și D-zeu cu corabia și pleacă Alisandru pe mare. Sara cînd ora soarelo de trei ciomege să scapete, ajunse la bordeiu lu ta-so. Da nu mai găsi nimic p-acolo. Bordeiu-l mincase părăgina.

Apoi merse în oraș, trase la un birt și întrebă de moș Pescar. — Bă necluliță, zice el, — aveam p'aici un prietin de demult, și nu ș'acū o mai trăi ori ba? um moș Pescar.

— Îl știu, da trăește, ș'o duce bine de tot, l'avem pos-

telnic. Alisandru întrebă iar : — Eū il ştiam sărac lipit, n'avea cu ce să-şi sare mămăliga, ş'acu de unde-o fi făcut el averea aia ? Şi-i a răspuns : avea un băeţel, şi cum a venit treaba, că l-a dat la un corăbier, şi ăla i-a dat.

— Aşi vrea să mă duc la el, zice Alisandru. Şi birtaşu i-a dat un om dă l'a dus pînă acolo. Aici întrebă de o odaie pîntru găzduit şi să găsi. După aceea a intrat cu moş pescar la vatră şi s'a prins de vorbă. Cînd la urmă zise Alisandru : moşule, nu cumva avut-aţi D-v. un băiat ?

— Am avut, spuse moşul, zicînd şi şirătănia cum s'a întimplat de l'a dat, şi la urmă zice : d'atunei nu l'am văzut.

— Ei, da să-l vezi l'ai cunoaşte ? Mai că l'aşi cunoaşte laică.

— Ei, ş'a avut un semn pă undeva ? Atunci Alisandru îşi ridică coroana şi ş'arată semnul ; — Ei Domnişorule, îi seamănă semnu. da nu crez eū, să fi ajuns băeatu meu așa. Iacă şi baba. „Nu cumva aţi avut un băeat babo ? „Am avut, da mai bine de nu'l aveam“. — Nu vorbi așa mătuşică, că D-zeū l-o şti şi pă el ce-o face, pă unde-o lăbădui az“.

— Ei ce semn avea el ? — Avea un semn în frunte, şi îşi ridică coroana ; baba nici vorba nu isprăvise şi-l şi îmbrătoşă, sărutîndu-l, şi ea şi moşul, lăcrămînd. Apoi Moş Pescar a făcut o masă mare, de bucurie că-şi văzu băeatu, şi ţinu 2 zile şi 3 nopţi şi a fost mare gula la el atunci.

La trei zile Alisandru auzi tunul de plecare, şi iacă şi trăsura ; cînd să plece spuse mă-sel istoria cu femeia care vine la el şi el n'o poate cunoaşte că n'are lumină ; iar mă-sa i-a dat luminări ş-o cutie de chibrituri, ca cînd o veni femeia aia, el să aprinză să vază cine e. — El le luă şi plecă. Cînd dete tunul de plecare, Alisandru adăstă pe D-zeū la marginea mării ; D-zeū veni cu corabia şi-l trecu. La tunul de sosire, şi el fu acolo.

El intră în odaie, şi la miezul nopţii se pomeneşte la uşă strigînd : Alisandre descaie, ai venit ? — Am venit, şi desceniă uşa, şi ea intră. Cînd el pe urma ei birşti cu chibritul, ş-aprinse lumina. Zina plesnea de năcaz, ochii ei lucea ca soarele şi zise către Alisandru :

— Alisandre, Alisandre, ce-ai făcut n-ai făcut bine; puțin mal erea, și dacă nu făceai tu așa, erea să fie bine de tine. Da acu i-ați straiile tale vechi, și pleacă d'aici. Lăpădă Alisandru costumul și coroana și plecă, plângînd

Luă poteca spre mare pînă unde venise, cînd acele fiare înpietrite, acu înviaseră și tot ciupea din Alisandru, așa că cînd se păza de una îl agăra aialaltă. Cu chiț cu vai ajunse la mare, da nu mai vine D-zeu să-l treacă, și pleca și el în spre o pădure neagră, și'ntr'o vale vede un urs, un ogar ș'un vultur, și-î cam ocolește că-l era frică de ei; dar se pomeneste cu ogarul și-î zice: „măi băete, aidi pîn colo că te chiamă ursul“.

Cînd acolo, o căprioară moartă de trei zile și n-avea cine să le-o împartă. Acu zice ursu: ia împarte-ne astă căpriță, că de 3 zile o păzim aici și nu ne'ndurăm s-o mîncăm. Alisandru scoase o custură, o ascute p-o piatră și se puse s-o jupoaic; apoi alese carnea moale la o parte, mațele de alta, și oasile d'altă parte, și zice: ursule, tu să ei carnea-asta, că tot n-ai masele să rozi, tu ogare, ia un os di ici, du d'âl mîncă'n gunoiu și vin dă-ți ia altu din grămadă; iar tu vulture, ia un maț, te urcă în slava ceriului, înghite-l și vin îți ia altul.

Așa toți să mulțumiră, și ziseră: de cînd doream noi asta și nu ni o da niminl.

Pleacă Alisandru spre pădure, cînd se pomeni cu ogarul de pe urmă, că-l chiamă ursul. Se'ntoarse. Cînd îl văzu ursu îl zise: măi băete, și tu ne-ai făcut un bine, și d'aia o să-ți facem și noi ție. Tu o să treci pîn pădurea aia neagră, acolo sint tot felul de jigăni, de te prăpădește; na trei fire de păr din fruntea mea, și cînd te-î apropia de pădurea neagră, să le tragi prin gură, ș-o să te faci un urs mare; să ei un tufan, să'ncepî a da ropota cu el pîn pădure, că va urla pădurea trei zile și trei nopți, de s-or duce toate leghionele spurcate în lume. — Na și de la mine, trei fire de păr din frunte, zice ogarul, și de le-î trage pîn gură, unde te-î gîndi, acolo vei fi. Vulturul, na și de la mine 3 pene din frunte, și cînd

le-î trage prin gură, te faci un porumbel de cîntî 99 de viersuri, și toată lumea o să te asculte. — Plecă Alisandru. — Aproape de pădure trase peril ursului prin gură, se făcu un urs mare, scoase un tufan, și începă pădurea să urle. Apoi iacă un nor, începă să plouă, și el se gîndi la casa de unde plecase, trase peril ogarului prin gură și se făcu acolo cum fusese și n'odaie culcat în pat. Peste puțin aude iar strigînd: „descuie”. — El descuia ușa cu frică. „Să știți că to erl acu Alisandre”, zice zîna, și se deteră vorbii. Ea-î spuse cine e; e-a luat-o un smeu de 9 ani, și el a'mpietrat orașul cu oameni și toate păgînimile și împrejurimile, ea s'o facă să se cunună cu el. Dar ea tot n'a vrut. Și Alisandru-î zice:

— Mîine dimineată, am să mă fac eu un porumbiel, o să viți în pomul din bătătura casei smeuului, ș'oi cînta în 99 de viersuri. Tu să-î zici să mă prinză — Dimineata trase fulgii vulturului prin gură, și se făcu porumbiel, se așeză p' o oracă și cîntă 99 de viersuri. Zîna chemă pe smeu și-î zise:

— Auzi cum cîntă paserea aia? prinde-o fără s'o vatăm și pune-o în colivie.

Cînd se opinti smeu, își deșiră coastile, se lungi și puse mina pe porumbiel; îl arată zinei, ea îl mîngăie și-î puse în colivie.

Smeu plecă la vînătoare; paserea se dete jos din colivie, se făcu om, și zise zinei: — Cînd o veni smeuul să-î întrebă unde sînt puterile lui?. Veni smeuul, zîna-î pusă masa și-î întrebă: — Nouă ani de cînd stați cu tine, și nu mi-ai spus unde sînt puterile tale, cu care faci atîtea isprăvi? Dar el îi dete o palmă și-î spuse că-s în grînda casei. Smeuul plecă iar la vînătoare; porumbelul zise zinei ea să-î mai întrebe. Iar vine smeuul, și cînd îl întrebă, el îi trase o batae, și-î spuse tot: „In grîndă”.

Ea-î mai întreba și altă dată; el îi trase v'o cîte-va palme d'o turbă și-î spuse după ce se desmetici: „Puterile mele sînt peste 9 țări, peste 9 mări într'un munte de piatră, acolo e o vizuină și o stană de piatră la ușa; și'n vizuină e un urs, un epure și un porumbiel. În porumbiel, un ou și'n ou-ala e

puterile mele; îi mai arde două scatoafe zini şi zice: — du-te tu de le ia de acolo, acu.

Dimineata, zina ia porumbielul din colivie, îl mîngăie şi să face că-l scapă din mină. Sburr... S'a dus. Merse ce merse, trase perii ogarului prin gură, se făcu la vizuină unde auzise pe smeul. Aci trase perii ursului prin gură, se făcu un urs mare, trînti stana de piatră de pe uşa vizuinei ş-o făcu tîndări. Din vizuină ţîşni un epure; Alisandru ce era urs, dete cu'n bolovan şi-l omori. Apoi eşi un urs; se luară la luptă, şi se luptară de la prînz pîn sara şi tot îl supuse Alisandru. După aceia eşi un porumbiel, Alisandru trase perii vulturului prin gură, se făcu un şolm, o sbughia pe sus şi-l prinse, îl taie, îi scoase oul şi-l puse'n sin; apoi trase perii ogarului prin gură şi se făcu la casa smeului.

Smeul se tăvălea pe 9 căpătaie în pat, se sbătea să moară. Alisandru îl arătă oul şi-i zise: aste sînt puterile tele? — Alea, răspunse smeul. Apoi îl isbi cu oul în frunte şi smeul plesni de nu s'alese prafu de el; iar Alisandru remase cu zina.

Ea spuse că mai aŭ ceva de pătit — Ce? Zise Alisandru. — Are să vie mama încă cu două surori ale mele; noi sîntem tot una şi una: şi ea ne va pune la rînd şi ţi-o zice: Alege-ţi nevasta. — Eu o să-mi las un colţ al ştergarului mai lung şi p'asta o să mă cunoşti.

Veni zina cea bătrînă, le puse în rînd şi zice lu Alisandru: — Alege-ţi nevasta. El le ocoli pe la faţă, pe la spate, puse mîna şi-şi cunoseu nevasta.

Apoi mama zinii cu cele 2 fete l'a bătut pe Alisandru, de l'a lasat aproape mort; nevasta sa l'a zdrăvenit, şi după asta merseră amîndoi la casa cu 9 odă' şi se culcară.

Şi veni un popă din cer c'o carte'n mină, ş'a început să boteze oraşul, încît pînă la prînz oraşul a înviat, iar el se plimbară prin oraş şi toată lumea de la mic la mare aruncau cu flori după el şi striga: ăsta e împăratu nostru Alisandru, el ne-a înviat — Ş-a făcut nuntă frumoasă, ş-am fost şi eu la masă. Încălecal p-o coderie şi vă spusel o istorie; încălecal p-o lopată şi v'oiŭ spune ce-a mai făcut Alisandru, alt dată.

Povestea scaiului

O fost odată cînd o fost, că dacă n'ar fi fost nu s'ar povesti. O fost odată un băet; el n'avea nici mamă, nici tată, și umbla, uite-așa, de capu lui. Un cioban, de la o stîină, care venise în sat după duhan, îl întilnește umblînd drumurile, și fiind-că el avea nevoie de un strungar, întrebă pe băet, n'ar merge cu el la stîină?, că acolo va mînea caș nrdă, jîntită, balmuș, ș. a. mîncări ciobănești și sănătoase. Băetul, care după cum v'am spus n'avea părinți nici rude, se prinde că merge și se luă cioban. La început i-o mîrs bine băetului; dar mai pe urmă, învechindu-se sita, începură a-l pune mai la toate treburile.

De multe ori n'avea vreme băetașul nici să mînuce, căci și la stîină sint treburi ca și la o gospodărie.

O dată, trudit cum era, un cioban îl mîină după apă. Du-cîndu-se la isvorul din vale, găsește o mielută slabă și urită de nu-ți venea să te uiți batir la ea. Băetul o lo în brațe, o duce la stîină și o pune în culcușul lui. Cînd îl văzură ciobanii cu spureăciunea ceea, îi hotărîră ca ori s'o tae, să nu se mai chinuiască, ori s'o arunce la naiba că li-i silă de ea. Băetul văzînd că n'are s'o poată crește acolo, o dosit-o în niște tufe; acolo îngrijînd-o, o scos din mielută o oae de-ți era mai mare dragu să te uiți la ea. — Mieluța să ținea în totdeauna de băet, ca cînele de stăpîn, și cînd dădea băetul peste cîte un necaz, ea-l povățuia ce să facă, că era nazdravană.

Stîina unde era băetul era aproape de *Mama-Pădurea*. Intr'o sară, cam pe la cîntători, cum stăteau ciobanii în jurul focului și picliati din pipe, numai ce aud un chiot zdravîn în pădure; chiuse Mama Pădurei. Unul din ciobani zise: hai să chiuim și noi, că poate e vr'un om rătăcit prin pădure.

Mieluța spuse băetului în șoaptă ca el să nu chiuie, că va fi rău de dînsul.

Ciobanii, luîndu-se după gura celui ce i-o îndemnat, o tras

o chioară de s-o răsurnat muntele ; și cum o chimit o și murit.

Băetului, ascultînd pe mieluță, nu i s-o întîmplat nimic.

Intr'o vreme, veni pe-acolo Mama Pădurei. La stîna nu era de cit băetul și ciobanii lungiți la pămînt. Mama Pădurei întrebă pe băet :

— Tu nu dormi ?

— Nu, răspunse băetul.

— Ia tae-mi, măi băete o oae grasă, să mă ospătez cu ea că tare mi-l foame.

Băetul se așeză pe lucru numai de cit, că era harnic, pară de foc. Mieluța șopti însă băetului :

— Mama Pădurei vrea să te prăpădească și să te chiorască. Cînd a fi carnea ferbinte și friptă și ai să i-o puî dinainte, ea are să te pocnească cu carnea în ochi. Cum te-l duce însă la ea, înainte de a pune friptura jos, cirpește-o tu întăi, că are să chiorască ea, și iute să te îmbraci în pelea oael ce vei jupi.

Cînd friptura era gata, Mama Pădurei sosi ; băetul nici una nici alta, le o hapechină de friptură și lichl în ochi Matabalei, care chiori de durere și de usturimă. Băetul într'un buc se îmbracă în pelea oael ce tăese.

Mama Pădurei inceptu a cotrobăi și a căuta pe băet să-l prăpădească ; el însă se feroa bine. Cînd ea era într'o parte, el fugea în alta. Cînd mama pădurei îl întreba de-l acolo, el răspundea că da.

Tot scotocind să-l prindă, numai ce se trezi băetul cu ot cu tot în ograda unor curți mari și frumoase. Mama pădurei achipuia și numara pe fie-care oae și-l dădea drumul. Băetul, fiind îmbracat ca oile, seapă și el de la moarte și se duse cu turma iar la stîna, și n'o mai fost suparat de Mama Pădurei.

Băetul nu fusese de 20 ani la biserică, să se roage ziditorului în casa Domnului. Spuse gîndul ~~majoritel~~, care-l sfătui să se ducă.

— Du și un caș frumos jertfă, și după ce vei eși de la biserică să vii întins acasă.

Intre stîna și satul unde era biserică era un pirău hăt

mărișor ; cînd ajunse la el, flăcăul întinse gluga și trecu apa ca pe uscat. La biserică flăcăul s'o rugat cu multă dragoste lui D-zeu, da ochii îi erau tot pe la neveste și fete.

După ce-o eșit de la biserică, în loc să asculte povata mioarei, el o nimerit la crișnă. O jucat, o băut, ba și-o găsit și-o drăguță, pe care o luă cu dînsul. — Cătră sară porni la stîină. Cînd ajunse la pîrîu și întinse gluga, n'o mai putut trece ca înainte ; era să se luice. Ajungînd la stîină zise mioritei :

— Dă în strungă.

— Dee-ți mîndra de sub glugă.

Mîndra flăcăului îi-o dat. Miorita și cu oile s'o făcut niște păserele ș'o sburat în lume. Flăcăul o uitat de mîndra lui și s'o luat după ele, plîngînd și blăstămîndu-se, dar nu le-o mai ajuns. — Rugîndu-se zi și noapte lui D-zeu ca să l facă să se ție după el, ziditorul l-o făcut un scari și de atunci se ține de lîna oilor.

(Culeasă de la clova Elena Teodorescu, din com. Broșteni, jud. Suceava ; ea o învățat-o de la maică-sa. — anul 1882).

M. LUPESCU

Formule de eliminare

De la una — de la buna — de la cioara din pădure — de ici pînă ici — după casa lui Tivici.

* * *

Unili, tunili — douli, ouli — treili, cheili — pătrili, împăratuli — cincili, cincili — șasili, vasili — șaptili, laptili — optili, coptili — nouli, ouli — zecili, herbecili.

* * *

Inilica, titilica — titipana, egolana — dal de — uciu-cică cică verde, bobîrnete — ținc.

* * *

Opa țopa, uite popa — tivicana, herbecana — altă bală, portocală — cioc boc, treci la loc.

(Din com. Adamești, jud. Teleorman)

Culese de MIH. ADAMEȘTEANU.

Trei sfaturi asupra călătoriei.

(Poveste)

Un boerit din vremurile vechi se hotărî se facă plimbare prin ţările streine, şi mai cu samă în ţara turcească.

Înainte de a pleca, vine la el un moşneag sarac, care auzise că el pleacă în ţări străine, şi-l roagă să-i dea o pungă cu bani, că-i va spune *un sfat bun la cale lungă*.

— Bucuros, zice boerul—mai atît că era bogat putred, şi era şi cam tinerel şi nu prea ştia lumea—, şi-i dădu moşneagului o pungă cu bani. Moşneagul îi spuse :

„Nici odată unde-î însara să dormi, ci tot d'auna, se tragi mai la o parte”.

— Ei na!-o bună, ce mai sfat îmi dăduşi moşule!

— Nu zice cuconaşule asta, că are să-ţi prindă bine.

Nu trecu mult şi moşneagul, veni să-i mai dea o pungă cu bani, că va mai spune alt sfat pentru drum.

Boerul neînţelegînd sfaturile şi crezîndu-le fleacuri, nu se prinse, ba încă să şi cam minie, zicînd, că ce, n'are bani de svîtit în drum.

Nevasta boerului, nu-l lăsă în pace şi-l sfătui, să-i mai dea o pungă de bani, că doară nu-i mare lucru; de a perde o pungă de bani nu se cunoaşte din averea lor, nici cît ar chişca un purice.

— Şapoi dă, ma' ştii? poate să-ţi prindă bine.

— Haide, fie, dacă zici şi tu, şi mai dădu moşneagului o pungă; el îl învăţa aşa :

„Ori şi unde te vei duce, ce-î va pune dinainte pe masă, să mîncî”.

— Ei dă, nu Ț'am spus eu mai femeie, că-i dau bani de geaba?!

Boerul nu plecaser încă şi moşneagul veni iarăşi să-i mai spuie un sfat de drum. Amu fu şi mai greu de înduplicat boerul, căci nu voia, nici în ruptul capului să mai dea bani,

Îl roagă ea, nevasta într'un fel, ca să-i mai dea o pungă de bani, că dă, doară-i era barbat și pentru barbatu-so. s-ar fi dat și în foc, dar boerul nu se da.

Intr'un târziu ca să scape de belea, mai dădu moșneagului o pungă de bani și el îi zise :

„Tot deauna, mînia de sara, s-o lași pe dimineață“.

După trei săptămîni, după cele ce v'am spus, boerul însoțit încă de trei servitori, pleacă călări în țara turcească. Mergînd ei mai aproape calea'n jumătate, numai ce să întîlnesc încă cu trei frați care mergeau și ei să vadă țara turcească. Dîndu-se în vorbă și aflîndu-și gîndurile, să hotărîră ca să meargă în tovărășie plină la țara Turcului.

Merg ei, încă preț ca de vr'o patru ceasuri și-i prinde noaptea într'o pădurice, unde nu era tipenie de om ; și să hotărîsc să poposească în drum. Boerul nostru, aducîndu-și aminte de sfatul moșneagului că : „unde-a însăra, să nu doarmă, ci mai la o parte“, zice tovarășilor săi :

— Haideti mai bine mai la vale de drum, că nu se știe ce să poate întîmpla noaptea.

Ei nu voriră ; dar boerul nostru, cu ai lui, se duse puțin mai la vale. Nicî n'apucase să se depărteze ca de zece pași, și auziră în urma lor țipete. Ce se întîmplase ? Dăduse niște hoți peste tovarășii lui și-i bătură și-i jumuliră, de i-o lasat cum i-o făcut mîsa.

Atunci își aduse boerul aminte de sfatul moșneagului și zise : n'am pierdut o pungă cu bani, căci dacă nu mă țineam de sfatul moșneagului, mi-aș fi prăpădit, poate și capul.

Celor trei tovarăși, le dădu el haine și bani de călătorit, ba încă și caii servitorilor lui, lăsîndu-l pe dînsii pe jos.

A doua zi pleacă dis de dimineață așa că la răsăritul soarelui, ei erau hăt departe.

Mersără ei cit mersără, vreme lungă și ajunseră în țara turcească. Cum intrară într'un târg, li și eși înainte niște *harachi* — turci negri — cu iartagane la brîu ; și-i găsdură într'un palat mare și frumos, numai cu covoare pe pîreți,

de-ți lua ochii, uitându-te la ele; pe jos erau tot covoare, care mai de care mai frumoase, de numai desculți se mergea pe ele.

Caii li se duseră în grajdii, iar pe ei în palat.

Veni vremea mîncării; și-i chemară pe toți. Hm! ce mai mîncări! ce mai bănturi, de-ți lasa gura apă uitându-te la ele.

După ce să așazără la masă, prinse a mîncea! Inșă ce fel de mîncare eredei, boeri dumnevoastră, că era? Tăti mîncările numai cu carne de mîță.

Boerul nostru își aduse aminte de sfatul moșneagului: „că ori ce-i va pune dinainte să mîncee”.

Ș'apoi dă, nu-i era de asta, dar la ușă ședea un harap cu iartaganu în mîna. Boerul prinse a mîncea și a bea niște acritură de vin, de-ți venea să te uiți în pod; ba încă mîncea, de credeai că are dinainte numai plăcinte.

Ceilalți tovarăși, nici nu gustară batir, strigînd tare, că asta-i carne de mîță.

După ce să seulară de la masă, harapul cel de la ușă, șterse capetele la tustrii frații, ce n'au mîncat și-i trîntiră într'o covată mare zisînd, că cu trupurile lor, vor face mîncare, pentru alți drumeti; iar boerul nostru o duse ca un împarat, căci i se tăe în fața lui o vacă, din care i-se făcu mîncare și i-se aduse vinurile cele mai alese; și-i spuse că așa să încearcă în țara turcească fie-care drumet, care vine acolo, și cel care nu mîncă ceea ce i-se pune dinainte, se cheamă că le batjocorește țara.

Boerul fu purtat cu trăsura cu patru telegari, prin tot tîrgul lor.

După ce să sature boerul nostru de acest tîrg, o luă înspre casă cu servitorii lui; căci dă, avea femeie tinăra și o și cam temea oleacă; și avea dreptate, că cică era frumoasă strașnic.

După vr'o 10-20 ani de călătorie, se întoarse acasă: boerul nu se mai cunoștea; era tăt alb ca oaea cea țigae, ba încă își mai lăsase și o barbă ca de popă.

Intr'o sară, numai ajunse în satul lui, și așa să schimbase satul de mai nu-l mai cunoștea; dă D-zeu și ajunge și la casa lui, îndreptat de un om.

Nu vru să se bage de odată în casă, ci voia întâi să vadă, ce face nevasta sa singură; și numai iaca ce mi-o vede cu un flăcău în brațe, tocăindu-se (sărutindu-se).

Cînd o văzut el, că femeea lui are ibovnică, o băgat pușca pînă la poartă și-o pus-o la ochi, cu gînd să-i impuște pe amîndoi. Dar peseune că D-zeu n'a vrut să facă moarte de om, căci și-o adus aminte îndată de sfatul moșneagului: „mănia de sară s-o lese pe dimineată”.

Prinse a bate în poartă, și bătînd el așa, numai iacă că vine o slugă, și-l întrebă ce caută? el spuse atunci că e un biet drumet, și să roagă să-l gazduiască pînă a doua zi. Sluga îi spuse, ca să mai aștepte oleacă, pînă s-a repezi să întrebe stăpîna. Stăpîna-sa, bucuroasă de oaspeți—casa ei fiind deschisă pentru toată lumea—și dădu drumul boerului înlăuntru.

După ce mîncară, se luă la vorbă cu cucoana și, ba din una, ba din alta, ajunseră, pînă cînd boerul nostru, o întrebă dacă n'are barbat și n'a avut nici odată—căci nu se cunoștea de loc. — Atunci începu ea povestea, cum că a avut barbat, dar s-o dus în țara turcească și-s vr'o 20 de ani de atunci și nu mai știe nimica despre dînsul, și cînd o pălește cite un dor, își mai sărută băetul.

Atunci se pricepu boerul, că cel cu care să săruta nevasta-sa, nu era ibovnic, ci chear băetul lui; și iarăși își aduse aminte de sfatul moșneagului și zise în gîndul lui: n'am pierdut degeaba trei pungi de bani.

Nu s-o mai putut ținea boerul, și o prins a plînge, și-i spuse că el este barbatul ei. Femeea nu voia să-l creadă, și-i spuse că barbatu-so avea o alunică după cap; atunci el i-o arată.

Nu s-o mai putut stăpîni nici ea atunci, și o prins a se sărută și a plînge amîndoi.

În urmă boerul povesti cele ce i s'au întîmplat în lume, și cit de bine i-o prins sfaturile moșneagului.

Moșneagul cu cele trei pungi de bani, ș-o deschis o du-gheană, și trăia și el de azi pe mâine.

Boerul îl chemă la el, făcu o masă mare, pofti pe mulți prieteni, ba încă mă chemă și pe mine, și după ce am furat linleaua Neamțului, o prins a se bate nemții în capul nostru, căci poate știți că în capul fie-căruia om bat, sînt trei nemți și un scaun, și ei să bat ca să șadă fie-care pe dinsul ; atunci și omul nu știe ce mai face și-și leso din minți.

Și ca să nu-mi las vorba, după ce să luară Nemții la batao în capul mesenilor, dracul de moșneag, tot mai cuminte, ie o gălușcă, mai cît pumnul și mă pocnește drept în cap, și de atunci am rămas chelbos.

(Culeasă din satul Lipova, județul Vaslui)

D. Teodorescu, învățător

Ce ți-e scris în frunte ți e pus

(Poveste)

Era odată o stîină cu 12 cîobani. De la vale de stîină, într'o poeană, se strîngeau în toate sările multime de lupi și urlau.

Unul din cîobani, spuse tovarășilor lui că el are să se ducă într'o sară să vadă de ce se strîng lupii în tot deauna acolo și urlă.

— Da de voiți da de primejdie, să știți că eu am să chiui și voi să veniți să mă scăpați de la moarte.

Intr'o sară, pe-o lună mindră, cîobanul se duse de cu vreme și se sui într'un brad. Intr'un tîrziu numai ce vede că începe a se aduna acolo potol mari de lupi, și începură a urla de se cutremura pădurea.

Iată și sf. Gheorghe calare pe-un cal de foc. Lupii se repeziră la el, cerînd să le dea de mîncare ; sf. Gheorghe i-a trimis mai pe toți pe la stîni și unul lup sch'op, care veni mai la urmă și care se ruga de sfînt să nu-l lese să moară de foame, îi zise :

— Partea ta e cel din brad.

Cîobanul auzind vorbele sfîntului, chiui odată de clocoti valea.

Tovarășii lui—ciobanii de la stîină—pricepură de ce chiue el și alergară să-l scoată. Ahea se putu da din brad jos și povesti celor de față ce auzise și ce se întîmplasă.

Ciobanii ca să-l scape de la moarte, îl culcară în mijlocul lor. Dar cum adormiră, lupul veni, își luă porția dintre cei lalți ciobani, și-l mincă într'un buc.

Drept la urma urmel mai veni la sf. Gheorghe un lup.

— Da eū, Doamne, ce să mininc ?

— Du-te în desimea ceea—un tufis de brăzișori—că este o oae rămasă de celelalte, și o minincă.

Lupul în cite-va sărituri fu la oae și se repezi s'o croéască.

— Stăi, măi lupule, ce ești prost, îi zise oaea ; ce, vraf să mă mininci aici la întuneric ?! Doar nu m'ai furat ; scoate-mă pe dinbul cel de colo și mă minincă ca volnicii la lumină.

Prostul de lup o făcut așa. Cînd l-o zărit cîni de la stîină, într'o clipă fură'n dîmb și scoaseră oaea de la primejdie, rămîind lupul cu buzele umflate. De răul cînilor, numai desimea tufelor l-o scapat. Și mergea lupul blăstămîindu-se și suduindu-se că ce-o avut nevoie să iasă în dîmb să ospăteze ?

Și mergînd așa prin pădure, dă de-o scroafă sălbatică :

— Pe tine te-am găsit, pe tine am să te mininc.

— Lasă-mă, te rog, o leacă să-mi plîng neamurile, și pe urmă m'îl minca în voie.

Scroafa țipa de vr'o cite-va ori, de socotea c'o început-o lupul. Într'un buc o droae de porci selbatici se strinseră acolo și erau să sfirtice pe lup, dacă n'ar fi șters-o la papuc.

Și ear o prins a se bajocori el singur, și a se blastama ; și era flămînd de nu mai putea.

Mergînd el bodogonînd, prin pădure, o dat peste-o eapă.

— Pe tine te-am găsit, pe tine să te mîninc.

— Nu mă minca lupule ; ai să maninci o dată din mine și pe urmă ai să mori de foame ; hai mai bine în sat la noi că nu-î nici popă, nici primar, nici vichil pe moșie. Hai de te fă din trei una și-î trăi în lege.

— Da cum să merg ?

— Suî în spate la mine.

Lupul ascultă de vorbele epei și merse în sat. Eapa trecu pe la crîsmă, care gema de lume.

Cin o văzut norodul minunăția asta, o început a tîohăi și a amuța cu cinî pe lup, de-o scapat de moarte ca prin urechile acului.

Și cum mergea prin pădure, lupul, să blastama mai amar-nic ca o muere de cele răle :

— Ce-am avut eū, prostul și ticăloșul de mine. să scot oaea la lumînare, să las scroafa să-și plîngă neamurile !; ce nevoie am avut eū să mă fac popă ori primar ori vichil și să mă las să mor de foame ! Doamne, Doamne, cum n'are cine să mă bată, și să mă lee de coadă și să mă învîrtă pînă ce n'oiū mai vedea bine.

Tocmai cînd zicea el vorbele iese, la spatele lui era un mărchidan cu marfă, și înțelegînd glasul lui îl apucă de coadă și-l învîrti, și-l suci, și-l arse o sfîntă de batae de s-o dus vestea, în cit o scapat numai c'o mină de suflet.

Și cum mergea el tot prin pădure. dă de un ariciū.

— Pe tine te-am găsit, pe tine am să te mînc.

— Ce-ai să mînci tu din mine, că eū sunt numai ace ? Hai să te duc eū să mînci ; și l-o dus la o eapă moartă. Ariciul s-o rugat de lup să-l dee și lui o bucățică de ospăt ; lupul însă n'o vrut ; o mîncat singur eapa, că era libnit de foame.

Ariciul zise lupului :

— De ce-ai mîncat tată eapa și mie nu mi-ai dat ? Hai la sf. Evanghelie să văd care îi drept, tu ori eū ?

Și era un fer (capcană) pus pe-acolo de un pușcaș. Ariciul pune laba în mijlocul ferului, dar cum laba lui era mică și ușoară, fierul nu se zmirți ; cînd însă lupul își așază laba lui, clamp ! ferul se strînse și el rămase acolo.

Vînătorul venind într'un tirziu, îl blagoslovi cu un glonte în numele tatălui ; blana o vîndu la tîrg de-și prinse nevoile.

(Spusă de eleva Elena Teodorescu, din com. Broșteni, Suceava, în 1892.)

Frământăturile de limbă.

Firea glumeată a țaranului, a scornit fel de fel de vorbe șagalnice și iscusite, pentru a stîrni și a mai mări veseliea tuturor.

În rîndul acestora intră cu drept cuvînt, frământăturile de limbă.

Frământăturile de limbă să spun mai ales pe la strînsuri de tineri sau la șezători. În totdeauna ele se spun cu o repezițiune foarte mare și bine respicate (pronunțate).

Ele sînt sucite, învîrtite și încloteite într'adins, ca cel ce le-a spune, într'adevăr să-și frămînte limba, ca să le spue bine.

Unele din ele sînt și versuite.

Aceste frământături au darul de-a fi cele mai bune cercături pentru cei streini nedeprinși cu firea limbii noastre. Cel ce nu poate să pronunțe bine aceste frământături, de multe ori, fără ca să vrea, spune cuvintele rău, producînd rîs. Și aceasta să întîmplă prin săritura unui diftong, silabe, prin schimbarea sau înlocuirea de sunete și îndulciri de consoane, mai ales de **S** în **Z**.

Și de aceea frământăturile acestea de limbă li se mai zic și: *pecănturi*.

Cînd s'a întîmplat că s'a spus din gresală sau din neghibăcie vre-o vorbă uricioasă, atîta-i trebuie aceluia—ori oine-ar fi el—(barbat, sau femeie; bătrîn ori tînăr; bogat ori sarac) acela e rîs de toți; ș'apoi să se ție la batjocură din toate părțile, fiind-că a îndrăsnit să grăiască așa cuvinte față de băetani și fete. — Dar dacă rostitorul știe să de altă frământătură, și mai și,—adică să poată înșala pe mai mulți să spue cuvinte încloteite—ce produc rîs—atunci s'a spalat obrazul de rușinea ce-a tras.

Frământăturile de limbă, de obicei se spun de flăcăi, și mai ales unia au multe la îndămină, vorba romînului: „pentru multe'ntîmplări”; și acestea li asigură multe isbinzi în fața

Intregul tineret din sat. Unde să întrebuiţază vorba piclilitură, depositarului de acest soi de zicale îl zic şi *Picală*. Şi cînd începe a spune, ceialalt îl întimpină cu vorba: „tăceţi că'ncepe *Picală* cu picliliturile”.

Tot în rîndul frămînturilor intră şi ghicitorile grele de spus iute, şi chiar unele cuvinte lungi şi grele de-a se deda cu limba aşa iute.

Ia să nu lungim vorba aşa pînă pe-acolo şi să prind a vă spune cîte una:

1	<i>de coamă,</i>
Trecuî punte lunecoasă	<i>de coadă,</i>
tîchinai fată frumoasă.	<i>de cuele podului.2)</i>
De trei ori o tîchinai,	6
de trei ori o sărutaî;	Vine pîrciî de la munte,
cînd în ismă,	şi'ngenunche pin' la punte;
cînd în chismă,	trece pîrciî iuti pe punte,
cînd în isma ismilor,	<i>puntea pute-a pîrci,</i>
cînd în chisma chismilor.	<i>pîrciî pute-a punte.3)</i>
2	7
Vintural vara malaî;	Ioane în pungă lungă,
vinturingă	ce pileşti punga pe dungă?
poală lungă.	<i>Pila'n punga</i>
3	<i>punga'n pia.4)</i>
Intilniî popă pe punte,	8
şi-I săruta-î poala iute.	Țurturel cu pila'n grindă:
4	de trei ori cu ghiciî cu pilugul
Trei prune roşi la mama'n	în chiîă adincă
poală,	9
<i>trei în poală,</i>	Țuşti puri pintre horn,
<i>trei sub poală.1)</i>	na puri, puri'napoi.
5	10
A venit peţitorî la noi,	Pe un virf de moşunoi
ş'au legat cai:	este-o cotorobatură5) cu'n
	cotorobăturoi

1. 2. 3. 4. 5) Partea finală să repetă de mai multe ori şi cu mai mare repeziune. Se zice şi *codobatură* (codobăturoi) se poate forma şi cu aceste vorbe, tot aceasta frămîntătură.

cotorobăturoiū cotorobătură
pe cotorobatură.

11

Bou breaz, birlobreaz.

dar nu-I greū a zice: boū breaz.

birlobreaz,

ci-I greū a disbirlobrezi boul cel

breaz birlobreaz,

cu resbirlobrezeturile'napoi.

12

Tibdă titiribdă.

Dar nu-I greū a zice: tibdă

titiribdă,

(Auzite din satul Holta, com. Broşteni jud. Suceava, afară de No. 11, 12 și 13, care-s culese din jud. Iași.

S. Teodorescu-Kirileanu

S f i n ț i l 1)

Ziua sfinților (9 Martie) e serbătoare mare la țaranī. În ziua de sfinți se face pomenire după morți, ducându-se pomenire la biserică și făcându-se praznice. În ziua de sfinți la biserică se fac multime de metanii. Rugăciunile în ziua de sfinți snt tare jalnice; atunci fac metanii și preoții și dascalii. La sfinți se duc la biserică spre sfințire și pomenire niște colaci implețiți în două, în formă de opt, numiți „sfinți”; aceștia după ce preotul îi sfințește, o parte din ei se opresc de el, iar parte se leu de bine—credincioși spre a se da de pomana, căci mai mare e pomana cind împărțești nevoeșilor sfinți sfințiți la biserică. La biserică cu sfinți se pot duce și cane nouă pline cu vin. Vinul se oprește la biserică cu tot cu cane, și se imparte de fețele bisericestī. Fericit va

1). Credințele aceste le-am cules din jud. Suceava, din satele: Bogdănești, Broșteni și Spătaruști.

fi sufletul acela care în ziua de sfinți va da de pomână câte ce-va de fiecare sfânt! Fericit și bine va fi de acela, care spre ziua de sfinți va face câte 40 de metanii de fiecare sfânt.

Sfinții sînt 40 la număr. Ei erau oameni buni și curați la inimă. Păgini de ciudă ca n'ați primit legea lor, i-ați înecat. D-zeu pentru bunătatea sufletului lor și pentru nestrămutata lor credință, i-a numărat în rîndurile dreptilor. Ziua sfinților trebuie să se prăznuiască de ori ce creștin, căci dacă vor face ruga de 40 de sfinți înaintea ziditorului, păcatele li se iartă. În ziua de sfinți nu se lucră de loc.

Sfinții—colaci— ca să fie mai gustoși se ung cu miere curată.

Cine postește în ziua de sfinți (adecă nu mincă nimic toată ziua) capătă mult bine de la sfinții mucenici.

De la sfinți, ziua dovedește noaptea— se face mai mare.

În ziua de sfinți se trage earba cu dinții și se stringe rădăcina de *earbă mare*, că miroasă tare frumos, și-i bună de leac.

Sfinții cad totdeauna în postul mare.

Cum va fi în ziua de sfinți, așa va fi toată primăvara.

Dacă ziua sfinților apucă omăt pe cîmp, anul va fi mînos și inbelșugat; dacă e goliște în ziua de sfinți, anul va fi secetă și sărăcăcios.

În ziua de sfinți se scot uneltele de plugărit și se caută ce lipsește la ele.

Sfinții mai fac unora și chef, căci lumea-i plină cu ce-a putut D-zeu. Unii se apucă de beu câte un pahar de vin ori rachiu de fiecare sfânt, și atunci să vedeți petreceri, *peptănătură* la *frizură* și frecături la vinele gîtului!

M. LUPESCU

Povestea lui Hristos

O purces omul mare
 cu toporul mare
 la pădurea mare,
 îndurat,
 în patru diskicat,
 să facă mănăstire mare,
 cu noță uși,
 cu noță altare,
 cu noță rază de soare.
 În strana cea mare
 șide Sintă-Măria Mare;
 în strana cea mică,
 șide Sintă-Măria Mică;
 în poarta cerului,
 șide Maica Precistă.
 Pe cărticică ceté,
 din gurită procité,
 pe toți oamenii lui D-zeu îl găse,
 numai pe fiul ei,
 din trupul ei
 nu-l găse.
 O purces pe cararea lui Adam,
 la fântina lui Iordan,
 ca să-l găsească
 pe fiul ei,
 din trupul ei.
 S-o întâlnit cu Ion
 Sfintu Ion.
 —Ioane, Sfinte Ioane,
 n-ai văzut,
 n-ai auzit,
 de fiul meu

din trupul meu?
 —Măicuță... de văzut,...
 nu l-am văzut;
 dar de nume i-am auzit...
 că l-o prins
 cînil,
 păgînil,
 spureații de jidovi,
 și i-o dat chin nispus,
 ni auzit,
 de nime ni văzut:
 cunună de skinl în cap l-o pus,
 trestil pe subt unghii l-o vîrit,
 cue de cer în tălki l-o bătut,
 singele i l-o scurs,
 din sînge giță,
 din giță poamă,
 din poamă gin,
 din gin preststenia creștinilor.
 S-o purces Maica D-lui
 văicărindu-so.
 Ș-o agîuns la fîntina lui Iordan
 și-l esă broscuța înainte.
 —Buna dimineată broscuță!
 —Multămesc Măicuță!
 —Măicunță da ce ești așa mlhnită
 și supărată?
 —Broscuță... cum n-oiu fi
 mlhnită
 și supărată..
 că am avut un fiu a meu,
 din trupul meu

ș-acu am auzit că l-o prins
 cînil,
 păgînil,
 spurcații de jîdovi,
 și i-o dat chin nispus,
 ni-auzit,
 de nime ni văzut :
 cunună de skinî în cap i-o pus,
 troști pe subt unghii i-o vîrit,
 cue de cer în tîlki i-o bătut,
 sîngele i l-o scurs ;
 din sînge giță,
 din giță poamă,
 din poamă gin,
 din gin presistenia creștinilor.
 — Măicuță... ! nici nu te întrista,
 nici te supara,
 că eî am avut doispre-zece
 ș-o vinit o roată
 folforoată
 și mi-o luat unsprece-odată
 ș-am ramaș numai cu unul
 ș-aceala-l din ochi holbătîl
 și din chicioare băscăcărătîl.
 — Ia cheamă-l să-l vîd și eu !
 — Sămînoace,
 ia vin tu la maica-ncoace !
 El, hup ! hup ! hup !
 Maica D-lui zimbe-a ride.
 — Blagoslovită să fii tu
 broscuță !
 În fîntînă să trăești,
 în fîntînă să putrezești,
 creștinii de pe tine apă să bee,
 tu spurcată de jîdovi să nu fii.
 Ș-o purces Maica D-lui.

Și s-o întîlnit cu meșter de lemn.
 — Meșter de lemn !
 n-ați văzut,
 n-ați auzit,
 de fiul meu,
 din trupul meu ?
 — Măicuță, de văzut...
 nu l-am văzut ;
 da de nume l-am auzit.
 O-o vinit la noi
 cînil,
 păgînil,
 spurcații de jîdovi
 ș-o zis să facem cue de lemn,
 din ce-n ce mai mici ;
 da noi facem,
 din ce-n ce mai mari,
 c-avem de-agiuns.
 — Blagosloviți să fiți voi,
 meșterii de lemn.
 Să lucrați cu anul
 ș-apoi să cișligați banul !
 Ș-o purces Maica D-lui
 văicărîndu-se
 și s-o întîlnit cu meșter de cer.
 — Meșter de cer !
 n-ați văzut,
 n-ați auzit,
 de fiul meu,
 din trupul meu ?
 — Măicuță, de văzut...
 nu l-am văzut,
 da de nume l-am auzit.
 C-o vinit la noi
 cînil,
 păgînil,

spurcații de jidovi
 ș-o zis să facem cue de cer,
 din ce-n ce mai mari,
 da noi facem
 din ce-n ce mai mici,
 să ni rămie și nouă
 o leacă di cer!...
 —Blagosloviți să fiți voi
 meșteri de cer,
 să dați o dată cu ciocanul
 și să cișligați banul.
 Ș-o purces Maica D-lui
 ș-o agluns la dealu Garaleului
ascuțit,
ca o muche de cuțit,
 de ce-l suè,
 de ce să topé
 și mai frumos să făcé.
 Ș-o agluns la poarta Rafului.
 Dă cu chiciorul sting,
 nu să deschide;
 dă cu chiciorul drept,
 să deschide.
 —Cine este?
 Intreabă Isus.
 —Eu sint, fiul meu.
 —Măicuță!
 Pasere
 maeastră
 n-ă imblat pi-aici,
 da D-ta că ești om pămintean?
 —Tu ești fiul meu,
 din trupul meu
 ș-am auzit,
 că te-o prins
 cini,

păgini,
 spurcații de jidovi,
 și ț-o dat chin
 nispus,
 ni-auzit,
 de nime nivăzut:
 cunună de skini in cap ț-o pus
 tresti pe subt unghii ț-o virit,
 cue de cer in tălki ț-o bătut
 sîngile ț-o scurs,
 din sînge giță,
 din giță poamă,
 din poamă gin,
 din gin presistenia creștinilor
 —Măicuță...! pînă a nu mă da
 de chin
 la cini,
 păgini,
 spurcații de jidovi,
 cine să năștè
 nu să boteza;
 cine să impreuna,
 nu să cununa;
 pestile in apă nu să zbătè,
 cucosii nu cînta.
 Da de cînd m-am dat de chin
 la cini,
 păgini,
 spurcații de jidovi,
 cine să naște,
 să botează;
 cine să impreună,
 să cunună;
 peștele in apă să sbate,
 cucosii cîntă.
 Cine a ști-o

ș-a spune-o
 astă poveste,
 la lună,
 la săptămână,
 l-a lua Maica D-lui de mîna
 dreaptă
 l-a duce pe cararea dreaptă
 la mesă întinsă,
 la făclii aprinsă,
 la pahară pline,
 la cuvinte bune.

Dar cine a ști-o
 și n-a spune-o
 astă poveste
 la lună,
 la săptămână,
 l-a lua Maica D-lui de mîna
 stîngă,
 l-a duce pe cararea strîmbă,
 la ochi boldiți,
 la dinți rînjiți.

Auzită de la V. Topor (dascal), acum repostat.

Culeasă de N. TROFIN

P l u g u ș o r u l

Buna vreme boeri mari,
 ia poftiți și-ți asculta
 că noi bine vom ura,
 ca de pe carte le-om lua.
 Sara lui Sf. Vasile a inserat
 c'asa de la D-zei Sf. e lasat;
 sara lui Sf. Vasile să vă fie
 de bucurie
 și nouă de veselie.
 Sara lui Sf. Vasile a inserat
 toți boerii s'au adunat,
 cărticica o scriați
 pe limba vrăbiei o puniați
 și tocmai la Sf. Vasile o
 trimeteați.
 Sf. Vasile s-o sculat
 de pe un pat mare și rotat,

pe ochi negri s-o spalat,
 la icoane s-o'nclinat
 pe negru murg o'neălicat
 la cîmp curat o'alergat,
 și cîmp curat o găsit,
 și'napoși el s-o'nturnat
 ș-o'njugat 150 de juncani
 tineri și țintați
 ca dintr'o noapte fatați,
 la un plug cu coarnele d'alămăe
 cu grindeiul de gutăle
 c-așa imi place și mie.
 A arat Lunile grădinile,
 Martile finatile,
 Mercurile bahnurile,
 Joile vâile,
 Vinerile pkisurile,

Simbetele siliștele,
 iară Simbătă sara
 o tras plugul sub păreto
 și boii la iarbă verde,
 și flecâii în sat la fete
 și burlacii la neveste,
 tocmai chiar e-așa și este;
 eltă rouă o rourat
 atite brazde aū răsturnat.
 La luna, la săptămîna,
 ș-o umplut cu aur mîna,
 și s-o dus să vadă grîul de copt.
 Grîul pe-o parte se cocea
 iar pe alta se trecea,
 vînt de vară mi-l bătea;
 iară Jupîneasă Gazda
 într'un baston razamată
 3 spice de grîu în mîna o luat
 acasă le-o dus, pe masă le-o
 aruncat
 și casa s-o luminat
 și gloata s-o bucurat;
 iar Jupînul Gazda s-o dus
 din grajdii în grajdii, plîna în
 al 9-le grajdii
 ș-o ales o epușoară mititică
 împodobită ca o stea;
 s-o dus din nouel în nouel
 pîn la tîrg la Bîrlădel
 ș-o cumparat 9 oacă de fer
 și 9 de oțel
 și le-o dus la Ili Țiganu
 cari bate zdravîn cu ciocanu.
 că i-s foile 'n grădină
 și ilăul după cap,
 pleastura în comanao

pareă-I un listai de drac;
 ș-o facut seceri mari
 pentru voiniceii mai tari,
 o făcut seceri mici
 pentru copilașii voiniceii;
 la masă i-o adunat
 seceri în mînă li-o dat.
 ș'o pus pe cele vâi, pe cele bălăi;
 pe cele delurele
 pe cele frumusele.
 să prăvim și noi cu drag la ele
 iar între ele era o babă batrîna
 cu săcere carna, cu dinții de lînă
 cu iușca de cură, pe care o
 croca
 pe loc și cădea
 Ea cu dreapta săcera,
 cu stînga lega,
 și alții în urma lor
 clăii nalte rădicaū
 Jupînul Gazda venia
 pe Jupîneasa întreba
 aria unde s-o facă;
 iară ea îi răspundea
 că aria s'o facă
 în jaliștea vîntului
 unde-l îndămintă voiniculuf.
 Ș-o adus 9 epe surupe
 de cîte 9 ani sterpe,
 cu copitele latăni
 cu cozile felezueaū,
 cu nările vînt trăgeaū
 cu urechile'n sacii puneaū,
 și nouă causeanu ne mai trebuie;
 ș-am încareat 9 cară mocăneșii
 duclîndu-le la moară la Ciorsacii

unde fug guzganii pe iaz cu
lacrimi pe obraz;

de aici mi-am întors, la moară
la Ivănești.

Iara curva de moară,
cînd văzu atite cară
încercate cu povară,
puse coada pe spinare
și plecă la lunca mare:
lunca mare, frunză n'are
lunca mică, frunza-I pică,
hap cu gura de opincă.

Iar muratul mester bun
hătu-î meșteșugu'n ciur,
e-o prajină o ocolé
pîn ce-o pus mina pe e;
și mi-o lua de călcăe
ș-o pune pe căpătăe,
și-I da cu ciocanu'n șele
ș-o așază pe măsele;
și mi-o luă de lăptoc
s-o așază iar la loc,
și turnă de-asupra'n coș
grîu măruntel de cel roș,
iar din coș curgea sub peatră
de sub peatră în covată;
curgea făină curată.

Dar nu curgea făină de grîu
ci curgea aur și mărgăritari
ca la boerii cei mari.

O'ncareat eară 9 cară
'npovorate

cu lanțuri de fer legate,
carile scîrțiau

Iar flecâii chiuiau,
din biciuri mereu pocuiau;

iar Jupîneasa Gazda cînd o
auzit

scîrțitul carălor,
chiuitul flecâilor,
s-o dus din camară n camară;

la al 9-lea camară
ș-o ales o sită rară
zvîrliud'o pe ușă afară;

ș-o ales o sită deasă
cu pinza de matasă;

făina o cernea,
în covată o plămădea,

o lasa pînă dospea

și colaci apoi făcea,

și I viră cu lopata

și-I scotea rumenii și gata.

O făcut un colac frumos

ca și fața lui Hristos,

și l-o pus în cuiu cel de jos

ca să le fie plugarilor de folos.

Și l-o rupt în 9

și ni-o dat și nouă.

Ia mai trăgeți măi flecâi

Hăi! Hăi!

Apoi drept să vă spunem

boeri mari,

cinstiți gospodarî, că noi

de arat am ara

dar ni-I că vom însara

și-s cărările 'ncercate

de multe feară-calcato,

și es sările și ne țin cărările.

De arat noi tot am mai ara,

dar ni-I că vom însara

ș-avem a trece printre niște

munți întunecoși.

<p> Mai rămâneți boeri mari sănătoși. la mai îndemnați flecăi Hăi! Hăi! Indemnați ca să plecăm ca pe aici să nu 'nserăm, </p>	<p> dar D-voastre scoateți colacu ca vă strică boii pragu; mai scoateți și gologani ca să mai trăiți mulți ani. la mai îndemnați măi Hăi Hăi. La anu și la mulți ani. </p>
--	---

Cules din Hirtoape (Suceava) de la Vasile Timofte. I. BORDIANU

Trei crai de la răsărit

Trei crai de la răsărit
 cu steaua au călătorit;
 clud în cale purcedea
 steua înainte mergea,
 când sta de se odihnea
 steaua lor le'ngăduia.
 La Rusalim dac'a'au ajuns
 lor steaua li s'a ascuns;
 la Irod dac'a'au intrat
 de ce-au fost ei întrebați?
 De naștere de 'mpărat
 unde știți că s'a născut
 cucon tînăr de curînd
 că noi steaua am văzut,
 steaua lui la răsărit,
 după dînsa am venit.
 Atunci Irod împarat
 foarte rău s'a tulburat
 pe crai întru i-a chemat
 și în taina i-a rugat:
 la mergeți de ispititi
 și pe el dacă-l aflați
 mie de știre să-mi dați,
 ca și eu să mă închin....

fiind de hieleşug plin.
 Craii, din oraș cum a'au eșit
 lor steaua li s'a ivit.
 Nu mergea 'n spre apus tare
 și'n spre-amează-aveați carare;
 tot a'au mers pîn'a'au stătut
 unde-a fost pruncul născut.
 Craii 'ntru a'au intrat
 unde-a fost pruncul culcat,
 în scutice 'nfășurat,
 și-a'au căzut de s'a'au închinat
 la naștere de 'mpărat.
 naștere prea fericită
 numai lui Irod ni'tă;
 naștere prea frumoasă
 ce vra Irod ca să piarză.
 Scumpe daruri i-a'au dăruit
 după cum i s'a căzut:
 aur, smirnă și tămie
 precum și la carte scrie.
 Craii pruncu l-a'au luat
 la Vielem a'au plecat,
 lui Irod veste u'a'au dat.
 Atunci Irod împărat

multă vreme o așteptat
și grea oaste o ridicat
mulți cuconii miei o tăiat
14000 de prunci
de 2 ani în jos mai miei.
Plus la Rim ea s'auzia
țipete și vaete
plinsete și bocete.

Rahil fiit-și plingea
a-î mîngăia nu-l putea;
pe jîdovi i-a rășchirat
de ocară i-aŭ lăsat.
Și de-acum pînă 'n vecie
mila Domnului să fie
cu dor și cu veselie,
o, Hristoase slavă ție.

Ce bucurie a fost la nașterea D-lui nostru Isus Hristos, acel dar și aceea bucurie să fie și în casa Domniilor voastre în ist an și la mulți ani.

Cules din satul Broșteni, de la N. Ungureanu.

M. LUPESCU

Calicul de la Talpalari

Anedotă*)

Încă nu sînt 40 de ani, de cînd mahalaua, ce vine în partea stîngă de dîndosul Academiei, se numea Calicimea Domnească; iar ulița care astăzi poartă numele de strada Petru Rareș, mai înainte era ticsită de calici privilegiați, care mișuiău ca furnicile în toate părțile.

În partea aceea a locului trăia un calic bătrîn și orb din naștere cu numele Haralambie. Ca unul ce era mai vechiŭ decît toți calicii din acea mahală, moșu Haralambie, căci așa-l ziceău toți poporănii, avea un loc anume de cerșetorit la ușa Bisericii Talpalari, căreia i se mai zicea și Biserica din Calicime.

*) Această aneodotă am auzit-o din gura lui Ion Creangă pe la jumătatea lunii lui Decembrie 1889, adică cu 15 zile înainte de a muri. Era cam bolnav cînd l'am vizitat, dar gata la glume ca totdeauna. După ce mi-a spus aneodota mi zise: Bre tare mi pare rău că-s bolnav și mă tem că-mă să mor și n'am să pot scrie aneodota cu Moșu Haralambi și încă vre-o două, trei ce le am în cap.

După doi ani am scris-o eu, așa cum m'a ajuns capul, și am publicat-o în ziarul ERA NOUĂ No. 116 din 22 Decembrie 1891.

Moşu Haralambie cersitorea la aceea biserică, şi în aceea parte de loc de mai bine de 50 ani, aşa că toţi calicii de mai încoace, fie mai tineri fie mai bătrini, îi păzeau cu multă sfinţenie colţuşorul lui, chiar şi în vremea când el n'ar fi venit în zina aceea la biserică.

Odată, de hramul bisericii, nu ştiu de unde, se pripăşeşte pe acolo un calic cu totul nou şi necunoscut de nimeni în partea aceea, şi cum intra şi esa lume multă, calicul cel necunoscut se aşază pe locul bătrînului Haralambie, care tocmai atunci venea şi el.

Cînd simţi orbul că i s'au încălcat drepturile vechi, care pînă atunci nu îndrăznise nimeni să-i facă una ca asta, se înfurie grozav, ş'apoi vorba ceea: ferească D-zeu de bătaea orbului; cînd începu a învîrta cirja în dreapta şi în stînga, credea că se răsipeşte pămîntul.

Chiar în elipa aceea iată că soseşte şi Mitropolitul Sofronie ca să slujască de hram, şi cum bătrînul orb era înfuriat şi batjocorea cu vorbe aspre, ridică deodată cirja ca să dea în capul vinovatului, şi cînd colo trage una în spinarea Mitropolitului aşa de tare, că i-a plesnit antereul. Bietul Mitropolit, galbăn la faţă de spaimă şi de durere, începu să dojenească pe bătrînul orb cu cuvinte mai mult părinteşti.

— Da ce, prea sfinţite, răspunse calicul, cum ai crede sf.-ta să lăs pe un venetic, pripăşit din toată lumea, să vie şi să-mi calce drepturile mele de calic vechi—de baş calic? Da cine nu ştie că neam de neamul meu aici am calicit cu toţii, şi pot zice că chiar întreg neamul meu a ţinut şi ţine încă pe umerii lor zidurile acestei biserici? şi astăzi să vio un vin-tură ţară, cine ştie de unde, şi să se atingă de drepturile mele? Las că-i vin eu de hac; am să-i scot mai întăi ochii, să rămie chior ca şi mine, şi cînd voi muri pot să-i dau de moştenire locul, dar pînă atunci să ferească D-zeu pe toată lumea, că nu mă las odată cu capul.

IOAN S. IONESCU

Publicată în cartea lui Ioan S. Ionescu:

Povestii anecdote, impresii de călătorie, diverse, Sep. 1905 pag. 6
Tot acolo la pag. 125: O glumă lui Ioan Ionescu.

Fata Popoi

(Poveste).

A fost o dată ca nici o dată, că dacă n'ar fi fost, nu s'ar povesti.

Se zice că a fost un popă, a cărui preoteasă se îmbolnăvise de o boală foarte grea. Cînd fu aproape să-și dea sufletul, chemînd pe popă lingă patul ei, îi zise:

— Părinte, de acumia văd bine c'am să mor. După înmormîntare, să-mi vinzi toate hainele, numai o păreche de pantofi să-ți oprești, că ați să-ți trebuiască. Are să-ți fie greu fără femeie, căci dă, ești om. Să cauți să te însori. Însă, să nu iai de cît pe aceea, căreia i s'or potrivi în picioare, pantofii mei.

După aceste sfaturi, își dete sufletul. Rămase popa văduv, cu o fetișoară micuță, singurul copil ce avuse cu preoteasa, și făcu întocmai cum îl sfătui dînsa.

Luînd pantofii, porni prin lume să-și caute femeie. Umblă multă lume și mulți ani; dar să găsească, pace. Femei găsise prea multe, însă nu li se potrivea pantofii.

Se făcuse fata, fată mare, și el tot nu se mai însurase. Intr'una din zile fata îi zise:

— Tată, multe femei au încercat pantofii mamei și nu le-au venit, ia să-i încerc și eu, să văd nu mi-or veni?

Punîndu-i în picioare, îi veni așa de bine ca și cum ar fi fost făcuți pe piciorul ei.

— Pacat a fi fata mea, zise popa, cînd văzu că-i vin pantofii; dar, pe alta nici nu mai caut. Pe tine am să te iau de nevastă.

Cînd auzi fata așa, în fuga mare alergă la o babă din mahală, și îi spuse că tatăl său vroește s'o ia de nevastă.

— Spune-i, draga mătușei, că mergi, îi zise baba; dar

propune-î să-ţi facă o rochie de logodnă frumoasă ca cimpul, cu fel de fel de flori, care in florite, care imbobocite, cum e cimpul cînd îl priveşti în luna lui Maiu.

Intorcîndu-se acasă îi spuse lui tatu-său, că merge după dînsul; însă, să-î facă o rochie de logodnă, așa cum îi spusese baba.

Popa, fiind bogat, se duse în tîrg și îi făcu numai de est, întocmai.

— Acuma draga mătușei, să te duci să-î spui, să-î facă o rochie pentru cununie, care să samene cu cerul: cu stelele pe poale, cu soarele în pept și cu luna în spate.

Popa îi făcu întocmai.

— Acuma, draga mătușei, să te duci să-î spui să-î facă o rochie pentru lucru, care să fie ca balta cu pești, cu broaște, cu lipitori, cu stuh, cu păpuris, cum e balta.

Popa l-o făcu și pe aceasta.

— Apoi, draga mătușei, du-te acasă și cînd a dormi, îmbracă-te c'un suman rupt, leagă-te la cap c'o bucată de țol, încaltă-te c'o păreche de opine și luîndu-ți într'o legătură rochiile făcute de el, pleacă încotro te-a îndrepta Dumnezeu.

Intorcîndu-se acasă, făcu întocmai. Porni pe un drum ce da într'o pădure.

Ajunghnd în pădure, dădu o buricică de ploaie. Mergînd așa, dete într'o poiană. Acolo fiind un stog de fin, se vîri în el. Prin pădure, umbla la vînătoare un împărat tînăr, neinsurat încă, însoțit de o cățelușă și de mai mulți pușcași. Cățelușa, ajungînd pe la stogul de fin, și simțînd că e ceva în el, începu a lătra. Văzînd-o împăratul, alcargă în fuga mare; cînd colo, dă peste fată. Cercetînd-o de unde-î, ce caută p'acolo, mai nu știu ce, o luă cu dînsul și ducînd-o acasă, o puse să păzască găștele.

Pe unde păștea găștele, era un dafin de toată frumuseța. În acel dafin își așază dînsa, rochiile făcute de tatal său.

Un împărat vecin, respîndește veste, că face clacă de înșirat mărgărintare.

Fata, care acum era giscăriță, auzînd prin slugi, că la

cutare împărat se face clacă, se duse la mama stăpînu-său, care era văduvă, și își ceru voie să se ducă și ea la clacă. Aceasta o trimese la ficioru-său. Ducîndu-se la dînsul, tocmai atunci se suia pe cal să plece la clacă. Cerîndu-și voie, el o ținu de rău, și dîndu-i vr'o două bice, o trimese să-și caute de giște. Apoi porni în drumul său.

Dînsa, ducîndu-se la dafin, își luă rochia, care i-o făcuse tatul-său pentru logodnă, se îmbracă cu ea, și zicînd, „luminează-te înainte și înegurează-te înapoi“, porni la împăratul cu claca. Încotro mergea nimeni n'o vedea. Acolo erau adunați o mulțime de împărați, feciori și fete de împărat, așezați tot doi și doi, un barbat și o femeie și înșirați la măr-găritare. Cum ședeau toți, într'un salon mare, de odată intră și ea, frumoasă ca un soare și îmbrăcată mai bine ca toate, din cîte erau acolo. Împăratul tînăr, stăpînul ei, văzînd-o așa frumoasă începu a se apropia de ea, și făcîndu-i fel de fel de cochetării, o întrebă că de unde-i?

— Sînt din satul „Biciuești“, îi răspunse dînsa. — Îi da a înțelege că o avea pe care o biciuise la plecare.

Să se priceapă, pace. Se vede că erau proști și p'atunci.

Terminîndu-se claca, fie-care porni spre casele lor. Fata, pleacă și dînsa.

Toți și mai ales stăpînul său, o pîndeau să vadă încotro apucă. Cum eși din casă zise: „luminează-te înainte și înegurează-te înapoi“. Și se făcu nevăzută. Toți, rămaseră cu gurile căscate

Ajungînd acasă, se desbracă, își puse rochia în dafin și îmbrăcîndu se cu hainele cele zdrențoase, porni giștele la cîmp.

Împăratul, venind și dînsul acasă, începu a spune mă-sei că la clacă a fost o fată frumoasă tare. O iubeste la nemurire, și că dacă n'o lua-o de nevastă pe aceia, nu se mai însoară.

— De unde era?.. N'ai întreat'o? zise mă-sa.

— Am întreat-o mamă, și mi-a spus că îi din satul „Biciuești“.

— Dacă-ți place așa de mult, să mergem să căutăm satul acela, și s-o ial.

Plecară împrenă. Colindară multe sate, dar sat cu numele Biciuești, nici că au găsit.

Un alt împărat vecin, dă de veste, că face și dînsul clacă de înșirat mărgărintare.

Tot prin slugi aude fata, că la cutare împărat e clacă. Se duse iar la mama împăratului și își ceru voie să se ducă și ea. Aceasta o trimese la fiul său. Ducîndu-se la dînsul, tocmai atunci își pregătea calul, să plece la clacă; cerîndu-și voie, dînsul supărîndu-se, îi deto vr'o dol pumnii, și o trimese la giște. Apoi încăleciînd pe cal, porni.

Dînsa se duse la dafin, se îmbracă cu rochia ce i-o făcuse tatul său pentru cununie și zicînd: „luminează-te înainte și înegurează-te înapoi” plecă la clacă.

Ajungînd la împăratul cu claca, cum intră înăuntru, tot se minunară de frumuseța ei, și de a rochiei cu care era îmbrăcată.

Împăratul, stăpînul ei, cum o văzu, o cunoscu; căci o văzuse la cea-laltă clacă, începu a se apropia iar de dînsa și tot nenerîndu-o o întrebă:

— Te rog, spune-mi cu tot dinadînsul, de unde ești?

— De unde să fiu ... Sînt din satul „Pumnești”.

Cîți erau la clacă înșirați mărgărintare cu mina; iar dînsa numai cit se uita la ele, și se înșirați singure. Toti se minunau.

Terminîndu-se claca, fie-care porni spre casele lor. Plecă și dînsa, făcîndu-se nevăzută; căci în urma ei se făcea întineric. Cum ajunsese acasă, se desbracă de rochie, o pune în dafin și îmbrăcîndu-se cu hainele cele silențioase, porni cu giștele pe cîmp.

Împăratul cum veni acasă începu la mă-sa:

— Mamă !.. Fata cea frumoasă a fost și la această clacă. Nici una nu era frumoasă ca dînsa; și nici nu cred ca să mai fie.

— N'ai întrebat-o de unde-i?

— Am întrebat-o mamă, și mi-a spus acuina, că-i din alt sat și anume din „Pumnești”.

— Să mergem să cătăm satul Pumnești.

Porniră și cutreerară multe sate, dar de sat cu numele Pumnestî nici n'au dat.

Văzînd mă-sa, că n'o poate găsi, propuse unui împărat vecin, să facă bal, poate o veni și dînsa și atunci, o va putea vedea.

Împăratul, căruia i propuse, nu-l strică gustul, mai ales că aflase și el, cum stă lucru, și dă de știre că în cutare sară face bal la palat.

Auzînd fata de bal, se duse la mama stăpînului seû și so ceru să-î dea voe și ei, să se ducă la bal. Aceasta o trimese la fiul său. Ducîndu-se la dînsul, tocmai atunci își pregătea calul să plece. Cerîndu-și voe, el o sictiri, îi trase două palme și trimetînd-o la gîste, se sui pe cal și plecă la bal.

Dînsa se duse la dafin, se îmbracă cu rochia ce i-o făcuse tatul său pentru lucru și zicînd: „Luminează-te înainte și înegurează-te înapoi“ plecă la bal.

Ajungînd acolo, toți rămaseră înărmuriți de frumuseța ei și de a rochiei cu care era îmbrăcată.

Împăratul stăpînul său, cum o văzu, o cunoscu. Eșîndu-î întru întîmpinare îi oferi inelul din deget. Dînsa îl primi cu bucurie. Apoi luînd-o de mină o presintă mă-sei.

Măsa cum o văzu, rămasă uimită de frumuseța ei. Luînd-o pe departe cu vorbe măgulitoare, o întrebă că de unde-i?

— Sînt din satul „Pălmești“ îi răspunse.

Terminîndu-se balul, fie-care porni pe la casele lor. Dînsa luîndu-și buna seară, se făcu nevăzută.

Împăratul și cu mă-sa, nu se mai întoarse acasă, ci porniră prin sate, întrebînd de satul „Pălmești“. Umblară ei cît umblară și ne mai dînd de sat cu așa nume se întoarseră acasă.

Văzînd mama împăratului că fecioru-său s'a cam smintit de cînd dăduse în toana însuratului, începu a-l dojeni și a-l sfătui că, dacă n'o găsește pe aceia, să ia pe alta. Dînsul se înduplecă. Și mergînd cu mă-sa la un împărat, care avea fată mare de măritat, se logodi. Apropiîndu-se ziua de nuntă, aduse fel de fel de bucătari, care mai de care mai meșter, să pregătească bucate și felurite prăjituri pentru masa cea mare; căci dă, era nuntă împărătească.

Fata, lipindu-se pe lângă bucătarul, care lucra aluatul, ceru de la fie-care este o bucățică de aluat. Toți o îmbrîn-ciră, zicîndu-i să iasă afară; numai unul dintre ei, împins de curiozitate, zise:

— Mai, ia să-î dau eună o bucățică de aluat, să vedem ce o să facă nebuna asta? și rupînd din aluat îi dete.

Luînd dînsa aluatul, făcu o turtișoară mică, în chip de plăcintă, și în mijlocul ei, puse inelul ce îl avea de la împărat, de pe cînd fusese la bal.

Plăcintele făcute de bucătari eșiră toate rele și arse; iar a fetei se făcuse de o frumuseță și de o bunătate, cum nu se mai poate. Seara la masă bucătarilor fiindu-le rușine a duce plăcintele lor, duseră pe a fetei. Cum o văzu împăratul (mire) se miră mult de frumuseța ei, și luînd un cutit începă a o tăia în bucăți mici. Tăind așa, dete peste inel. Cum îl văzu îl cunoscu, aducîndu-și îndată aminte că e inelul ce-l dăduse fetei celei frumoase de la bal.

— Cine a făcut această plăcintă așa de frumoasă? întrebă eu nerăbdare pe bucătarul.

Bucătarul, crezînd că mirele îi întreabă în scop de a da vr'un bacșiș celui care a făcut-o, începură a răspunde care mai de care: — Eună am făcut-o! — ba eună, zicea un altul.

— Mai, să-mi spuneți drept cine a făcut-o, căci alt-fel vă tai capul la toți.

Cînd auziră ei așa, începură a tremura de frică și cu o voce slabă zise unul dintr'înșii:

— Măria Ta! Plăcinta aceasta-i făcută de găscîrița din ogradă.

— Acuma degrabă, să mi-o aduceți aici!

Alergînd în fuga mare, o aduseră înăuntru. Îi era rușine sāraca să între, căci era nespalată ca vai de ea, îi atîrnau sdrențele.

Cum o văzu, mirele zise:

— Mamă! pe aceasta o iați de nevastă!.. Și zicînd așa se sculă de lângă mireasă, care rămasă ca trăsniță, la auzirea acestor cuvînte. Cu ochii plini de lacrimi se sculă și ea de la masă, și plină de întristare se duse la părinți.

Degrabă puse toate slugele de o spălă și o peptănă. Apoi dînsa se duse la dafin și se îmbracă cu rochia care i-o făcuse tatul său pentru cununie, ca cerul: cu stelele pe poale, cu soarele în pept și cu luna în spate.

Cînd intră în mijlocul nuntașilor, toți se minunară de frumuseța ei, strălucind ca un soare rochia de pe dînsa.

Se făcu o nuntă de se duse vestea în lume. Ținu de la Paști pînă la Duminica Tomei; așa că urlau cîinii și plîngeau copiii de foame de atîta nuntit.

După nuntă, dînsa rămase îngreunată. A dat naștere la doi feți logofeți, cu părul de aur creț.

Intr'una din zile, se prezintă la palatul împărătesc un cerșitor. Era popa, tatul ei; se prefăcuse anume în cerșitor. De unde și pînă unde auzise că fiica sa a ajuns împărăteasă.

Cum îl văzu pe fereastră, împărătița îl cunoscu că-i tatul său, însă mei voi să se arăte lui, ci dădu ordin slugilor să-l miluiască cu ceva.

Eșindu-i sluga înainte, cum o văzu, ceru să-i dea un căuș de mălaiu (miei). Îi dădu. Dînsul se făcu că nu-l poate turna în traistă și scăpînd căușul din mînă, vărsă tot mălaiul pe jos. Se puse jos, și încu pu a strînge fir cu fir. A fost imposibil să-l strîngă tot pîn'în seară așa că îl apucă noaptea acolo.

Rugîndu-se de slugi, îl primi să doarmă la palat. Peste noapte ce-a făcut ce-a dres, a reușit să pătrundă în odaea unde dormea împărătița, fiica-sa, cu copiii.

O'un cuțit ce avea la dînsul, tăie copiii în resbucăți; iar dînsel îi despintecă pulpele picioarelor. Apoi, punîndu-i cuțitul sub perna de la cap, trecu în odaea unde îl culcase slugile.

Adoua-zi intrînd imparatul în odaea împărătiței, își puse mînele în cap, cînd văzu copiii morți și tăeți. Văzînd-o și pe dînsa scrijălată pe la pulpe, imediat îi trîsni prin cap, că ea, i-a ucis, și ea să-și facă față înaintea lui, s'a tăet și dînsa. Plin de minie, începu a răeni ca un sălbatic la ea zicîndu-i:

— Tu ai ucis copiii miserabilo? Tu!... Ca să-ți faci față înaintea mea, și-ai scrijelat picioarele!.. Nu te voi putea crede

nici o dată !.. Uite-te, te dă de gol cuțitul, cu care ai făcut crima, și care îți stă sub cap !.. Cine ar fi putut intra în palatul meu ?..

Dînsa îi spunea mereu, că un străin a pătruns în odaie, i-a ucis copilul și a schingiuit o.

— Nu te cred !.. Nu cred !.. Îi răspundea el, răenind ca un leu. Ah ! ești o mizerabilă !.. O mizerabilă !.. De astăzi înainte nu mai poți fi nevasta mea!..

Și esind din casă, infuriat ca un tigru, cum dă în balcon, dădu cu ochii de cerșetor.

— Mă ! ia vino încoace, — îl strigă cum îl văzu.

Dînsul veni imediat.

— Dute de ia o roabă, și vino de pune în ea acest copil morți și pe această mizerabilă de femeie și îi du la rîpă.

Acesta eșecută poronca întocmai.

Ajungînd cu roaba, pe malul rîpei, se puse jos să se mai odihnească, și cum sta așa, cam razamat de roabă, de odată împărătita, îl îmbrînci fără veste și tocmai în fundul rîpei ajunsese, rămîind mort pe loc.

Dînsa, zdrobită de durerea ce simția, văzîndu-și copilul morți și văzîndu-se alungată de împărat, pe sfînta dreptate, începu a se boeci în gura mare.

Cum se bocoa așa, de odată eși din rîpă un balaur mare, cu o frunză în gură.

Cînd îl văzu, începu a plînge și mai tare de frică.

— Nu plînge ! îl zise balaurul. Nu-ți fie frică, căci am venit să-ți luviu copilul și să-ți vindec ranele tale.

Zicînd așa, începu a unge cu frunza pe copil, care la moment înviară.

Ungînd-o și pe dînsa, numai de cît îi vindecă ranele de la picioare.

După aceasta dîndu-i două mere de aur îl zise:

„Ori-ce veți dori și ori-ce veți voi, vi se va împlini, trîntînd „aceste mere în pămînt“. Apoi se făcu nevăzut.

Fiindu-le foame copiilor, trînti merele în pămînt și îndată apăru o mușă, încărcată cu fel de fel de bucate, la care se-

puseră și mîncară. Trîntind merele iar în pămînt, zise să se facă un palat frumos tare, așa ca să nu mai fie altul așa de frumos în lume; să aibă grădină frumoasă cu fel de fel de pomi fructiferi, și să fie fel de fel de pasări cîntătoare.

Indată se făcu întocmai.

Strălucea ca soarele acel palat și nu putea străbate om la el, de cîntecul păsărilor de prin grădină.

Impăratul, văzîndu-l și el, căci nu era departe de al său, trimese un om să vadă cine locuiește într'însul. A fost imposibil să străbată omul acolo.

Atunci, încălecînd dînsul pe un cal frumos, se duse singur să-l vadă.

Băeții, fiind năsdrașanî, cum îl văzură de departe, intrară în casă și ziseră mă-sef:

— Mamă, vine tata !..

Dînsa le răspunse:

— Copiii mei, dacă voi în adevăr cunoașteți, că acela care vine, e tatul vostru, atunci trîntiți merele în pămînt și ziceți să tacă păsărele, spre a putea strabate aici.

Făcînd ei așa, încetară păsărele de a mai cînta.

Ajungînd împăratul, intră în palat și cunoscînd-o pe dînsa că e nevasta lui, căzu în genunchi înaintea-î și se rugă să-l ierte.

Dînsa îl iertă și împăcîndu-se cu dînsul, se puse pe chefuit și pe pitrecut.

Dînd un bal, aŭ luat parte la el, mulți împărați. Să fi fost și eŭ pe vremea aceea, poate mă vîram printre dîșii, măcar ca cîni pe sub masă.

Și așa, suindu-mă pe o rădăcină, spusei o sdravină minciună.

GR. N. COATU

[Tutova]

Glume și Pîcîlituri

Un popă avea odată în parohie la el și un țigan. Nici odată însă țiganul nu se mărturisise, ca să se împărtășască, și cînd îl întreba popa, care era și duhovnic, de ce nu se mărturisește, el îi spunea că nu face greșeli înaintea lui D-zeu, și n'are nevoie de *spovăduială*.

O dată, într'un post, prinde popa pe țigan la biserică, și cum erau și oameni mulți ca să se mărturisască, îl ia cu vorba și-l năucesc de rămîne și el la spovăduială.

Cînd se duce țiganul la popă, el îi cade în genunchi.

— Ei, fiule, spune ce greșeli ai făcut ?

— Păi, n'am făcut, cinstate părinte, sărut ochisorii și mîna, n'am făcut nici un păcat

— N'ai hulit pe D-zeu, n'ai furat, n'ai suduit fețele bisericestii, n'ai sărit gardul ? ...

— N'am făcut nici un rău, nici un păcat. Să chiorăse părinte, de am făcut pacate.

Și ori cum îl înturna și cum îl sucia popa, țiganul nu voia să spue drept, deși poate numai moarte de om nu făcuse.

— Știi ce fiule, zise popa, ca să poți da un sălindar trebuie să spui c'ai greșit.

— Păi ești părinte, pot da sălindare și fără să zic c'am greșit.

— Nu se poate alt-fel, fiule, că mîni puterea lui D-zeu.

— Hapoi, cum să zic c'am făcut pacate, dacă n'am făcut ?

— Trebuie să zici așa fiule, c'apoi nu-l bine în gospodărie.

Și după multă tirguială, țiganul se hotărî și spuse popel c'a făcut pacate, da nu mari.

— Bine fiule, să nu mai faci, ca să nu-ți fie nimic, să plătești un sălindar.

— Și cît se plătește părinte, sălindaru ?

— Un galbăn, fiule.

— Bine părinte, cam scump îi sălindaru, da l-oi plăti.

Cum mergea țiganul de la biserică a casă spovăduit, curățit gata, își croi planul cum să-l ptețiască pe popă.

Căutînd o bucată de scoartă de fag bătrîn, face o para rotundă, o pune într'o hîrtie, și aținîndu-se în calea popel cînd era cu mai mulți gospodari din sat, puse popel în mîină hîrtia, îi sărută mîina și-î zise:

— Postim, cinstite părinte, sălindarul.

Popa ehipuînd hîrtia și vîzînd în hîrtie ceva rotund, își inchipui că țiganul și-a adus aminte de canon și vîri în buzunarul pantalonilor hîrtia cu totul, fără să mai caute ce-l în ea, zicînd bogdaproste poporannului.

Mai ciorobotînd cite ceva cu gospodarii, plecă spre casă, că era vremea mesei. Ospătînd ca gospodarul la casa lui, trecu în odaea sf. sale să se culce.

Presbiteră însă pregătîndu-se să se ducă în tîrg, ceru părintelui de cheltuială. Popa, ca să scape mai iute de cihaiială, băgă mîina în buzunar și dete preotesei hîrtia ce i-o dăduse țiganul, ca să aibă cu ce cumpara tîrguel pentru casă și gloată. Presbiteră mai neîncrezătoare ca părintele, caută ce e în hîrtie, cînd colo ce să vadă: o roțiță de scoartă de fag. C'o falcă în cer și cu una în pămînt sbura la părintele care tocmai ațipia de somn, și inceptu a țipa la el:

— Da ce, eũ's cutra ta să-mi dai parale de scoartă?

Numai după ce îi dădu un galbin de aur, ce-l avea părintele în buzunar, la un loc cu fișicul țiganului, opri pe cucoana preteasă.

Intîlnîndu-se părintele cu țiganul, îi zise:

— Bine fiule, de ce m'ai înșălat și mi-ai dat galbin de scoartă de fag în loc de galbin adevărat?

— Hapoî de părinte, dumneata m'ai rugat să spun c'am păcătuit, ca să ți dau un sălindar, fi și dumneata bun și zi că galbinul ce ț-am dat e de haur.

Culeasă de la dl. H. Popa, Zorleni.

O femeie se măritase după un bărbat, cam, cum am zice, cam prost. Prost, prost era, da cînd văzu că nevasta, după 3 luni îi toarnă ajutor la mîncare, începu a-I cere socoteală. Şi fiind-că femeia cu gura dovedeşte, cînd n'are alt-fel cum dovedi, începu a face socoteala următoare barbatu-seu:

— Bine bre, socoteşte şi tu:

Mart, Hart, Cotrohart fac 3.

Priir, Hir, Cotrohir fac 3.

MaI, Hai, Cotrohai fac 3;

Apoi cite luni poartă femeia, nu nouă? socoteşte şi tu, că doar ai în căpăţină glagori de barbat, nu de „poale lungi şi minte scurtă“.

Şi barbatul convins de demonstraţia nevestei, remase mulţumit, şi în casa lor a domnit traiul cel bun, şi viaţa cea dulce, ce o doresc eă tuturor Romînilor.

O altă femeie ce i se întîmplase o tîmplare ca cea ce v'am povestit, molcomi pe barbatu-său cu socoteala asta:

— Bine bre, de ce mî faci zile fripte? socoteşte şi tu dacă-ţi spun braşoave. Trei luni sînt de cînd m'ai luat tu pe mine, trei de cînd te-am luat eă pe tine si trei de cînd sînt îngreunată; socoteşte: nu'ţi spun adevărat?!

— Măi, Gavriile, (un crîşmar) fost-o barbatu-meu pe-aici?

— O fost, lele Catrină.

— Ce-o făcut?

— O băut o sîngeapă de rachiu.

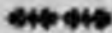
— Ardă-ni-l para focului să ni-l ardă (dă cu piciorul în pămînt), dă şi nie o litră.

Un țigan era viziteu la un boer. Şi cum sînt el răi de gură şi bogatî în meştesugul de-a sudui, de nu mai Ungurii îl întrec, veşnic înjură cu numele lui Hristos.

— Măi răule, îi zise într'o zi stăpînul, ce tot sudui așa urî? Tu cu sudălmile şi nişeliile tale ai să te duci în fundul

Iadului și n'ai să mai vezi fata lui Hristos—adică Raul !
 — Că nici el n'a vede-o p'a mea, dacă-i p'aceea!

Un țigan capatase de prin sat o leacă de lapte dulce. Din-
 du-l Schiranda să-l fiarbă, ea îl puse în ceaun la fert.

Pe foc laptele începînd a ferbe, se umfla.

— Sporește-l Doamne, sporește-l Doamne, că am o casă
 de copil, se tot rugă țiganul pînă ce laptele dădu mai tot
 în foc.

Cînd o luat ceaunul de pe foc, rămăsese pe fund numai
 trei fire (puțin de tot).

— Haoleo ! Schiranda fă, începu să se vaite țiganul, un
 Dumnezeu mi-a dat și doi mi-aŭ luat ! Ce să mininc eu cu
 dancii mei ?

Culese în Broșteni (Suceava).

O dată un țigan avea o eapă și s'o dus cu ea în tîrg s'o
 vîndă. Ca s'o poată da mai cu preț o luat cu el și pe cu-
 mătru-său, un român bun de gură și rău de treabă.

Se vede că eapa țiganului nu era tocmai ră, ori lumea de
 a dracului ce este, că cum o ajuns țiganul în tîrg, mulțime
 de oameni s-o strîns pe lîngă țigan.

Un negustor întrebă pe țigan dacă îi eapa de vînzare și
 ce cere pe ea ? țiganul îi spune că-i de vînzare și începu
 s'o laude.

Cumătru-su cînd o auzit pe țigan cum își lauda marfa,
 numai ce începe:

— Eapa cumătrului, măi romîne, minincă jaratec, și be
 apă clocotită; cînd incaleci pe ea prinzi epurele din fugă,
 așa mîrs are. Cîți epuri n'o ucis cumătru numai cu biciul,
 de pe ea, din fugă, și eapa-i bună și de soi; are acasă un
 noaten cit dînsa, unul îl are într'însa și unul sub dînsa, și-i
 bătută, ș'a fata.

Țiganul auzînd că eapa lui îi așa de bună zise cumătru-su:

Şti una măi cumătre, eă nu mai vînd eapa, şi porni acasă în risetele celor de faţă, rămîinînd picilit.

După cîtî-va ani, cumătrului Țiganului îi veni pețitorî la faţă; treburile erau mai gata şi voea să facă logodna.

Romînul n'are de lucru, şi cheamă pe Țigan la petrecere că doar va pune şi el o vorbă bună. Țiganul se duse. — Cînd să se curme treaba, gospodarul de casă întrebă şi pe Țigan cumătru-su, să-şi spue şi el cuvîntul.

— Hoamenî bunî, fata cumătrului îi tare cum se cade; îi frumoasă cum o vedeți şi-î cuminte de nu-î alta de potrivea ei. Are un băet cît dînsa de mare, unul în alghie pe cupțior şi pe la sf. Gheorghe îi gata să facă altul.

Pețitorîi fetei cînd o auzit așa, n'o mai zis nimic, o eșit a-fară, şi dușî sînt şi în ziua de azi.

— Ce mi-ai făcut Țigane? îl întrebă romînul după ce eșiră pețitorîi din casă.

— Da tu ce mi-ai făcut cu eapa cînd te-am rugat să mergi cu mine în țirg?..

Spusă de d. H. Popa din Zorlenî, auzită de la Trîncă din Bîrlad.

O preoteasă odată, făcu greșală cu un cioban. Popa știa totul, însă ea nu putuse afla dacă el știe de greșală ori nu. Mijlocul de aflare era un șiriclic.

Fătînd o scroafă, ea luă patru purcel şi se duse la popă, cu rugămîntea stăruitoare să boteze copiîi cumătri-sa, că-s slabi şi se teme să nu moară necreștinați.

Popa vedea bine cum este, şi cum merge treaba, se făcu că nu vede prefăcătoria, şi începu a-î boteza copiîi.

Pe cel întăi purcel îl ținu în brațe preotcasa şi cern popel să-î pue numele „O văzut, n'o văzut“. Pe al-doilea îl ținu popa în brațe şi-î puse numele: „O văzut ş'o tăcut“. Al-treilea îl boteză tot preoteasa şi-î puse numele: „Ce-o făcut n'a mai face“; pe al-patrulea îl boteză popa şi-î puse numele: „de a mai vedea, n'a mai tăcea“.

Şi așa prin săvărșirea unei taine, cele două suflete își

destăinuiră greșalele, uitară rălele, și apucară calca binelui, în care găsiră adevărată mîntuire.

Un boer vrînd să cerce pe sluga sa dacă are să mai șadă la el și peste iarnă, îi zise într'o zi, cînd pe curte era o miță:

— Măi Ioane, ia uită-te pe curte, ce-I acolo?

— Miță, cucoane.

— Măi Ioane, da nu-I miță, că-I urs.

— Da-I miță, tătă ziua, cucoane!

— Măi Ioane, nu-I miță, și-I urs.

— Val de mine cucoane, doar nu-s chior, îi miță ca toate mițele, îi răspunse servitorul, neștiind gîndul boerului.

— Măi Ioane, dacă nu-I urs și-I miță, eū am să te dau a-fară în iestoamnă, că nu ești ascultător.

— Bine zici, cucoane, că-I urs, da-I mic.

Boerul pricepu că argatul nu vrea să se ducă de la el, și-l tocmi și pe iarnă.

Pe la începutul primăverei, cînd muncitorii se plătesc bine, argatul voină să-l ispitiască și el pe stăpîn, ce gînduri are cu el, stînd de vorbă cu diusul și văzînd aceeași miță pe casă zise cătră boer:

— Ia uită-te, cucoane, ce mai urs pe casă!

— Ce ești bat, măi Ioane? Acela nu-I urs, ci-I miță.

— Ba-I urs cucoane, uită-te bine la el.

— Măi, da nu-I urs, îi spuse boerul, uitîndu-se holbat la el.

— Cucoane, dacă nu-I urs și-I miță, eū te las și mă duc.

Boerul care acum avea mare nevoie de servitor, îi răspunse:

— Bine zici, măi Ioane, că-I urs, da-I mic.

Spusă de d. H. Popa din Zorleni (Iutova).

M. LUPESCU.

Glossant la - Terminus V, 23^a, 37^b, 54^c, 69^d, 97^e, 118^f, 161^g
h. R. III